

Utopia

Studentavisa

i Tromsø

NR. 8, 13. SEPTEMBER 1994 - 19. ÅRGANG

Usikker boligsituasjon - igjen

side 4-6

Studentene kom ikke

-ISV lukket i høst alle sine grunnfag fordi de fryktet storinnrykk av studenter. Etter endt opptak er det allikevel over 100 ledige plasser igjen.

SIDE 7-9

Undergrunnsuniversitet

-I Pristina i Kosovo har de kosovo-albanske studentene organisert sitt eget universitet, trass serbernes forfølgelse og tortur.

SIDE 13

Mager konserthøst

-Etter at Borti-Natta ble nedlagt står Tromsø uten skikkelig konsertscene. Vi har spurt byens arrangører om det nå er slutt på live-musikk i Tromsø.

SIDE 20-21

....er et organ for studentene ved Universitetet i Tromsø. Avisa gis ut med støtte fra Student-samskipnaden.

Bolignød - igjen

LEDER
For åttende år på rad trår Bolighjelpa ved universitetet til for å hjelpe husløse studenter med å finne seg tak over hodet. I alt har Bolighjelpa formidlet 370 tilbud i år - alle har gått til studenter som er helt ferske i Tromsø. De som allerede har studert her et semester eller to, har måttet klare strabasene på egenhånd.

Situasjonen har vært verre i år enn noen gang før, sier bolighjelpsansvarlig Beate Arntzen, og karakteriserer Bolighjelpas virksomhet som rein krisehjelp.

Og det er jo litt utrolig, med tanke på at man faktisk vet at problemet kommer, like sikkert som semesterstart. I åtte år har universitetet vært vitne til det samme skuespillet; studenter som har fått studieplass kommer reisende til Tromsø i håp om å finne seg et sted å bo, og innkvarteres på bomberommet for en kortere eller lengre periode. Nå er riktignok ikke studenter blant de mest kresne når det gjelder boligforhold, men det bør nevnes at ingen andre tilbys en madrass på et bomberom når de kommer til Tromsø.

Studentsamskipnaden kan per i dag tilby studentene 631 hybler og 254 leiligheter. I tillegg kommer de nyoppsatte boligene på Mortensnes Vest, de såkalte OL-boligene, med 96 hybler og 64 leiligheter. Vi ender altså opp med 727 hybler og 318 leiligheter - fordelt på 6500 studenter. Det sier seg selv at boligsituasjonen er ganske håpløs for UiTø-studentene.

Det er en lykke for oss at Tromsø kommune gikk inn for senkede tomtepriser på Mortensnes Vest på formannskapsmøtet forrige mandag. I utgangspunktet hadde kommunen lagt seg på en pris på 175 kroner per kvadratmeter, noe som ville ha ført til at Samskipnaden hadde måttet forlange over 2000 kroner for hybler på 9 kvadratmeter. Enkelte i formannskapet snakket også om å selge tomta til såkalt markedspris, det vil si rundt 300 kroner per kvadratmeter, trass i at kommunen i sin tid kjøpte tomta for 45 kroner per kvadratmeter (indeksregulert pris).

Slik utfallet nå ble, får Samskipnaden kjøpe tomta til 75 kroner per kvadratmeter. Det ble på formannskapsmøtet flere ganger understreket at kommunepolitikerne gikk med på å «lette» boligsituasjonen for studentene denne gangen, men at de generelt ikke ser det som kommunens ansvar å sørge for studentveilferden. En sak som ikke ble nevnt i formannskapet, er hva Tromsø tjener på å være universitetsby. Studentene legger igjen betydelige summer i byen hvert år, på uteplasser, hos Tromsbuss, i butikker. 6500 studenter som bruker minst 50 000 kroner hver i løpet av to semestre skulle bli i overkant av 3,5 millioner kroner årlig. I tillegg kommer det faktum at universitetet utdanner faglig kompetanse, som ofte blir værende i landsdelen etter endt utdanning. Også dette er noe som kommer byen og kommunen til gode i det lange løp. Spørsmålet blir stående: Hvem har ansvaret for studentenes boligsituasjon?

Ryktet forteller at på begynnelsen av 70-tallet, da både universitetet og Samskipnaden i Tromsø var nyoppretta, reiste mange studenter nordover etter å ha mottatt det lykkelige budskapet om at joda, bare kom til Tromsø - klart dere får studenthybel her! For dagens studenter høres dette nærmest ut som en drøm. Det trange boligmarkedet fører til at mange kvier seg for å flytte til verdens nordligste universitetsby. Mange av høyskolebyene i Nord-Norge kan tilby studentene sine langt bedre og billigere boliger enn Tromsø. Man skal ikke se bort i fra at «kampen om hyblene» i Tromsø kan gi seg utslag i ei sviktende tilstrømming av studenter fra andre plasser. Og det er vel ikke noe ønske?

"Med polarmiljøsenderet på plass vil Tromsø styrke sitt renommé som "Porten til Ishavet" og et av de ledende senter for arktisk forskning."

Tore O. Vorren, professor på IBG og styreleder ved Roald Amundsens senter for arktisk forskning

Artisk forskning og undervisning ved UiTø

KRONIKK

Tromsø har mange og lange tradisjoner knyttet til Arktis: -Fangst og fiske på Svalbard og Grønland, - tømmer fra Kvitsjøen og de russiske elver, -pomorhandel, - kulldrift på Svalbard og selfangst i Vest-, Nord- og Østisen. Erfaring og kunnskap ble tilegnet i kampen for tilværelsen i nord. De nordnorske fangstmenn ledet an i den norske utforskning av Arktis og mange er de internasjonale og nasjonale ekspedisjoner som ble brakt til Arktis av ishavskjøpere fra Tromsø. I 1872 ble Tromsø Museum opprettet spesielt med tanke på arktisk forskning. Vervarslinga for Nord-Norge med ansvar for Arktis har sine røtter tilbake til 1918 og Nordlysobservatoriet ble grunnlagt ti år senere. Den arktiske forskning ved Universitetet i Tromsø baserer seg således på tradisjoner og erfaring ervervet gjennom generasjoner.

Det er flere grunner til å frambringe ny viten om historien og status til de arktiske naturforhold og kulturer. Næringsvirksomheten i Arktis forventes å økes. Dette gjelder særlig utnyttning av fiskeressurser, olje/gass og turisme. Videre synes det klart at eventuelle klimaendringer vil merkes først og få størst effekt i polarområdene. Langtransporterte forurensninger utgjør en økende trussel mot det arktiske miljøet. Tilstedeværelse og opprettholdelse av norsk forskningsaktivitet i Arktis må også sees i sammenheng med den nasjonale suverenitet- og jurisdiksjonshåndhevelse over norsk territorium. Et godt kunnskapsgrunnlag basert på solid forskning er en betingelse for at Norge skal kunne bidra med en økologisk forsvarlig forvaltning av Arktis.

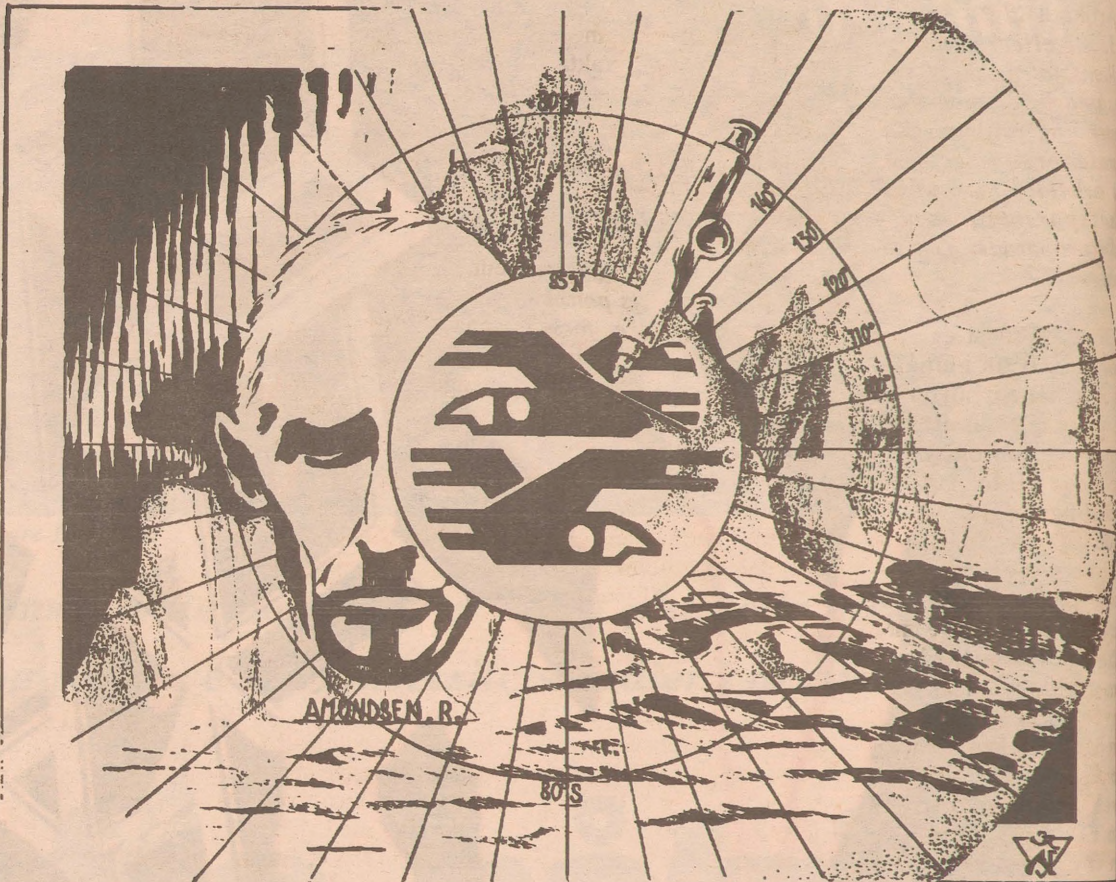
Ved Universitetet i Tromsø driver mer enn hundre forskere med arktiske studier. Nær sagt alle fagområder er involvert i den arktiske forskning og undervisning, men med tyngdepunkt innen biologi og geofag. I denne sammenheng skal også nevnes at Universitetet i Tromsø bidrar til undervisningen som gies ved Universitetsstudiene på Svalbard (UNIS). Roald Amundsens senter for arktisk forskning har nylig satt i gang en undersøkelse over hvilken undervisning ved UiTø som er spesielt arktisk relatert og vil i løpet av semesteret utgi en oversikt over disse. En kort oversikt over forskningen som drives ved de

ulike institutter gir imidlertid også en pekepinn om undervisningen og mulighetene for hovedoppgaver.

Biologer ved Avdeling for arktisk biologi, Norges Fiskerihøgskole, Institutt for biologi og geologi og Tromsø Museum driver forskning på plankton, fisk, sjøpattedyr, fugler, landfauna og vegetasjon i de arktiske havområder og på Svalbard og Grønland. Det legges vekt på å forstå samspillet i

ligger på en database tilgjengelig for brukere verden over.

Med den tradisjon og det omfang som arktisk forskning har ved Universitetet var det naturlig å opprette et senter for arktisk forskning. Senteret ble besluttet opprettet i 1988 og fikk navnet Roald Amundsens senter for arktisk forskning. Amundsensentret fremste oppgave er å fremmen

Tegning: Jens Nordstrand

det arktiske naturmiljø og toleransen til arktiske arter mot endringer i miljøet.

Geofysikerne ved Institutt for matematiske realfag studerer nordlyset, variasjoner i ozon-laget og i det geomagnetiske felt. Geologene ved Institutt for biologi og geologi har forskningsprosjekter på Svalbard, Grønland, i Barentshavet og Polhavet. Her studeres blant annet bergartens og sedimentenes sammensetning og opprinnelse samt variasjoner i fortidens klima i de arktiske områdene.

Ved Institutt for samfunnsvitenskap forskes det på utviklingen av fangstvirksomhet og industrialisering på Svalbard samt rettigheter til minoritetsbefolkninger i Arktis. Institutt for språk og litteratur gjør studier over hvordan polarlitteraturen reflekterer viktige sider ved Europas kulturhistorie, og de forsker på utviklingen av dialekter og stedsnavn på Svalbard.

Det medisinske fagområdet studerer blant annet hvordan menneskene reagerer på lysvariasjoner gjennom året, og de studerer konsekvenser og behandlingsmetoder av ekstrem nedkjøling. Utviklingen av telemedisin i Tromsø bør ha særlig betydning for de tynt befolkede nordområder.

Internasjonale relasjoner, rettigheter og sosio-økonomiske analyser av forvaltningen av de marine ressurser i Arktis blir studert av Institutt for rettsvitenskap og Norges Fiskerihøgskole.

Ved Tromsø Museum er det en stor samling av natur- og kulturhistoriske prøver fra Arktis. Universitetsbiblioteket har en mengde polarlitteratur som

arktisk forskning og undervisning ved Universitetet i Tromsø. Dette gjøres bl.a. gjennom utdeling av forskningsmidler til ansatte og studenter, gjennom organisering av seminarer og konferanser og gjennom utgivelse av Newsletter. Videre har Amundsensentret spilt en sentral rolle i prosessen som førte til vedtaket om flytting av Norsk Polarinstitutt til Tromsø og i tilveiebringelsen av midler og tilrettelegging for forsknings og utdanningssamarbeid med russere i Barentsregionen.

Foruten Universitetet er det flere institusjoner i Tromsø som har forskningsaktivitet relatert til Arktis. Det gjelder NORUT-gruppen, Spacetecc, Tromsø Satellittstasjon, Vervarslinga for Nord-Norge og Polarmiljøsenderet. Det siste er under oppbygging og skal inneholde Norsk Polarinstitutt, Akvaplan-niva, og avdelinger av Norsk institutt for naturforskning og Norsk institutt for luftforskning. Med dette på plass vil Tromsø styrke sitt renommé som «Porten til Ishavet» og et av de ledende sentre for arktisk forskning.

Studenter som ønsker å engasjere seg i arktiske studier vil ofte drive feltarbeid i en øde og storslagen natur. Man går også inn i et område med stor internasjonal aktivitet. Stadig flere nasjoner rustet ut ekspedisjoner til Arktis. Studenten vil her raskt få anledning til å møte kolleger fra andre nasjoner.

EU og utdanning

EU vil få konsekvensar også for oss som er studentar. Både fordi vi er studentar og fordi eit EU-medlemsskap vil endre det samfunnet vi skal bu i.

Gjennom Maastrichtavtalen er utdanning blitt ein del av EU sitt kompetanseområde. Artikkel 126 og 127 heimlar for at EU kan ta avgjersler på alle område som har med utdanning å gjere.

Artiklane er i all hovudsak uproblematiske, og omhelde målsetningar vi alle kan slutte oss til. Det er likevel ein spesiell paragraf eg vil sitere¹:

Artikkel 126

3. *Fellesskapet og medlemsstatene skal fremme samarbeide med tredjestater² og med internasjonale organisasjoner som arbeider med utdanningsspørsmål, særleg ved Europarådet (mi utveksling)*

Grunnen til at eg har treve punkt tre i artikkel 126 er at når ein høyrer JA til å prate, så kan det ofte tyde ut som om vi må vere med i EU for å ta del i utvekslingsprogram og liknande. Det er feil. Alle kan lese seg til at EU ønsker å samarbeide på dette området, i alle høve med andre europeiske land som med i Europarådet. Noreg var ein av stiftarane av Europarådet. Noreg tar allereide del i dei aller fleste utvekslingsprogramma som EU driv. Dei fleste av dei vi og med i før EØS-avtalen var vedtatt.

Dei to største utvekslingsprogramma i EU regi er Erasmus og Comett. Noreg har tatt del i begge desse i fleire år. Comett vart starta i 1990 og Erasmus sia i 1992. Desse har derfor ingenting med eit norsk medlemsskap i EU eller EØS å gjere.

Så kunne eg kanskje avslutta her, og alle kunne vere samde om at utdanning ikkje er eit argument for eller mot eit norsk EU-medlemsskap. Så enkelt er det nok ikkje. EU har sjølv sagt mål om utdanninga. Noko ønsker dei å oppnå. Det er vanskeleg å lese kva dette

NSU hevdar at utdanning er eit reidskap for sjølvrealisering, og at kunnskap er eit mål i seg sjølv. Dette bryt med den politikken som førast frå Brussel. Her heiter det at utdanninga skal fremme vekst og konkurransevne, skriv innsendaren.

målet skal vere gjennom dei skjøne orda i traktaten. Desse måla er det råd å finne andre stadar. Frå EU er det sagt:

Undervisning og utdanning er strategiske viktige faktorer, som griber ind i Fellesskabets politik på det økonomiske, forskningsmessige og sociale område og samtidig forbedrer de helt unge og de lidt ældre til at blive europæiske statsborgere³

Vi ser dette tydeleg og så i dei nye utvekslingsprogramma. "Socrates" heiter eit program som skal erstatte Erasmus og nokre andre små program. Dette har og i formålsparagrafen at ein skal "konsolidere ideen om et europeisk statsborgerskap"⁴ Dette er sjølv sagt ein del av den nasjonsbygginga som vi er vitne til i EU. Det er eit klårt mål for EU å skape ein felles europeisk identitet, og ein Vesteuropeisk stat.

Vi skal sjølv sagt vere klare over at det er usemje innanfor EU om dette. Det er likevel eit godt utgangspunkt for ein debatt. Viss dette hadde vore føremålet med norsk utdanningspolitikk, så hadde ikkje mange reagert. Det har lenge vore openbart at ein i Noreg som i dei fleste land bruker utdanninga medveten for å bygge opp ein sosial og kulturell identitet. Det som er spørsmålet er om vi ønsker å bygge ein felleseuropeisk nasjonal

identitet.

Det er ei anna endring i dei nye programma i høve til dei gamle som det er verd å legge merke til. I dei nye programma er det i tillegg til utveksling lagt stor vekt på å fremje den europeiske tanken også hos dei som ikkje studerer i eit anna land enn heimlandet.

Verre er det nok for mange, særleg på venstresida å akseptere at utdanninga skal vere eit middel for å nå økonomiske mål. Det kjem nok ikkje som noko stor bombe at eg hevdar at EU har slike mål for utdanningspolitikken sin. Heller ikkje dette er noko stor endring frå Noreg, der regjeringa og stortinget sjølv sagt og løyvar pengar til bestemte studieretningar med det for auge at ein skal betre konkurransevna. Dette bryt med den haldninga som Norsk Studentunion har lagt seg på. NSU hevdar at utdanning er eit reidskap for sjølvrealisering, og at kunnskap er eit mål i seg sjølv. Dette bryt sterkt med Kviteboka⁵ sine krav.

Generelt bør Fellesskapet klart og tydelig fastlegge de væsentligste krav og de langsigtede målsætninger for politikken og aktionerne på uddannelsesområdet for derved at lette opbygningen af en ny model for vækst, konkurransevne (mi utheving) og beskæftigelse.⁶

Dette kan ein også samanlikne med paragraf 3A i

student så er det mi meining at sjølvutvikling og kunnskap er like sjølv sagt om ikkje overordna mål for utdanninga. Det er ikkje lett å finne slike mål i EU sine program.

No må eg likevel understreke at det eg har skrive om i dette lesarbrevet berre gjeld EU. Eg tør ikkje gje meg ut på å seie at EU sine mål utan vidare er like dei nasjonale måla i dei forskjellige landa. Vi må alltid i denne debatten ha klårt for oss at hovudvekta av utdanningspolitikken framleis blir avgjort på nasjonalt nivå.

Men så lenge utdanninga er blitt eit viktig område for EU, og det kjem til å bli stadig viktigare, så er det vår plikt og rett som studentar å ta stilling til EU, både på eit generelt og eit spesifikt utdanningspo-

litisk område.

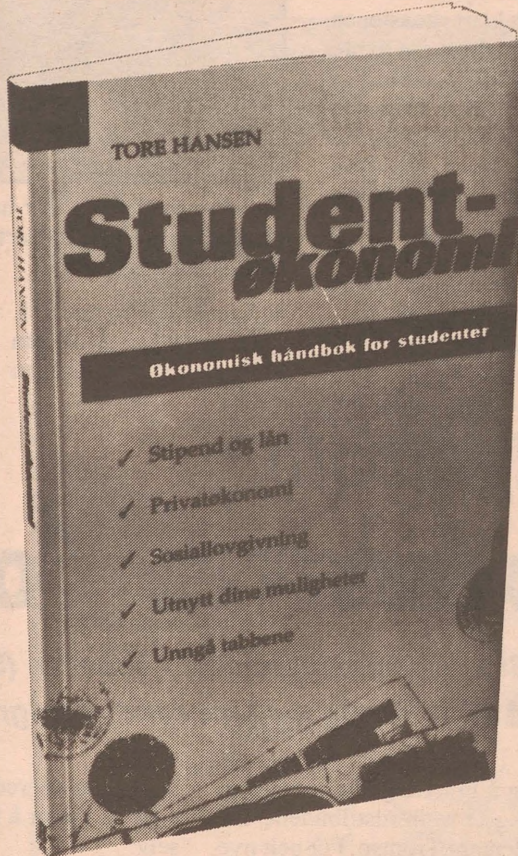
Eg meiner at Alltinget femte oktober må seie eit rungende NEI til EU. Vi må ikkje la debatten bli ført på Senterpartiet sine premissar. Det er vår plikt å bidra til debatten.

Av Pål Julius Skogholt

- 1- Maastrichtavtalen, norsk omsetting frå UD, s. 207 f
- 2- Tredjestater er land utanfor EU
- 3- *Undervisning og utdanning*, DA-12/1991, Brosjyre frå EU-kommisjonen
- 4- Kommisjonen 1994: Artikkel 3, Målsætninger i
- 5- Kvitebøker er offisielle dokument i EU-systemet som inneheld konkrete framlegg til vedtak
- 6- *Hvidbog. Vækst, konkurrenceevne, beskæftigelse*: 7.4. b) ii

«Denne boka tjener du garantert på!»

ØKONOMISK HÅNDBOK FOR STUDENTER

Kjøp boka for kun kr 125,- hos:

AKADEMISK KVARTER

BOKHANDEL I NORDNORGE
Hovedgården, Universitetet i Tromsø. Tlf. 77 64 49 20

Eneste samlede oversikt og tolkning av Lånkassens regler.

MANGE GODE RÅD OG EKSEMPLER:

- Den gifte student med barn. Hva med økonomien?
- Bør jeg forsikre meg som student?
- Arbeidsledighets-trygd etter endt studium?

Utopia, Universitetet - ISV, 9037 Tromsø, tlf: 776 44283, fax: 776 44905 (merk "Utopia")

Ansvarlig redaktør:

Kari Myklebost

Redaktør (layout):

Amund Sjølie Sveen

Kulturredaktør:

Jørgen Flint

Fotoansvarlig:

An-Magrit Gjertsen

Redaksjonssekretær:

Brynjar Indahl

Sivilarbeider:

Geir K. Ronland

I redaksjonen:
Snorre Sanner, Tomas Sætre, Øyvind Eggen, Ingrid Neerland Walseth, Odd Kristian Dahle, Anders Røeggen, Anne Grete Sandaune, Per Næss, Ola Bratlie, Johan Fredrik Rye, Kim Bye Bruun, Lisa-Therese Amundsen, Thor Olav Moen, Torgeir Eikeland, Solveig M.L.Kavli, Allan Andreassen, Wera Helstrøm, Geir Martinsen, Henrik Ormåsen, Børre Fevang, Toralf Melsom, Maria Lundberg, Elin Haugdal, Lena S. Glosemeyer, Espen S. Larsen, Christine Haraldsen, Andreas Lorange, Kristian Wengen, Jan Martin Berg, Ingeborg Mo, Joakim Lie, Kaja Baardsen, Rachel Andersen, Roy Johansen, Jens Nordstrand (tegninger), Sten-Rune Roland, Tore Gjerstad, Frank Rune Johansen, Ole Fredrik Hynne, Heidi Tiller, Ole Andreas Hoen, Troy Storfjell

Trykk: Bladet Tromsø, i et opplag på 4000. Annonsepris: 5 kroner pr. spaltemm.

Forsidefoto: An-Magrit Gjertsen

Neste deadline: Torsdag 22. september

Effektiv krisehjelp fra Bolighjelpa

Bolighjelpa ved UiTø har lagt bak seg høstinnspurten. Et trangt boligmarked i Tromsø har gjort at de har vært nødt til å konsentrere seg om de mest trengende.

U Torkil Emberland og Marianne Strøm (foto)

- Vi er fornøyd med årets innsats. Bolighjelpa har formidlet 370 boligtilbud, og de øvrige søkerne har funnet seg innkvartering på egen hånd, sier bolighjelpsansvarlig Beate Arntzen.

- Bolighjelpa er et tilbud til nye studenter. De som har studert i Tromsø fra før visste at de skulle tilbake, og har hatt hele sommeren på å finne bolig. De nye studentene har hastverk fordi de sent får beskjed om de har fått studieplass, sier Arntzen. Hun understreker at det er ren krisehjelp de holder på med. Derfor er ikke alltid tilbudene helt hva studentene hadde tenkt seg.

- Vi gir kun ett tilbud til hver søker. Studentene er av og til litt kresne. Mange har takket nei til hybler de synes ligger for langt unna. Jeg mener at når Samskipnaden har studentboliger på Storelva, må det gå an å bo der privat også.

- Før vi begynte utdelingen sjekket vi kollektivtransporttilbudet. Vi formidler ikke hybler i områder det ikke er brukbare transportmuligheter. Øvre prisgrense har vi satt til

-Hybler i Tromsø er i dyrere i år enn i fjor, sier bolighjelpsansvarlig Beate Arntzen (foto: Nina Lager Vestberg).

2500,- i måneden på Tromsøya, og 2000,- om busskommunikasjon er nødvendig. Vi er klar over at dette er dyrt, men det er jo tross alt et midlertidig tilbud. Vi råder alle til å sørge for å ha oppsigelsesrett i leiekontrakten.

Det trange boligmarkedet gjør det fristende for husverter å tøyse prisene.

- Noen hybelverter utnytter helt klart situasjonen. Vi har fått tilbud om hybler på 10 kvadratmeter til 3000,- kroner i måneden, og 8-9 kvadratmeter hybler til 2700,-. Noen legger også kraftig til når de beregner boarealet. Rapporten fra Bolighjelpa vil dessuten vise at hyblene er blitt dyrere enn i fjor, sier Arntzen.

Bolighjelpa har ikke kapasitet til selv å sjekke

De nye studentene har hatt god grunn til å være fortvilt over boligsituasjonen ved semesterstart. Mange har måttet klare seg med svært midlertidige løsninger.

hyblene de formidler, men viser forståelse om studentene finner boligen

uegnet. - Når vi har formidlet en hybel som viser seg

å ikke holde mål, gir vi selvfølgelig et nytt tilbud, forsikrer Arntzen.

Vurderer boligtildeling:

Nye studenter først i køa?

For å få tildelt hybel hos Studentsamskipnaden i Tromsø (SiTø) må du ha studert i minst åtte semester. Det vil si at du må være ferdig med en cand.mag-grad. De fleste avslutter studiene etter endt cand.mag.

U Kari Myklebost

Tildeling av bolig hos Studentsamskipnaden skjer ut ifra et prinsipp om studieansiennitet. Dette innebærer at de studentene som har flest semester på baken stiller fremst i køa av boligforskere. Per i dag er denne køa så lang at du må være ferdig med en cand.mag-grad før du kvalifiserer til bolig. I og med at en stor del av studentmassen avslutter sine universitetsstudier etter endt cand.mag-grad, har de fleste av oss svært dårlige muligheter til noen

gang å få nyte godt av et av de viktigste velferdstilbudene for studenter i Tromsø. For helt nye studenter er muligheten for å få tildelt bolig hos SiTø nærmest lik null.

- Dette er selvfølgelig veldig uheldig for de helt ferske studentene, sier leder av Studentstyret, Andreas Bakke.

- Eldre studenter har som oftest opparbeidet seg en del kontakter i byen, og stiller derfor mye sterkere når de gjelder å skaffe seg bolig på egen hånd. Som eksempel kan nevnes at Bolighjelpa jobber ut ifra et prinsipp om bare å hjelpe helt nye studenter. Man regner med

at de som allerede har vært her noen år klarer å finne seg bolig selv.

Omvendt ansiennitet

Andreas ønsker nå å ta for seg reglementet for tildeling av bolig hos SiTø og se på hvordan man kan lette situasjonen for nye studenter.

- Dette er ikke bare et problem i Tromsø, også samskipnadene i Bergen, Trondheim og Oslo opplever den samme problematikken. En løsning kan være å vedta et såkalt «omvendt ansiennitetsprinsipp», det vil si å la helt nye studenter gå først i køa, sier Andreas. - Denne løs-

ningen er imidlertid svært radikal og ikke uten problemer.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF) skriver i siste stortingsmelding om studiefinansiering og studentvelferd at de ønsker at det skal vedtas reglementer som i større grad tar hensyn til begynnerstudentenes behov. Departementet vil imidlertid ikke gå inn for et rent omvendt ansiennitetsprinsipp.

Her i Tromsø er det i første omgang vedtatt at Studentstyrets arbeidsutvalg skal utrede behovet for å endre reglementet. Et eventuelt forslag til endring vil være klart innen utgangen av oktober.

Lisbeth Bakke, fagutvalgskordinator på ISV/ISL.

Trenger mer enn bare madrass

Bør Bolighjelpa utvide til å bli Bo- og service senter for nye studenter?

U Kari Myklebost og Øyvind Eggen (foto)

I tre uker har Studentutvalget på ISV/ISL svart på spørsmål forvira bomberomsboere.

-De som bor på bomberommet er helt nye i byen, og selvfølgelig på alt mellom himmel og jord, sier Lisbeth Bakke, fagutvalgskordinator for ISV/ISL. Hun jobber vegg i vegg med bomberommet, og er veldig glad av de som stadig får spørsmål om å bli bedt om hjelp av frustrerte og husløse studenter.

- Det er helt klart et stort utdelt behov for informasjon, blir det når det gjelder hvor man finner hva på universitetet og hvilke tilbud som finnes i byen, mener Lisbeth.

Låner ut kjøleskapet

Bomberomsboerne har de uten endel praktiske behov over det å få tak over hodet og madrass å sove på. Studentutvalget på ISV/ISL har blant annet lånt ut kjøleskapet sitt, slik at husløse skal slippe å dra til by og spise på kafe i helgene i kantinene på universitetet stengt.

- Hva med å utvide Bolighjelpas tjenester til også å omfatte en slags informasjonstjeneste for nye studenter, spør Lisbeth. Her i Studentutvalget prøver vi å hjelpe de nye studentene så godt vi kan, men vi har hverken kapasitet eller kompetanse til å hjelpe alle som har behov for det.

En tanke for neste års Bolighjelpa?

HYBEL/hybelleilighet ønskes på Tromsøya av rolig kende, student? Tlf. 78 92 76. **OLBjørn.**

FAMILIE på 4 ønsker med **ARIG GUTT**, ikke-røyker, fra Kirkenes, søker hybel i Tromsø for studie v/UiTø. Tlf. 78 99 31 48.

OLIG jent

ONSKES LEID

VI ER 2 venner som ønsker å leie en møblert hybelleilighet i Tromsøya. Vi er renslige og røykere, og håper det finner noen som har plass med seg. Tone, 76 08 07 58. Kristin 76

HASTER!

Jente 21-årig jussudent ønsker **HYBELLEILIGHET** i sentralt ved UiTø, ikke røyker, sikker betaler. Tlf. 75 17 58. Asta: 38 05 06

BOLIGHJELPA Universitetet i Tromsø søker **HYBLER**

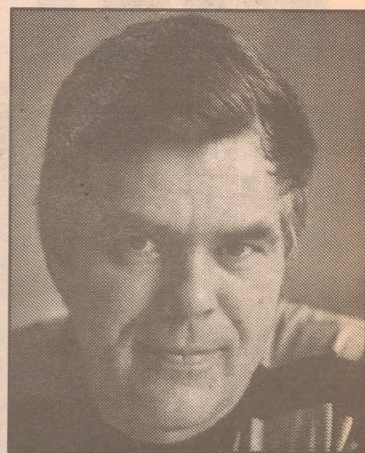
Lavere tomtepriser for SiTø

Takket være en helomvendig fra kommunen kan Studentsamskipnaden (SiTø) nå kjøpe tomten til de såkalte «OL-boligene» for 75 kroner pr. kvm. Etter at man på et kommunestyremøte i juni fastsatte prisen til 175 kroner, har protester fra både studenter og SiTø ført fram.

U Espen Sirnes Larsen og Nina L. Vestberg (foto)

SiTø fikk 100 kroner i avslag pr kvadratmeter på tomta hvor OL-boligene nå settes opp.

Direktør i SiTø, Vidar Bakke, er svært fornøyd med formanskapsvedtaket (arkivfoto).

Formannskapsmøtet, som ble avholdt i forrige uke, fortonet seg nærmest som en anbudsrunde. Høyre foreslo 90 kroner, SV foreslo 45, men det var Arbeiderpartiets forslag på 75 kroner som gikk i gjennom. Den eneste som foreslo at prisen ikke skulle endres var «Universitetets egen representant» Geir Finne.

Administrerende direktør for SiTø, Vidar Bakke, sier i en kommentar til Utropia at han er svært fornøyd med vedtaket som

er gjort. Bakken har både skrevet brev og snakket med varordføreren for å uttrykke dette. Han er også glad for at debatten ikke bare dreide seg om tomtepriser, men også om kommunens forhold til studentene og Universitetet. Om dette vil få konsekvenser for videre utbygging vil bygge på antakelser. Men Bakken framhever at dersom vedtaket betyr at kommunen i framtida også vil ha lave priser på tom-

ter til SiTø vil dette være positivt med tanke på videre utbygging. Ettersom kommunen og SiTø utfører flere av de samme oppgavene, mener Bakken at det er viktig med samarbeid dem i mellom.

Uvanlig endring

Det hører ikke til det vanlige at et formannskap endrer et kommunestyrevedtak. Vedtaket må derfor tolkes som et ønske fra

kommunen om et best mulig forhold til byens studenter. Det var også det som var gjennomgangstonen under formannskapet.

Utgangspunktet for saken var en innstilling fra rådmannen om at tomteprisen burde ligge på 175 kroner pr. kvm. Dette ble vedtatt av kommunestyret. Protestene fra studenter og SiTø gikk på at det var urettferdig å selge tomten til markedspris, siden Universitetet og studentene betyr så mye

for kommunen. Det ble også hevdet at tomtenes markedspris ikke var så høy, ettersom det dreier seg om et myrområde som ligger innenfor støvsone 2 i forhold til flyplassen - og som kommunen hittil ikke har klart å selge. Kommunen på sin side begrunnet prisen med at dette var et relativt sentralt og ettertraktet område som kommunen ville tape på å selge billigere.

Andre læresteder som Bodø, Narvik og Alta har fått tomter til OL-boliger adskillig billigere enn kommunens første vedtak antydte. Etter det nye vedtaket ligger Tromsø derimot bra an i forhold til det de andre byene tar for tomtenene.

-Vi er ikke kresne

Roger Larsen (21), stod uten bolig da semesteret startet. Han har studert ved UiTø før, og falt dermed mellom to stoler da han skulle finne hybel. Nå bor han i Tønsvika, 16 kilometer fra Tromsøbrua på faslands-sida.

U Torkil Emberland

Først prøvde jeg på Bolighjelpa, som henviste meg til Samskipnaden fordi jeg ikke var ny student. Der fikk jeg søke på studentbolig, men ble fortalt at jeg måtte ha åtte semesters ansiennitet for å ha noen sjanse. Jeg har bare fire semester, forteller Roger. På det private markedet fikk Roger erfare at husløse studenter helst må ha både bil og velfylt bankkonto. Blant de tilbudene han fikk, var leie av campignovogn kanskje det mest gunstige.

- Det var ganske drøye priser på de hyblene jeg

fikk tilbud om, og de fleste lå så langt fra Universitetet at bussutgiftene ville blitt uholdbart store. Til slutt hadde jeg ikke annet valg enn å flytte til Tønsvika, sier han.

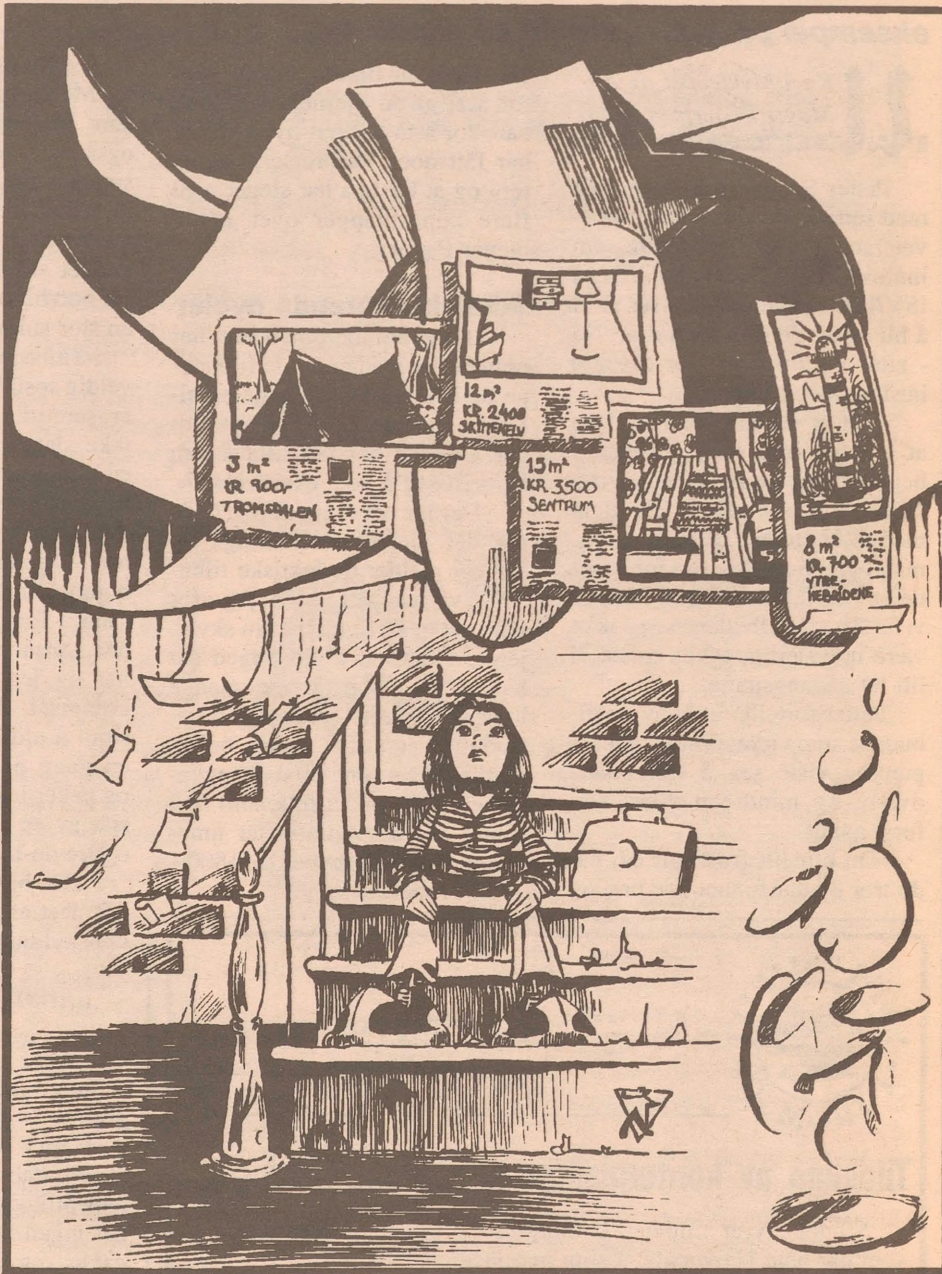
- I lengden er det uholdbart for en student å bo her. Jeg må ha to busser for å komme til Universitetet, noe som koster meg 84 kroner tur-retur. I tillegg kommer husleie på 2500,- og strøm.

Roger er skuffet over det tilbudet Universitetet har gitt ham. Han er imidlertid ikke sikker på om det er kommunen eller Samskipnaden som har ansvar for at studentene får bolig.

- Jeg hadde håpet å få tilbud fra Bolighjelpa. Jeg

var ikke klar over at de bare formidlet boliger til førstesemesterstudenter. Kommunen er etter min mening ikke sitt ansvar bevisst som vert for studentene. Imidlertid har jeg merket meg at de har satt ut fine nye søppelcontainere, men de er ikke egnet som boliger på lang sikt, sier Roger.

- Jeg synes ikke studentene er kresne når de ser nei til å bo i for eksempel Kroken. Det er ikke særlig gunstig for verken studiene eller det sosiale livet å bo så langt fra Universitetet. Jeg vil ikke bo lenger enn nødvendig her ute, og søker stadig etter et bedre sted å bo.

Tegning: Jens Nordstrand

HASTER! 18.00, Asta: 38 05

HYBEL/hybelleilighet ønskes på Tromsøya av rolig, ikke-kende, student 24.00. Tlf. 78 92 76. Tønsvika.

FAMILIE på 4 ønsker leil./hus, fra Kvaløysletta. Tlf. 78 95 25

4-ÅRIG GUTT, ikke-røyker, frølig gutt, ikke røyker, søker hybel i Tromsø for studie v/UiTø. Tlf. 78 99 31 48. Kirkenes, søker hybel i Tromsø for studie v/UiTø. Tlf. 78 99 31 48.

ØLIG jent

ØNSKES LEID VI ER 2 venninner som ønsker å leie en møblert hybelleilighet på Tromsøya. Vi er renslige og ikke-røykere, og håper noen som har plass til oss, gjerne med kjøleskap. Sikker betalt. Kristin 76

ROLIG trø ønsker i Tromsø. El 74 33 05 1.

TO TRØ røykere, varer, f. tetsomr Iselin.

HYBELLEILIGHET Jente 21-årig jussudent ønsker hybelleilighet i sentralt ved UiTø. Ikke røyker, sikker betaler. Tlf. 75 17 58

BOLIGHJELPA Universitetet i Tromsø søker HYBLER/

Bolignød

Fra et bomberomsliv

-Hadde ikke jeg et par sko her'a? Petter fra Oslo klør seg i hodet og går to ganger rundt seg sjøl før han finner joggeskoene sine i haugen av fottøy. Tre uker på bomberom sammen med 80 andre husløse studenter bringer etterhvert fram et sterkt ønske om å befinne seg et helt annet sted. For eksempel på ei tom strand på ei øde øy...

UKari Myklebost og An-Magritt Gjertsen (foto)

Petter Sandberg Eriksen kan med rette kalle seg bomberomsveteran. Han var den første som inntok gymmattene i kjelleren på ISV/ISL-bygget, og han ser ut til å bli en av de siste som drar. Nå - etter vel tre uker - er det åtte husløse sjeler igjen.

-Det er egentlig bare uflaks at jeg har blitt her så lenge. I begynnelsen var jeg kjempeivrig, kikket på masse tilbud. Ble kjent med to andre her på bomberommet, og vi bestemte oss for å finne et sted å bo sammen. Men så viste flere av tilbudene seg å ikke være noe særlig, og da mista vi litt av pågangsmotet.

Petter forteller at et av de tilbudene som virket best i utgangspunktet viste seg å være både dyrere og mindre møblert enn først avtalt.

-Du blir litt frustrert, da, når du tror du har funnet noe bra, og

så ringer du tilbake dagen etter for å si at du gjerne vil ha det, bare for å få høre at hybelverten har fått noen «uforutsette utgifter» og at husleia har steget med flere hundrelapper over natta, mener Petter.

Ikke-eksisterende hybler

Andre bomberomsboere har opplevd at mange av de tilbudene de har fått av Bolighjelpa allerede har vært utleid når de ringer. Enkelte har fått tilbud som har vist seg å ikke eksistere.

-Det har vært endel rot, både når det gjelder formidlinga og når det gjelder de faktiske tilbudene vi har fått. Men jeg tror ikke det er Bolighjelpa sin skyld, jeg tror det har å gjøre med det kaoset som oppstår når mange hundre studenter plutselig overflommer et altfor trangt boligmarked. Det var verst i begynnelsen. Da var det folk som fikk tilbud om 6 kvadratmeter umøblert og usentral hybel til 1800 - 1900 kroner.

Houseless party

Men bomberomslivet er ikke bare desperat husleting. Det er også ettermiddager med kortspill, småprat og musikk, nye venner og seine kvelder ute på byen. For vel to uker siden ble det arrangert et såkalt «houseless party» for bomberomsboerne, og det ble en stor suksess.

-Situasjonen er tross alt; det er veldig sosialt og trivelig, men det er samtidig lite privat. Du får ikke slappa ordentlig av når du er «hjemme», og det går sjølsagt hardt ut over studiene. Har ennå ikke klart å sette meg ned og lese. Tror ikke jeg ville bodd på bomberommet en gang til. Ikke sånn å forstå at jeg er sær eller noe, altså, folk er veldig okeie her og jeg har fått masse nye kompisser. Men det er litt slit-somt å aldri være aleine, - ikke en gang på dass, smiler Petter, og peker inn på «badet». Det består av en lang vask, noen speil og tre do-båser.

-Her blir det trangt om morran. Det er forresten bare ei god unnskyldning for å sove lenge....

...men fortsatt ingen hybel

Og på døra inn til bomberommet har allerede aerobics-gruppa hengt opp plakater om at de starter opp treninga igjen så snart bomberommet er tomt - forhåpentligvis i neste uke». Her er det ingen nåde, nå er det bare å pakke seg ut.

-Heldigvis er det noen av de folkene som jeg har blitt kjent med her på bomberommet som sikkert har plass til meg på sofaen ei stund - hvis jeg ikke finner noe i løpet av uka, da, smiler en fortsatt optimistisk Petter.

Petter Sandberg Eriksen, fra Oslo mener at bomberomslivet er veldig sosialt og lite privat.

Billigere i EU?

Leder i Norsk Student Union Katrine Vangen, krever større saktighet i EU-debatten når det gjelder utdanning.

Billigere studieavgifter i EU-land. Det er hovedsaklig hva et EU-medlemsskap vil bety for norske studenter, ifølge Kirke-, Utdannings- og Forskningsdepartementets (KUF) informasjonsblad «KUF-info».

Norske studenter som til nå har studert på skoler som krever skolepenger (hovedsaklig på private høyskoler og universitet i Storbritannia) har vært nødt til å betale opp til dobbelt så mye i skolepenger som studenter fra EU-land. Ifølge KUF vil et EU-medlemsskap føre til at denne praksisen opphører, siden EU-land da ikke kan diskriminere norske studenter.

Leder for Norsk Student Union, Katrine Vangen, forteller til Nei til EU-avisa «Standpunkt» at skolepenger bare har betydning for studenter som velger å studere uten-

for EUs utvekslingsprogram som såkalte «free-movers». Og da bare på institusjoner som krever skolepenger. Dermed mener hun at dette har liten betydning for norske studenter, og krever en større saktighet i EU-debatten når det gjelder utdanning.

Anders Hornslien, leder i Europeisk Ungdom, skriver i lederen i Europeisk Ungdoms avis «Vårt Europa» at en redusering av skolepengene i Storbritannia betyr mye for norske studenter siden de fleste er avhengige av å studere i engelskspråklige land (les: Storbritannia). Han imøtegår Nei-siden som hevder at alt blir som før siden vi allerede deltar i EUs utdanningsprogram. «Programmene vedtas (...) i organer der Norge ikke har stemmerett fordi vi kun er halvveis medlem i EU gjennom EØS», skriver han..

STUDENTSTYRET INFORMERER

Tildeling av kontorplasser til studentforeninger

Studentstyret tildeler kontorplassen til studentforeninger som har hele Universitetet som nedslagsfelt.

Disse er lokalisert på rom B-266.

Tildeling foregår etter reglementet vedtatt av Studentstyret, og utdeles ved henvendelse til Studentstyrets kontor i Hovedgården.

Søknadsfrist : 1.10.94

Henvendelser etter dette kommer ikke i betraktning.

Fornærmere informasjon kontakt Studentstyrets arbeidsutvalg ved Gisle Johansen, tlf.77 64 42 02

ISV lukket i høst alle sine grunnfag etter godkjenning fra Universitetsstyret. Begrunnelsen var at instituttet ikke hadde ressurser til å ta i mot den studentflommen man forventet. I august begynte plutselig vinden å blåse i en ny retning. Studentflommen uteble. Uansett hva som har skjedd har studentene tapt på det. Spørsmålet er om hele inntakssystemet burde revurderes.

I februar protesterte studentene mot lukkinga av ISV. Nå viser det seg at lukkinga var unødvendig (foto: Brynjar Indahl).

Studentflommen uteble

Ola Bratlie

Så er det høst igjen, og vi har nok en gang vært vitne til frustrasjon, glede, sorg og lettelse i tusen hjem, hvor de håpefulle studentene har ventet på resultatene fra høstens opptaksrunde til de forskjellige studiene. I år har det vært spesielt tøft for de av oss som har tenkt å ta samfunnsvitenskapelig utdanning. Grunnfagene på ISV har som kjent blitt lukket. Det nye opptaksreglementet, som har vært grunnlaget for studentopptaket på grunnfagene ved ISV denne høsten, kan kort oppsummeres i følgende punkter:

- 1) Man har gitt interne søkere - det vil si de som tok et fag ved ISV i fjor - forrang til studieplass ved fagstudiene. Dette ble gjort for å unngå å presse ut noen av de som allerede er inne i systemet.
- 2) De resterende studieplasser ble så delt inn i tre kategorier hvor følgende kvalifiserte søkere konkurrerer om studieplassene:
  - Studenter som er immatrikulert ved UiTø, men som tidligere har tatt fag ved andre institutter ved ISV.
  - Studenter som kommer fra andre læreinstusjoner for høyere utdanning.
  - Ferske studenter som kun har bachelor.

Fyller ikke kvotene

Til tross for et nøye gjennomgått opptakssystem har man ikke klart å fylle alle studieplassene ved grunnfagene på ISV. Etter siste opptaksrunde var det i overkant av 100 ledige studieplasser på forskjellige grunnfag.

For å fylle opp disse plassene ble organiserte vi omfattende ringerunder til de personene som

hadde søkt seg til grunnfag som ikke er fylt opp, sier Ingeborg Harsten, avdelingsleder ved ISV.

- Til tross for dette klarte vi ikke å fylle opp alle plassene. Det er spesielt ved psykologi og arkeologi grunnfag at det er en del ledige studieplasser.

Det kan virke meningsløst å innføre adgangsregulering på studier når man ikke engang klarer å fylle opp de plassene som finnes. Men dette er ikke Harsten enig i.

- De plassene som vi ikke klarte å fylle opp dette semesteret overfører vi til neste semester. Vi føler at dette kun er en fordel, da det tradisjonelt er flere søkere til fagstudiene om våren enn om høsten, sier Harsten.

Mot lukking

- Vi er i likhet med mange studenter prinsipielt imot lukking. Men vi har tross alt et ansvar overfor studentene til å gi dem et godt studietilbud, som innebærer tilbud om forelesninger, seminarer og så videre. For å opprettholde denne kvaliteten hadde vi ikke noe annet valg enn å innføre adgangsregulering ved ISV. Undervisningsrommene er ikke store nok til at vi vil kan ta i mot en større studentmasse. Andre ressurser står heller ikke i forhold til et åpent universitet. Det er ikke bare studentene man må ta hensyn til. Vi må også ta vare på våre ansatte og gi dem et godt grunnlag for å utvikle et vitenskapelig miljø, sier Harsten.

Evaluerer

Den opptaksformen som i dag gjelder ved UiTø skal bli satt under lupen og evaluert, lover Ingeborg Harsten. Man vil lete etter former og prosedyrer for opptak som kan vise seg å være mer rasjonelle og rettferdige. Men om dette vil vise seg i forbedrede resultater vil ikke Harsten love.

Strid om gjenåpning

Sentrale skikkelser fra Det norske universitetsråd, hvor rektor ved UiTø Ole D. Mjøs (bildet) er leder, har uttalt seg positivt angående gjenåpning av flere fagområder ved alle de fire universitetene. Kort tid etter måtte de revurdere sine standpunkt.

Grunnfagene på ISV har tidligere vært åpne for alle med generell studiekompetanse, det vil si bestått vitnemål fra den videregående skole. Det førte til stor misnøye blant studentene i Tromsø da vedtaket om lukking av ISV ble kjent. Vedtaket har vakt stor oppmerksomhet også i de studentpolitiske kretser.

I august i år hadde rektorene fra landets fire universiteter uformelle samtaler om mulighetene for å åpne enkelte fakulteter ved universitetene fra neste høst. Rektorene så både fordeler og ulemper ved å åpne universitetene for alle som har generell studiekompetanse.

Dyrere å lukke enn å åpne

I dag sitter tusenvis av søkere til våre universiteter og høyskoler igjen uten tilbud om studieplass. Dette medfører store kostnader for samfunnet og den enkelte søker som må bruke tid og penger på forbedre sine karakterer fra den videregående skole. Det var slik dekanene Tore Hansen og Bjarne Hodne ved Universitetet i Oslo (UiO) argumenterte. Rektorene Ole D. Mjøs ved UiTø, Karsten Jakobsen ved Universitetet i Trondheim (UiT) og Ole Didrik Lærum ved Universitetet i Bergen (UiB) la seg på den samme linja som de to dekanene ved UiO. De var alle fem enige i at de samfunnsmessige omkostningene ved dagens ordning ser ut til å være større enn prisen for å åpne universitetene. En klar bakdel ved en eventuell gjennomføring av dette forslaget, er at det kan bli meget stor pågang de første årene av studenter til samfunnsfag, humanistiske fag og en del realfag.

Det er disse fagkretsene det ville være aktuelt å åpne.

Forslaget kritisert

Dette forslaget har møtt sterk kritikk fra administrativt hold. Det har fra kilder ved UiTø blitt hevdet at utspillet om gjenåpning kom på et meget ubeleilig tidspunkt, da regjeringen snart skal kalle inn til møter om neste års budsjett. Dekanene og rektorene som offentlig har uttalt at de ville vurdere en total gjenåpning av visse fagkretser, kan ha gitt statsadministrasjonen inntrykk av at universitetene sitter med store lagre av penger. Dette kan føre til mindre økonomisk støtte til utdanningsinstitusjonene fra regjeringen sentralt.

Da medlemmene i Det norske universitetsråd hadde møte mandag 5. september, gjorde de helomvending i sitt syn på det åpne universitetssystemet.

«Universitetsrådets styre mener at det på det nåværende tidspunkt ikke er mulig å åpne nye studieplasser uten tilførsel av ekstra midler. Nye studieplasser må finansieres på samme måte som hittil ... De fire universitetene vil foreta en nøye gjennomgang av den opptakskapasitet de har, og foreta en analyse av søker tallene for å vurdere den potensielle tilstrømningen en slik åpning kan innebære».

Dette stod det å lese på et skriv som styret i Det norske universitetsråd sendte ut etter møtet.

Lukkinga av ISV

Seminar-undervisninga

KUTTET

Ingen seminarundervisning. Dette var beskjeden som møtte høstens kull på sosialantropologi mellomfag. -Jeg flyttet til Tromsø fra Trondheim nettopp fordi universitetet her kunne tilby undervisning i sos-ant mellomfag nå i høst, sier ei av jentene på kullet. -Hvor ble det av studiekvaliteten vi ble lovet etter lukkinga?, spør studentene.

U Kari Myklebost og Vidar Lindrupsen (foto)

Beskjeden om at det ikke vil bli seminarundervisning på sosialantropologi mellomfag i høst fikk studentene først etter at høstsemesteret var i gang. Forklaringa fra instituttet er knappe ressurser. Studentene på sos-ant stiller seg uforstående til dette.

-Vi trodde at nå når Institutt for samfunnsvitenskap adgangregulerte grunnfagene, var det nettopp for å bedre kvaliteten på studiene. Vi har ikke sett noe til denne bedringa, vi har tvert imot fått et mye dårligere studietilbud, sier studentene.

Protesterte

-Vi ble virkelig overraska da vi fikk beskjeden om at det ikke vil bli organisert seminarer og vi forsøkte å protestere, sier Tale Selvaag Jakobsen. Protesten førte til at studentene fikk tilbud om såkalte «selvdrevne seminar», det vil si at de fikk tildelt rom hvor de kunne møtes og diskutere pensum - uten seminarleder.

-Å kalle dette for seminar er selvfølgelig en stor spøk, mener Tale. -Å kalle det kollokvier er nærmere sannheten. Men kollokvier klarer vi å organisere selv. Det vi trenger er å diskutere stof-

fet med noen som har kommet litt lengre enn oss i studiet, for eksempel en hovedfagsstudent.

Ville betale selv

Tale kan fortelle at studentene på sos-ant så foreslo å betale en seminarleder ut av egen lomme.

-Det fikk vi ikke lov til, fordi man fra instituttets side er prinsipielt imot at studentene skal betale for undervisninga, og fordi man er redd for at dette ville bli vanlig praksis hvis man innfører det i ett semester. Vi er selvfølgelig enig i at det i prinsippet er galt at vi skal være nødt til å betale for undervisninga, men for oss virket det som den eneste mulige løsningen, sier Tale. -For veldig mange av oss på mellomfag er dette semesteret et viktig skritt på veien mot hovedfag, og dårlig undervisning nå vil slå ut negativt seinere. Derfor er vi villige til å betale.

Studentenes protester har likevel blitt tatt delvis til følge. Foreløpig har instituttet kommet opp med et tilbud om tre eller fire seminarer - fordelt utover hele høstsemesteret.

-Meget generøst, kommenterer studentene, som føler seg grundig overkjørt.

Hvor ble det av seminarundervisninga?, spør mellomfagsstudentene Tale Selvaag Jakobsen, Hovd, Fagertun og Heidi Waaler.

Universitetsledelsen må gå!

Studentstyret har mistet all tillit til ledelsen i universitetsadministrasjonen og på ISV. Studentene mener at de har vist så dårlig dømmekraft i lukkingssaka at de nå bør tenke gjennom om de er skikka til de jobbene de har.

-Vi setter vår lit til at rektor er seriøs når han sier at han vil jobbe for å åpne universitetet så fort som mulig, sier Pål Julius Skogholt i Studentstyret. (Foto: Nina Lager Vestberg)

satt 112 ledige plasser på de samfunnsvitenskapelige grunnfagene.

-I tillegg kutter ISV seminarundervisninga på flere mellomfag. Vi har altså fått et dårligere studietilbud etter lukkinga, mener Pål Julius Skogholt i Studentstyret.

Krever opprydning

Studentstyret er ikke nådig i sin kritikk når det nå viser seg at de hadde rett i at lukkinga var unødvendig. Pål Julius Skogholt tror at lukkinga i stor grad ble foreslått på grunn av interne problemer i ISV-administrasjonen, og ikke hadde med ressursituasjonen å gjøre.

-Systemet her på Universitetet er sykt, byråkratene har tatt over og styrer universitetet som om det er til for organisasjonen sin del. Målet om best mulig forskning og utdanning taes ikke hensyn til lenger.

Studentstyret mener at det trengs en grundig opprydning, etter at det har vist seg at lukkinga var en stor feil. De har ingen tillit til ledelsen og ber dem altså om å vurdere sine stillinger.

Katastrofal innsats

Da Undervisningsdepartementet godkjente lukkingvedtaket i fjor, økte det studenttallet med 100 studenter. Pål Julius mener at administrasjonen her på Universitetet har latt være å fylle de ledige plassene med overlegg. Videre mener han at de kunne gjort langt mer på et tidligere tidspunkt for å gi flere søkere studieplass.

-For det første brukte Tromsø en alt for lav overbookingsprosent, satsens de brukte her var på kun ¼ av det som brukes i Bergen, noe som førte til at langt færre fikk tilbud om plass i første omgang. For det andre gjorde ikke administrasjonen annet

enn å prøve å ringe de søkere som ikke hadde fått studieplass. Dette er katastrofalt når en tenker på hva det betyr å bli stående uten studieplass.

Alt i alt tror Pål Julius at det hadde vært mulig å fylle alle ledige plassene, hvis man bare hadde gjort en innsats.

Fredet Mjøs

På tross av at rektor Ole Mjøs også stemte for lukkinga, retter Studentstyret ingen kritikk mot han, men hevder tvert imot at han er den eneste i universitetsledelsen som er skikka til å være der. De setter sin lit til Mjøs han er i stand til å «tutte framveksande studenfiendelige byråkratiet».

-Vi velger å tro på rektor Mjøs fagre formuleringer om at lukkinga er for gjenåpning av Universitetet så raskt som mulig, - det er praksis si fra og med neste høstsemester, avslutter Pål J. Skogholt.

Vil danne åpnings- komite

Nå vil Studentstyret nedsette en komite som skal jobbe for å få gjenåpna Universitetet i Tromsø.

Kari Myklebost

«Kampen for eit ope universitet er det høgaste prioriterte punktet for studentdemokratiet i et som kjem», heter det i et notat fra Studentstyrets arbeidsutvalg (Sst-AU). Så langt har AU protestert mot lukkinga av grunnfagene på ISV ved blant annet å organisere en kollokviesentral for privatister. Nå ønsker AU å nedsette en gjenåpningskomite som skal jobbe med lukningsproblematikken på lengre sikt.

Omorganisering

Komiteen skal diskutere begrepet studiekvalitet; er det virkelig slik at antall studenter pr. vitenskapelig ansatt er eneste mål på kvalitet? I tillegg skal komiteen utarbeide et forslag til hvordan man kan organisere undervisninga slik at man kan ta inn flere studenter og likevel holde studiekvaliteten oppe. Dette skal gjøres i samarbeid med administrasjon og vitenskapelig ansatte som har tanker og ideer rundt temaet.

Studentstyreleder Andreas Bakke er foreslått som leder i en komite som skal jobbe for å gjenåpne Universitetet. (Foto:Nina Lager Vestberg)

I notatet er Sst-leder Andreas Bakke foreslått som leder av komiteen. Med seg vil han ha tidligere leder av Sst Kjetil Kvalsvik, studentrepresentant i Sam-

skipnadens styre Geir Jarle Voldmo, en studentrepresentant fra Universitetsstyret, samt representanter fra ISV, IBG og IRV.

Murderer nytt opptakssystem

Studiedirektør Ingrid Bergslid Salvesen ved UiTø mener det vil bli lettere å komme inn på fagstudiene neste semester.

bekostninger? En ting som det er stor stemning for, er at vi på landsbasis skal opprette et nytt administrativt system som er basert på en felles database, men med desentralisert styring. Vi håper at dette vil føre til en kvalitativ forbedring av registreringssystemet. Dette systemet vil tidligst være i stand høsten 1996, sier Salvesen.

Hun påpeker også at det er av største betydning at studentene er svært nøye og svarer fullstendig på det spørsmålsskjema som blir utdelt ved semesterstart i forbindelse med registreringen.

- På den måten vet vi sikrere hva vi har å forholde oss til neste semester, sier Salvesen.

Førsteprioritet

På spørsmålet om det ikke virker merkelig at en intern student med dårligere karaktersnitt fra den videregående skole blir prioritert foran en avgangselev fra den videregående skole, svarer Ingrid Bergslid Salvesen at det heller er omvendt.

- Vi må ta vare på de studentene som allerede er inne i systemet. Det er uansvarlig og urettferdig å nedprioritere en student som allerede er på vei mot en grad. Vi har måttet ta et valg mellom to grupper, og da følte vi at det mest riktige ville være å ta vare på de studentene som allerede er blant oss. De som er nye studenter vil jo likevel få tilbud om ex-phil. Og sjansene for å komme inn på fagstudiene neste semester blir jo større, sier Salvesen.

Høstsemesteret er tradisjonelt et semesteret hvor nye studenter begynner. I fjor søkte hver søker i gjennomsnitt på 8 forskjellige studieplasser rundt om i landet. Mange får tilbud om studieplass flere steder, og de søker ofte ja til flere plasser for å sikre seg. Derfor «overbooker» administrasjonen antallet søkere på de ledige plassene.

- Vi vil dessverre aldri få opparbeidet 100% sikre statistikker, slik at vi vet hvor mange som virkelig kommer til oss her i Tromsø. Dette er en av grunnene til at administrasjonen på ISV måtte foreta en ringerunde til søkere som hadde fått avslag etter tidligere opptaksrunder etter de obligatoriske oppmøtene, sier studiedirektør ved UiTø, Ingrid Bergslid Salvesen.

Etter oppmøtene var det fortsatt over 100 ledige plasser på forskjellige grunnfag ved ISV. Derfor ble det mobilisert til en omfattende ringerunde for å få fylt opp disse plassene.

Ønsker mer effektivt system

- Administrasjonene ved de forskjellige læreplassene for høyere utdanning i Norge er opptatt av å ta dette ondet ved roten. Spørsmålet er hvordan vi skal klare det. Skal vi fortsatt ha desentralisert regulering av opptaksmassen, eller skal vi ha en felles opptakssentral for hele landet? Og på hvilke

Kollokvie- grupper for privatister

Som ei følge av at grunnfagene på ISV ble lukka fra og med høstsemesteret, organiserer Studentstyrets arbeidsutvalg kollokvier for de studentene som ønsker å avlegge privatisteksamen ved ISV.

Kari Myklebost

-Vi har allerede arrangert et informasjonsmøte for studenter som ønsker å avlegge privatisteksamen, i tillegg til at vi har laget ei rettleiding for hvordan man kan studere et fag som privatist, sier Lisa Amundsen, politisk sekretær i Studentstyret. -Grunnen til at vi oppfordrer studentene til å ta privatisteksamen er at vi mener prinsippet om det åpne universitetet bør holdes i hevd så langt som mulig. Poenget er at alle forelesningene på universitetet er åpne, og ingen kan derfor nektes å følge disse. Seminarer og kollokvier, derimot, er reservert bare for de studentene som er tatt opp ved de enkelte fag. Og i og med at det er her studentene får mulighet til å diskutere stoffet og komme med egne tanker og meninger mener vi at dette er en helt vital del av et universitetsstudium. Dette er bakgrunnen for opprettelsen av kollokviesentralen, forklarer Lisa.

Færre enn forventa

-Når det gjelder seminarer, er det mulig å spørre seminarlederen om å få en plass. Hvis gruppene ikke er fulle, kan det hende at du får lov til å følge seminarene selv om du er privatist, sier Lisa.

Hun kan fortelle at rundt tjue studenter har meldt sin interesse for «private» kollokvier.

-Dette var selvfølgelig langt færre enn vi hadde ventet oss, men i og med at Lånekassa sannsynligvis ikke kommer til å gi støtte til privatister lenger er det svært få som har mulighet til å studere som privatist, forklarer Lisa.

Så langt har de kollokviesøkende fordelt seg på flere forskjellige fag, blant annet historie, sosiologi, filosofi, juss og ex-phil.

-Det er fortsatt mulig å melde seg på kollokvier - bare kom til oss, så formidler vi kontakt, sier Lisa.

Du finner henne på telefon 776 44589.

Ola Bratlie og Vidar Lindrupsen (foto)

Nina, John og Unni etterlyser folk som vil være med på å starte opp fagblad for ISV-studenter.

Studentmagasin på trappene

-Vi ønsker å knytte det folk lærer i auditoriene opp mot den virkeligheta vi lever i, sier Nina Methi, John Olaussen og Unni Jakobsen. De tre går nå sammen for å dra i gang et tverrfaglig tidsskrift for studentene på ISV.

U Kari Myklebost og Jørgen Flint (foto)

-Vi ser et klart udekket behov for et tidsskrift for faglig debatt på ISV, sier de tre. -Tanken er å gi studentene et forum hvor de selv kan komme med sine synspunkter og tanker i forhold til det pensum de leser. Vi vil ha med studenter på alle trinn i studiet - et viktig poeng er engasjement i faget og evne til å se at faget faktisk har noe å gjøre med virkeligheta utenfor universitetet. Vi vil gjerne ha meningsyttringer om sosiale eller samfunnsvitenskapelige forhold - både på universitetet, i Tromsø by og generelt i verden - men meningsyttringer sett fra en faglig synsvinkel.

Tanker på tvers av fag

De tre initiativtakerne ønsker å skape rom for dyptgående, grundig debatt om alt som kan knyttes opp til pensum på de enkelte fagene på ISV.

-Har du et feltarbeid eller en eksamensoppgave som du tror kan være interessant for flere enn sensor? Dette er ting som vi vil være interessert i, sier de tre, og inviterer hermed alle ISV-studenter til å komme med et bidrag til tidsskriftet.

-I tillegg til å få navnet ditt på trykk, får du muligheten til å

dele tankene dine med studenter på de andre ISV-fagene - noe det vanligvis ikke blir tid til i studiehverdagen. Vi har tro på at ei slik tankeutveksling kan være fruktbar, mener de tre. Hvert nummer vil ha et bestemt tema, og tema for første nummer er allerede fastlagt: Den europeiske unionen - sett i lys av de teorier og metoder som gjennomgås på de ulike samfunnsvitenskapelige fagene.

-Det er et viktig poeng å engasjere studenter på alle fagene på ISV, slik at vi kan få belyst tema fra ulike vinkler, mener de tre. I tillegg ønsker de også å trekke inn folk fra andre fag på med samfunnsvitenskapelig tilsnitt, som for eksempel sosialøkonomi og juss.

Trenger folk

-Forløpig har vi fått tildelt midler fra ISV til å trykke ett nummer. Det vi trenger nå, er studenter med både faglig og sosial interesse, som har lyst til å sitte i en redaksjon. Vi trenger tre eller fire til å jobbe med

tidsskriftet, en faglig profil at vi trenger en layout medarbeider

De tre poengter at redaksjonen ikke skal skrive tekster selv, men samle og velge ut stoff.

-Redaksjonen skal fungere som ledelse og koordineringsorgan, mens skribentene skal være studenter som ganske enkelt øn-

sker å bidra med sine synspunkter på de tankene de møter i pensum.

-Vi starter opp så snart folk melder sin interesse, så ikke nøl med å ta kontakt, oppfordrer Nina (776 75162), Unni (776 10457) og John (776 38985). Du finner dem på disse telefonene etter klokka seks hver dag.

**- en fryd for mave og gane,
- vi bringer også pizza hjem til deg,
- medlemmer av Studentsamfunnet har 10% rabatt på pizza og mineralvann,**

STUDENTHUSET A/S
Skippergata 44, 9008 TROMSØ
Tlf: 77 68 44 10

KRAMBU
Kramikk & Dekor
på Stortorget

STUDENTKR
- 20%

160 MÅTER Å TJENE PENSUM PÅ

Hefte med gode råd, tips, ledning, adresser etc. alt lig. Passer for alle, ung gammel. Kr 150,-. Forsk. portofritt. Info. gratis. A. Hansen, box 2163, 9 TROMSØ

POSTORDREVARER

med store rabatter for vid. salg og til eget bruk. Opp. 35% rabatt. Her er det mulig for å tjene store penger. gratis. Per Prytz, box 21 9002 TROMSØ

5 mill. til barentsamarbeid

Utenriksdepartementet bevilget 5 millioner kroner samarbeid og kompetansebygging i Barentsregionen. Pengene skal brukes til høyere utdanning og forskning. I tillegg UiTø er Helsefaghøgskolen forskningsinstitusjoner kvalifisert til prosjektstøtte. 1.5 millioner er erøremerket Universitetet samarbeid med utdanningsinstitusjoner i Nordvest-Russland og 1 million til Helse- og sosialsektoren fordeles på RiTø fagområdet medisin.

23. september er det HUMAK:

Juss-studenter, brett opp ermene!

Annet hvert år går juss-studentene i Oslo, Bergen og Tromsø sammen og samler inn penger til et menneskerettighetsprosjekt i den tredje verden. I år går hjelpen til Burma.

UKari Myklebost og Snorre Sanner (foto)

Burma har siden 1962 vært styrt av et brutalt militærregime som regnes som et av de strengeste i hele verden. FN har for tredje år på rad vedtatt en resolusjon som fordømmer regimets groteske og talløse brudd på menneskerettighetene, som for eksempel tvangsflytting, tortur, henrettelser uten rettergang.

I 1990 vant opposisjonen og Nobelprisvinner Aung San Suu Kyi regjeringsvalget med 80 % av stemmene, men regimet underkjente valget og startet en omfattende forfølgning og nedslakting av valgets rettmessige vinnere.

Konkret skal pengene fra årets aksjon gå til opprettelse av et senter for informasjon og dokumentasjon av menneskerettighetsbrudd, fri rettshjelp til flyktninger, undervisning om menneskerettigheter og fullføring av utdannelsen til flyktningestudenter. Prosjektene skal

gjennomføres av Aung San Suu Kyi og hennes medarbeidere, som har opprettet en parallell-regjering, «The National Coalition Government of the Union of Burma». Denne vil igjen bli fulgt opp av Samarbeidutvalget for Burma som har drevet med humanitært og menneskerettslig arbeid i de frie områdene av Burma siden 1991.

Årets aksjon består for det første av en aksjonsdag, 23. september, dernest av en advokat-aksjon der man ringer rundt til alle advokatkontorer i landet og oppfordrer dem til å gi sin støtte.

På aksjonsdagen vil hele Tromsøområdet bli besøkt av bøssebærere. Det vil være informasjons- og innsamlingsstands utenfor Vinmonopolet, ved Hennes & Mauritz, på torget, ved Pyramiden i Tromsdalen, på OBS, på Polarsenteret og på Rema 1000.

Humanitæraksjonen har

Støtt opp om jusstudentenes aksjon for Burma, oppfordrer organisatorene.

mange støttespillere, deriblant rektor ved Universitetet i Oslo, Lucy Smith, statssekretær i UD, Jan Egeland og en rekke andre av landets kjente jurister.

Tromsø-organisatorene sen-

der ei sterk oppfordring til alle som har tid og krefter til å delta på aksjonen, men som ikke har rukket å melde seg på ennå: Stikk innom UB-kjelleren fredag mellom 1200 og 1300. Det vil bli

ordnet med undevisningsfri på aksjonsdagen. Har du spørsmål angående aksjonen, kan du kontakte Lill Aase, Lena Lauritsen, Nina Hansen, Kjetil Holmen, Siv Jahr eller Geir Karlsen.

Studentpolitisk kosekrok i Bodegaen

Studentkaféen kan by på en koselig atmosfære som skulle stimulere til diskusjon og debatt.

En studentcafé med to kroners kaffe. Et senter for studentopprør og dype politiske samtaler, eller en kosekrok med ambisjoner om mer?

UThomas Harris (tekst og foto)

Etter studentopprøret og lukkingen av UiTø kom studentcaféen, et alternativ til å sitte i kantina med kaffen sin. Koselig atmosfære, stearinlys og et miljø som skulle stimulere til debatt og diskusjon. Et sted hvor opprøret kunne leve videre. Et sted hvor den jevne student, «grassrota», kunne delta i debatten og få informasjon om studentpolitikken som styrer studietilstanden deres.

Startfasen

Caféen har kommet godt i gang allerede tre dager etter start. Den har en del gjester og er et helt klart hyggelig sted å ta en kaffekopp og en prat. Caféen blir drevet av rundt ti studenter, stort sett med tilknytning til ISV, og cafeen blir drevet på prinsippet om et balansert budsjett uten noen form for fortjeneste.

Med litt hjelp og initiativ fra studentenes side kan cafeen helt klart bli noe, men for øyeblikket

ligger ballen på studentenes banehalvdel.

Idèbank

Det mest opprørske med studentcaféen tre dager ut i dette semesterets drift, er deres lave kaffepriser. Selv om studentcaféen har blitt redusert til ikke så mye mer enn et billigere og koseligere alternativ til kantina. Kunne de ildsjelene som driver på med cafeen tenke seg å gjøre mer ut av den? Kanskje skape en idèbank, få til et sted man kan ha politiske og ideologiske samtaler. Få til litt småarrangementer, muligens noen små band og annen levende musikk. La de forskjellige kulturgruppene på universitetet slippe til med sitt. Mye av grunnen til at studentcaféen har mistet driven og slagkraften er utskiftningen av sentrale mennesker, det samme problemet som preger de fleste studentaktiviteter. Mennesker kommer, begynner prosjekter, blir ferdig med studiene i Tromsø og flytter videre.

Høgskolene samles

Høgskolen i Tromsø, som ble opprettet i august, samler alle høgskolene i Tromsø under felles administrasjon.

Lærerutdanningen, kunsthøgskolen, ingeniørfag og økonomiutdanningen er heretter avdelinger av samme høgskole. Etableringen av felles administrasjon er et ledd i den store omorganiseringstrategien fra undervisningsdepartementet. 98 regionale høgskoler er samlet til 26 nye høgskoler med større faglig bredde. Høgskolenes organisering skal samordnes, og tilnærmes universitetene.

ID til besvær

Universitetet i Trondheim (UNIT) har innført et nytt id-kort system for studenter og ansatte. Magnetstripekortene skal brukes som legitimasjon, nøkkelkort, lånekort og på sikt kanskje som betalingskort i kantinene. Kortsystemet gjør det teknisk mulig å overvåke brukernes bevegelser, noe studentallting-sleder Torleif Jacobsen allerede i fjor uttrykte bekymring for.

Standpunkt for studenter

StudentStandpunkt er Nei til EUs viktigste studentsatsing. Avisen spres på universiteter og høyskoler og inneholder stoff rettet mot studenter og faggrupper. I første nummer stilles det spørsmål ved om EU er skyld i studentopprørene i Europa.

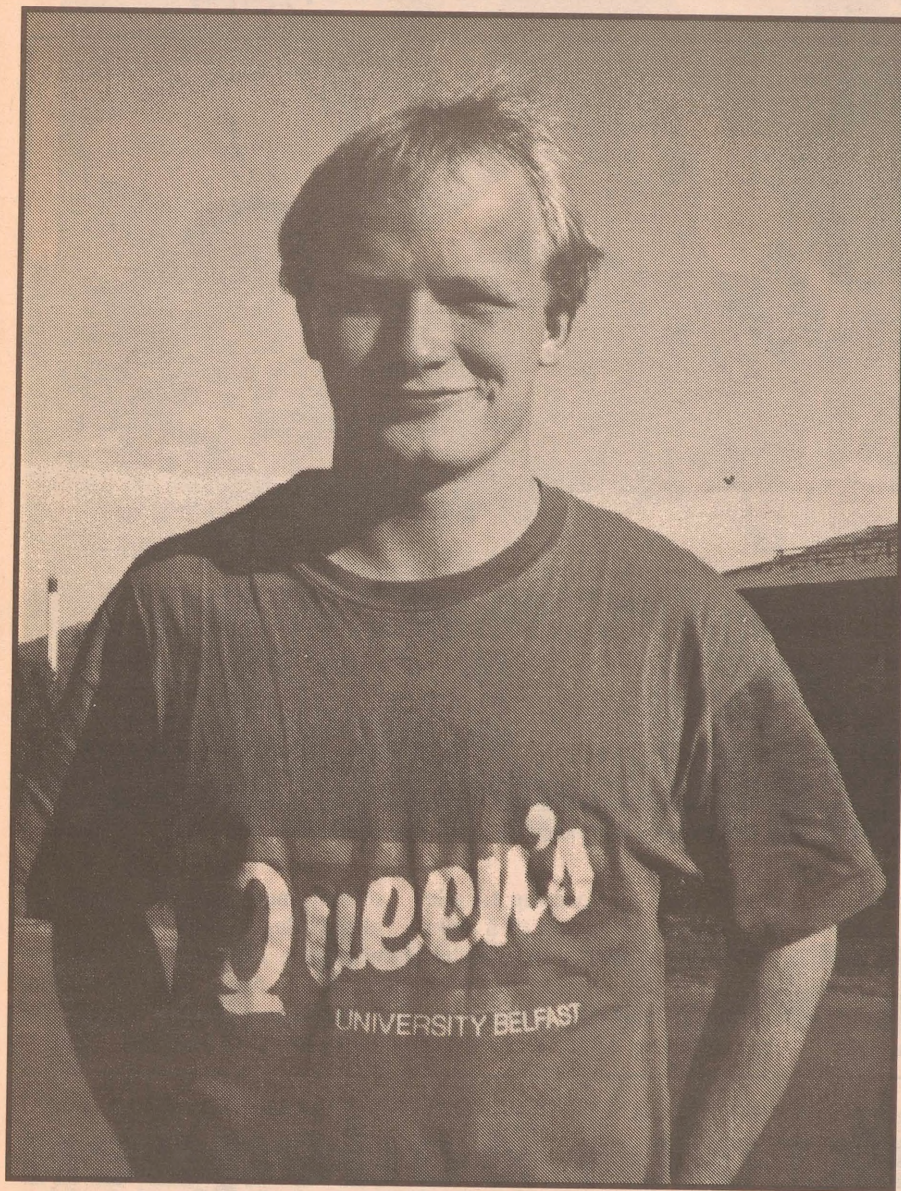

Erasmus-utveksling med Nord-Irland:

-Jeg skal tilbake igjen!

Hva i all verden skal en norsk student gjøre i Belfast? Utopias medarbeider har snakket med Vegard

Dybvad, en 22-åring fra Asker. Etter et par års studier her i Tromsø reiste han til Belfast som Erasmus-student.

Vegard Dybvad fra Asker fullførte storfag i sosialantropologi i Belfast som Erasmus-student.

U Elisabeth S. Nilsen og Geir K. Ronland (foto)

Det er en blid ung mann som møter meg på Paletten, så han har tydeligvis ikke tatt skade av å bo i Nord-Irland i ett år. For de fleste av oss er en by som Belfast ensbetydende med trøbbel av religiøs og politisk art.

Men alle mine motforestillinger bare rister Vegard på hodet av.

-Jeg dro fordi jeg var interessert i konflikten, forteller han. -Jeg var også nysgjerrig på menneskene og musikken. I tillegg ville jeg lære språket.

Erasmus' program innebærer et godt samarbeid mellom universitetene, konstaterer han. -Jeg ble møtt av en professor som straks guidet meg rundt i området. De forskjellige instituttene er forresten bygd opp på en glimrende måte. Det er blandt annet tv-stue og et kjøkken som studentene kan benytte seg av. Det ble også arrangert flere fagfester hvor foreleserne var vel så aktive som studentene, sier Vegard med et smil.

Studiesituasjon

-På studenthjemmet hvor jeg holdt til bodde det flest utenlandske studenter. Her følte jeg meg hjemme med en gang, og det var et flott sosialt miljø. Jeg hadde ingen spesielle forkunnskaper i

engelsk. Det var til å begynne med vanskelig å få med seg alt, spesielt på forelesningene. Overalt var jeg nødt til å snakke språket, derfor tok det ikke lang tid før det gikk automatisk. Når det gjelder å lese faglitteratur på engelsk var det heller ikke et stort problem. Det måtte jeg gjort i Norge også. I Belfast tok jeg storfag i sosialantropologi, grunnfaget hadde jeg fullført her i Tromsø året før.

Squash og drikkekultur

-I Belfast er det et studenthus hvor de fleste av lommepengene mine «forsvant». Her er det tre etasjer med alt en trenger. For de handlesyke er det klesforretninger. For oss dødelige er det pub og diskotek, ofte med live-musikk. I tillegg finnes det et kjekt spisested vi ofte stakk innom. I en del av studenthuset er det aktiviteter for den sunne delen av menneskeheten. Det for eksempel mulig å spille squash for fire kroner halvtimen. Slike priser er det umulig å finne i Norge, erklærer Vegard sarkastisk.

-Jeg reiste endel i Nord-Irland. En av dem jeg bodde sammen med disponerte bil. I påskeferien og enkelte helger dro vi rundt og besøkte venner. På den måten fikk jeg sett en god del av landet. Store deler av fritiden ble likevel avsatt til publivet, sier Vegard. -Drikkekulturen i Dublin er totalt annerledes

enn her i landet. På puben går alle, man treffer naboen, venner og kjente. Irene er kjente for heller å tilbringe tid sammen på puben enn hjemme hos hverandre.

Politiske truismer

-Jeg merket sjelden konkrete eksempler på at det virkelig er en konflikt. Det er vanskelig å ta parti for en side på bekostning av en annen. Jeg hadde heller ikke problemer med å bli godtatt av irenene. Hvis man derimot til stadighet kommer med politiske truismer blir man ikke populær. Innbyggerne i Belfast er mildt sagt temmelig engasjert i konflikten, bemerkte Vegard tørt. -De liker ikke at folk utenfra prakker på dem noe de vet fra før. Visse strøk ble jeg likevel anbefalt å styre unna om natten.

Praktiske sider

Når man først skal prøve Erasmus-programmet lønner det seg å studere i ett år.

De som velger bare å studere ett semester vil oppleve at tiden blir knapp, både når det gjelder studier og sosiale aktiviteter. For de som vil prøve Erasmus-programmet vil jeg anbefale å søke i god tid. Berith Bager Nielsen ved ISV og Hilde Bjørnå, studiekonsulent, har vært enestående når det gjelder den praktiske planleggingen. Det er viktig å begynne tidlig med forberedelser. Fristen for søknad om stipend er 1. mars. Stipendet vil forresten bli noe lavere i år. Dette skyldes at flere studenter velger å studere i utlandet, mens bevilgningene er de samme.

Vegard fortsetter i samme åndedrag med at dette ikke bør være noen hindring for studenter som vil studere i utlandet.

-I Belfast betalte jeg omtrent ti tusen kroner i husleie for et helt år. Ellers kostet det meste halvparten av det jeg er vant til fra Norge.

Hvordan bli Erasmus-student?

Snakk med studiekonsulenten på faget ditt. Det er nødvendig å sjekke om ditt fagmiljø er med i en nettverksavtale om utveksling av studenter. Hvis ikke er det mulig å reise som såkalt «free mover». England tar vanligvis ikke i mot «free movers».

I tillegg bør du sjekke om universitetet du ønsker å studere ved har et passende studieopplegg. Dette gjelder både for fag og nivå. Momenter en bør få greie på

UNIVERSITETET I TROMSØ
STUDENTSTYRET

HAR DU LITT TID TIL OVERS?

Studentstyret har ledige plasser i råd og utval. Alle studenter som har litt ekstra tid til å engasjere seg er velkomne til å sitte i eit råd eller utval. Du treng ikkje å ha noko studentpolitisk erfaring for å ta på deg eit slikt verv, og studentstyret vil hjelpe deg til å kome i gang. I fleire av utvala får du møtegodtgjering for dei møta du deltek på. Følgjande verv er ledige:

Råd/utval:	Vervet varer til:
Styret for Universitetsbiblioteket 1 medlem og 1 vara	31.07.95
Styret for EDB-senteret 1 vara	31.12.95
Likestillingsutvalet 1 medlem og 1 vara	31.07.96
Teknisk Budsjett Utval 1 representant for ikkje-eksperimentelle fag 1 representant for eksperimentelle fag	31.07.95 31.07.95
Opptakskomiteén for utanlandske søkjarar 1 medlem og 1 vara	31.07.95
Klagenemda 2 vara	20.09.95
Styret for Roald Amundsens Senter for Arktisk Forskning 1 vara	31.12.95
Forskningsutvalet (representantane må vere hovudfagstudenter) 1 representant og 1 vara for ikkje-eksperimentelle fag 1 vara for eksperimentelle fag	31.12.94
Universitetspedagogisk arbeidsgruppe 2 medlem og 2 vara	31.05.96
Arbeidsmiljøutvalet 1 observatør	31.07.95
Styret for miljø- og utviklingsforskning 1 medlem og 1 vara	31.07.95
Fra visjon til samvirke 1 medlem	vervet varer til prosjektet er ferdig
Uttakingskomiteén for Samskipnaden sine boligar 1 medlem og 1 vara	30.06.95
Uttakingskomiteén for Samskipnaden sine barnehagar 1 medlem og 1 vara	31.12.94
Plan- og byggekomiteén 1 medlem og 1 vara	31.07.97
Styret for Akademisk Kvarter 1 medlem og 1 vara	til vår -96

Har du lyst å sitte i eit av råda eller utvala, eller ønsker du meir informasjon, kan du ta kontakt med:

Studentstyret i Hovedgården
v/Lisa Amundsen, tlf: 77 64 45 89.

Vennligst ta kontakt med oss før 20.09.94.

her er pensumoversikt, eksamensordninger og muligheter for språkkurs.

-Jeg ser bare en ulempe ved Erasmus-programmet, hevdet Vegard,

-Det er at man kun får tilbud om å reise en gang.

Men jeg skal tilbake igjen forsikrer han.

Universitet uten hus:

Under grunnen i Pristina

Kunne du tenke deg et universitet uten lesesalsinspektører fordi det ikke finnes noen lesesaler, uten kantinekaffe fordi det ikke finnes noen kantine, uten overfylte auditorier fordi det ikke finnes noen auditorier, uten studiegjeld fordi det

ikke finnes noen studielån, uten endeløs pensumlitteratur fordi det nesten ikke finnes pensumlitteratur. Dette er ingen null-hypotese for studentene ved Universitetet i Pristina i Kosovo; det er sånn det er.

Kosovo albanerne i Pristina har levd med konstant frykt for serbernes systematiske terror og undertrykking siden unntakstilstanden ble innført i 1991.

U Børre Fevang

Universitetet i Pristina ble opprettet i 1970 som det eneste albansk-språklige universitetet i det gamle Jugoslavia. Med sin beliggenhet i den albanske minoritetens kjerneområde i Kosovo ble det et fyrtårn i kampen for en nasjonal identitet i det jugoslaviske lappeteppet. Men universitetet underviste ikke bare på albansk for albanere; andre folkegrupper som serbere fikk også sin utdanning der. Idag er det bare serberne som er igjen på det offisielle universitetet.

Opprør og unntakstilstand

Den første oppstanden i Kosovo kom i 1981, og Beograd skjerp det da tonen overfor kosovo-albanerne. Gradvis ble nasjonens selvstyre innskrenket inntil Serbias president Slobodan Milosevic i 1991 innførte unntakstilstand i Kosovo. Alle beslutninger ble fra da av tatt i Beograd; kosovo-albanernes nasjonalforsamling ble oppløst og universitetsstyret avsatt. Det nye universitetsstyret, innsatt av serberne, begynte en systematisk terrorisering og forfølgel-

se av albanske lærere og studenter.

All undervisning på albansk eller om den albanske nasjonen er blitt utsatt for "ideopolitisk differensiering" av serberne; det politisk korrekte kjenner ingen grenser. Dette er ny-tale for sensur, systematisk undergraving og til slutt forbud mot fagene. Fra å ha over 20 000 albanske studenter har det offisielle universitet idag ingen igjen. Lærere og studenter er blitt arrestert, banket opp og har mistet lønn og studiefinansiering. Universitetets laboratorier, bibliotek, auditorier og kollokvierom er stengt for de albanske studentene. De mistet studenthyblene og studiefinansieringen. Universitetets albanske rektor ble arrestert og fengslet i to måneder da han protesterte mot behandlingen av de albanske studentene og lærerne.

Det var ikke bare universitetet som ble stengt for albanerne, også elevene i barneskolen og den videregående skolen ble nektet rett til utdanning på eget språk. Serberne kaller det frivillig boikott.

Nød lærer naken...

Om albanske lærere, studenter og elever ble utestengt fra universitet og skoler så var ikke kampen over for det. Kafeer, stuer, kjellere og garasjer over hele Pristina er blitt til auditorier, kollo-

kvierom og kontorer i det som nå er kjent som undergrunnsuniversitetet i Pristina.

I disse provisoriske lokalene holdes forelesninger og eksamener. Hele byen er blitt et universitet. Kosovo-albanerne har ikke gitt seg, selv om det tærer på kreftene til både lærere og studenter. I mellomtiden står det offisielle universitetet nesten tomt mens de det ble bygget for står utenfor.

Vennskapsavtale med Tromsø

Det er dette universitetet den internasjonale komiteen i Studentstyret har jobbet for å få en vennskapsavtale med. Den 22

mars i år undertegnet representanter for studentstyret i Tromsø og studentene i Pristina en avtale om gjensidig samarbeid. Hensikten er å støtte studentene i Pristina i deres kamp for rettferdighet.

I første omgang skal det startes en arbeidsgruppe ved universitetet her som skal følge opp kontakten med Pristina. I avtalen ligger det planer om et mer fast samarbeid med universitetet i Pristina. I første omgang dreier det seg om å spre informasjon om de kosovo-albanske studentenes situasjon i Tromsø. Etter hvert er det planer om faglig kontakt mellom blant annet historiseksjonen ved ISV og språkfor-skere ved ISL, og de tilsvarende

fagene i Pristina. Til slutt vil det kanskje være mulig å starte et utvekslingsprogram for studenter og lærere mellom de to universitetene.

Til dette trenger Studentstyret folk, og interesserte kan ta kontakt med Lisa Amundsen på telefon 77 64 45 89, eller stikke innom Studentstyrets internasjonale komite som holder til i andre etasje i Hovedgården.

KOSOVO

Kosovo var en selvstendig region innenfor republikken Serbia i det tidligere Jugoslavia. I sør, vest og nord er landet omkranset av fjell og i øst ligger Serbia. Det administrative senteret er Pristina. Landet er halvparten så stort som Troms fylke, men det bor 10 ganger flere mennesker der, mellom 1,5 og 2 millioner. 70 % av disse er albanere.

Kosovo var tyrkisk frem til første verdenskrig og store deler av befolkningen er muslimer. Serberne innførte unntakstilstand i 1991 og nedla alle kosovo-albanske institusjoner. Kosovo-albanerne har utviklet et parallellt uoffisielt system med nasjonalforsamling, regjering, president og universitet som er klart til å

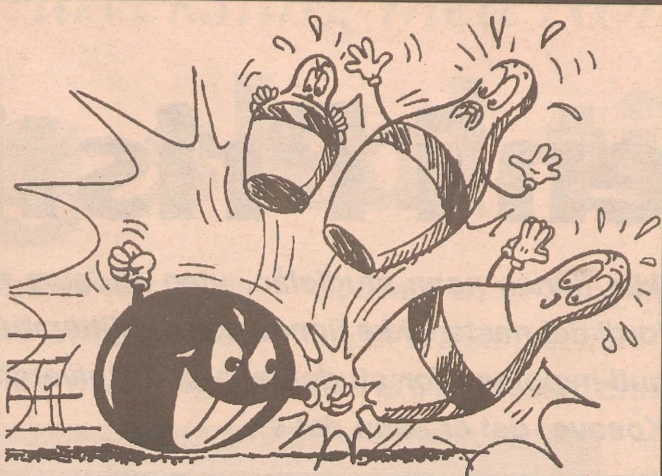

Treff- stedet

Åpningstider:
Mand-torsd 10-24
Fred-lørd 10-02
Søndag 12-24

Telefon 776 76200

Velkommen til Bowling & Squash i Polarsenteret!

STUDENTDAG ONSDAGER 10-17:

Bowling: Kun kr. 12 pr. serie

Squash: Kun kr. 25 pr. 1/2 time pr. bane

Husk studentpriser hverdager fra 10-18 og 22-24 og hele lørdag og søndag

BILJARD - FLIPPER - AIR-HOCKEY

- En god bok er en oase for hodet.....

Det koster ingenting å spesialbestille bøker.

Vi skaffer deg en emneoversikt.

Vi har 30.000 registrerte bøker/varer i vår datamaskin.

Utsolgte bøker kan vi søke etter hos 130 andre Libris-bokhandlere.

Libris-kjeden gir ut eget bokmagasin som er gratis.

Vi er "On line" med norske forlag.

Alle pensumbøkene til Helsefaghøgskolen.

Centrum * Libris

Bok og Papirhandelen i Sjøgata

Med hilsen
Per Hugo Johansen

Studentkort

på Posten.

Før du går videre, vil vi bare nevne at også studenter kan få konto med Postbankkort. Fra nå av. Kortet kan du bruke også når du er utenlands. Sjekk det ut neste gang du er innom.

Postbanken
Banken på Posten

Sparing!

**Gunstige
sparevilkår gir
deg mer å
rutte med!**

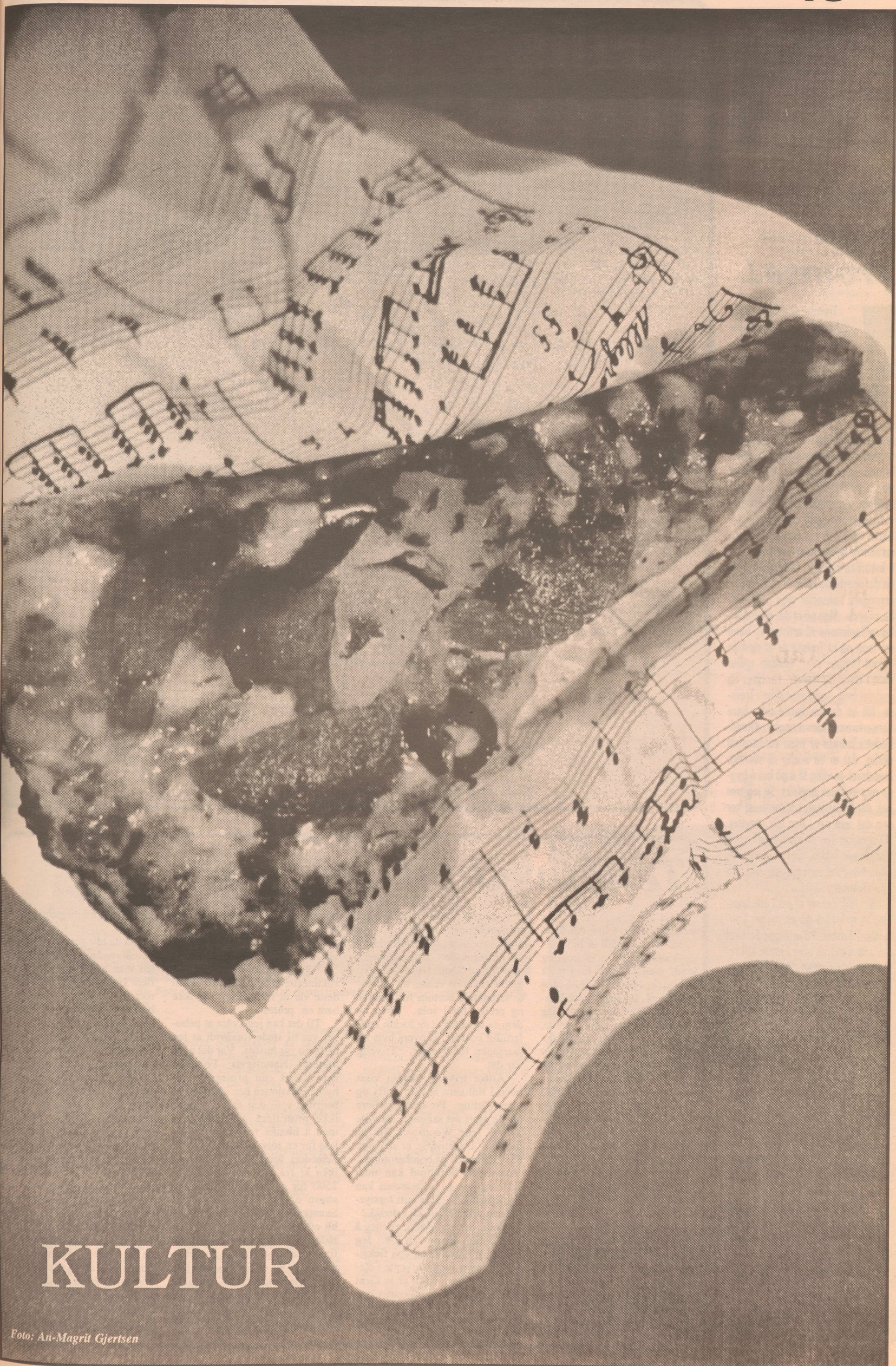
**Gjør det
i Kreditkassen.**

K KREDITKASSEN

Grønnegata 80
9005 Tromsø

Telefon: 77 62 27 00

KULTUR

Foto: An-Magrüt Gjertsen

KULTUR
KOMMENTAR

Kultur- byen Tromsø!

KOMMENTAR
Tromsø: Nordens Paris, uteby nr. 1, kulturbyen fremfor noen, osv osv. Superlativene om Tromsø er mange om ikke alltid like berettiget. Myten om Tromsø som kulturby er for alvor i ferd med å slå sprekker. Tromsø står per i dag i akutt nød for en skikkelig konsertscene. Etter at Bort-i-Natta konverterte over til å bli et sted hvor Pizza er og blir hovedgjeskjeften, er situasjonen for Tromsø verre en noen gang. Selv om Bort-i-Natta var langt fra noe egnet konsertlokale hadde man etterhvert lært å innordne seg der. Det var jo tross alt det eneste stedet hvor man kunne arrangere konserter med over 400 besøkende. Men nå er det altså slutt. På spilleplanene til artister og band ser man nå at Tromsø er et sted de galant hopper over. I stedet spiller man i Harstad, Narvik, Finnsnes og gud vet hvor, men altså ikke i Tromsø. Nå er det imidlertid ikke bare konsertscener som mangler. Kinotilbudet i Tromsø er også katastrofalt dårlig, det er så dårlig at svenske investorer er villig til å gå inn å bygge opp et kinokompleks. Så jeg tror nok det ligger større potensialet her enn det som per i dag blir utnyttet. Hålogaland Teater kunne nok også trengt noe bedre. Det er ikke alle oppsetningene som gjør seg like bra i Kulturhuset.

Vel, slik det ser ut per i dag kommer vi nok til å gå en mager konserthøst i møte. Polar Music Festival må enten avlyse eller i beste fall redusere programmet sitt kraftig. Dette ser imidlertid ikke ut til å bry innehaberene av byens utsteder noe særlig. Det eneste som ser ut til å telle der i gården er hvor mange antall halvliter de selger. Og vi som studenter bryr oss ikke. Vi utgjør 7000 personer av byens befolkning og kan trygt sies å være et ruvende og viktig innslag i bybildet. Likevel er vi bare totalt ute av stand til å koordinere oss eller samle oss omkring noe som helst. Det eneste vi har felles er at vi alle som en svir vekk 30 000 kroner i semesteret. Vi gir ganske enkelt bare faen, trekker på skuldrene og bøyer oss over ølet igjen. Det er synd, synd for oss, synd for Tromsø, synd for det som kunne blitt et et yrende og bredt kulturliv.

Jørgen Finnt

DIKT

FRAMGANG (eller STAGNERE, TILBAKE, VIDERE)

Det blir vanskeligar
Sjøl om eg ikkje vil
tilbake
Skjønne meir
sjønne også at eg ikkje
skjønne mye
ikkje kan
ikkje veit nok

no som eg er sikrar
livet tårne seg
blir meir komplisert
i det lille, i det store
linjene blir rutet
som blir mønster
med usynlig meining
rope på sur
realisme
forlange ei forståelig
virkelighet
må gi opp

gå til mi seng
stille vekkerklokka

våkne
sove

Ellisiv

NO HARD FEELINGS (ingen harde følelsa)

Ingen polemi
ingen elegi
ingen senti-
mantalitet
kan grunna frihet uten
fasthet
nyte naken nakke
med mine muskla
kan kjenne lys lugg
-så tørt hår
-så tøff gutt
(så mjuk hud, så go
hand)
-så sart
-så r art

Bare tru at eg har et
hjerne som banke for
deg
fordi fingran mine klår
på deg

men eg veit bedre
Heldigvis

Ellisiv

Teltet ved labyrinten

- Ja det e ikkje førr å vær hæstkuk, men teltet må altså vækk. Vi må håill ei linje.

Vaktmesteren som kom og jagde meg og teltet mitt vekk fra universitetets velstelte plen var ellers ganske forståelsesfull. For hans del kunne jeg sikkert godt ha blitt boende, men «drifts og planavdelinga» (hvem nå enn det måtte være) hadde gitt klar beskjed om at teltet skulle vekk.

For det var altså jeg som i min hybelnød fant det for godt å sove i telt på universitetsplenen. Som andreårsstudent hadde jeg formelt ingen rett til å bebo bomberommet, og bolig-hjelp var under ingen omstendighet aktuelt. Bolighjelpa har i år utvist adskillig mindre fleksibilitet enn hva tilfellet var i fjor.

Selv om gangen utenfor bomberommet kunne kommet på tale, ga jeg likevel faen og slo leir en mørk kveld. Da jeg lå på bomberommet i fjor ble det nemlig til tider vel sosialt nattertid.

Og teltlivet fungerte bra de tre nettene som gikk før jeg skjønte at «noen» oppe i toppetasjen på hovedgården fant mishag i min formastelse. På dagtid kom gjerne fjorårets venner og bekjente slengende bortom for å sløve og preike litt i sola. Noen av dem sa også fra at de hadde midlertidig husrom til overs hvis situasjonen ble prekær. Trivelig var det.

Altfor trivelig, mente visst noen i tidligere nevnte drifts og planavdeling. For tenk om flere hadde gjort det samme! Da ville det bli rene Woodstock ute på plenen. De husløse er det nok best å gjemme på bomberommet. Visualisert bolignød kan man ikke ha noe av. Dessuten kan det jo hende at teltet mitt forstyrret den arkitektoniske estetikk?

Joda, det var freidig av meg å telte uten å spørre om lov. Jeg regna bare med at en viss fleksibilitet kunne man forvente i disse trange tider. UiTø er jo kjent som et «åpner» universitet enn de store sørpå. Derfor ble jeg ganske skuffa over den lite for-

ståelsesfulle politikken fra toppetasjen. Maktmennesker og byråkrater er like overalt tydeligvis.

Jeg fikk dessuten høre av vaktmesteren at man tvilte på om dette var et reelt behov og ikke bare en protest.

Til det kan jeg svare at behovet var til stede for såvidt at jeg de facto var husløs. Var det også protest? Naturligvis. For kan man annet enn protestere når hybelsituasjonen her i byen er så bedriten som den er? Bør man ikke protestere når hushaiene uten å blunke forlanger 2300 i leie for en tolv kvadrats med tre måneders forskudd? Skal man ikke si fra når noen forlanger 2500 for ei campingvogn pluss strøm og et sted å sette den? Skamvett er tydelig i ferd med å bli en del av det passive ordforrådet hos mange her i byen. Nå finnes selvsagt mange hederlige unntak. Det er for eksempel en del snille pensjonister som ikke har justert leieprisene på et tiår eller to. Og at enkelte likevel kan tillate seg å flå studentene

skyldes jo at boligmarkedet er sprengt.

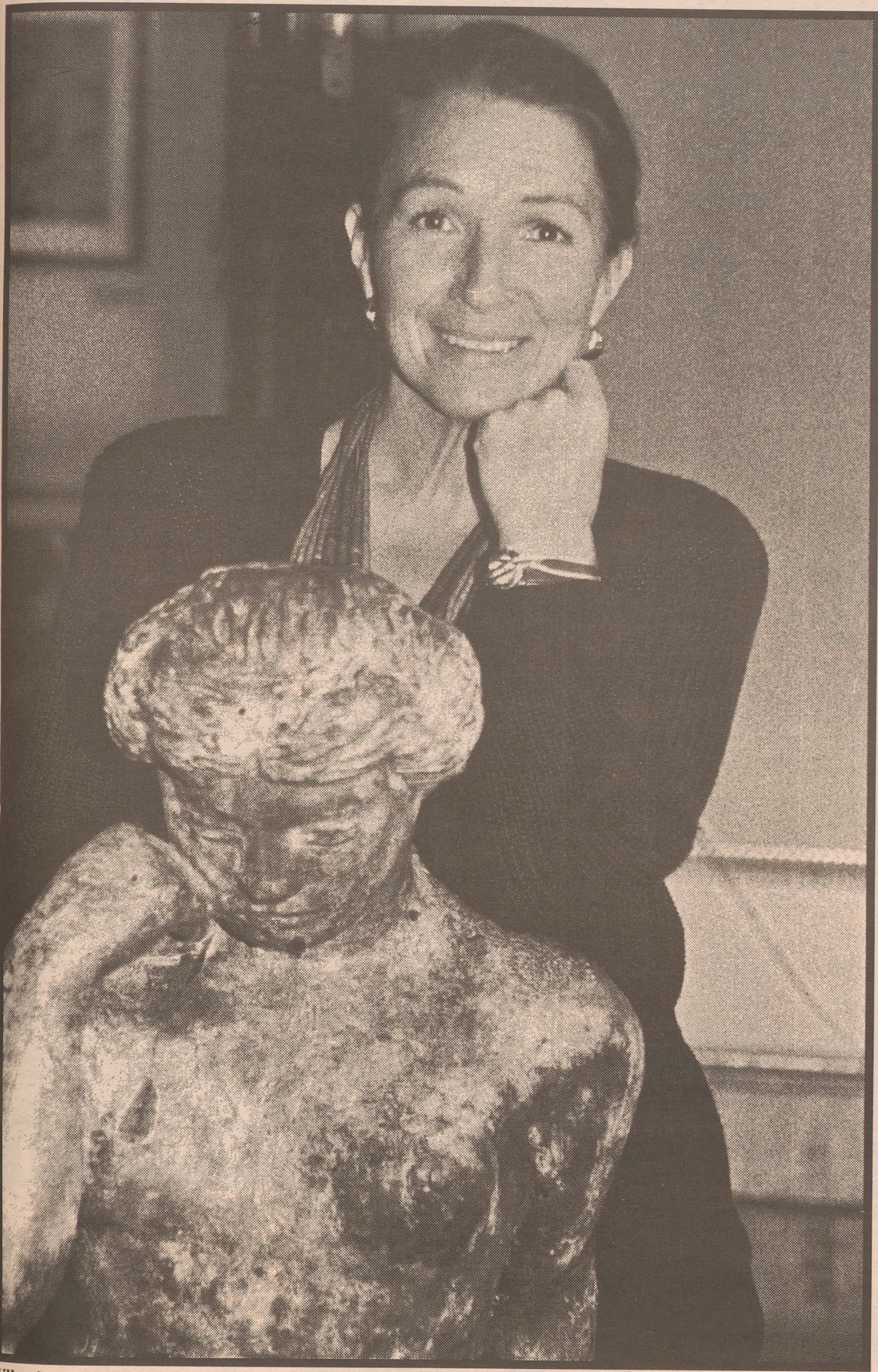
Så da blir det det offentlige vi må vende oss mot. For her har man helt klart sluppet inn flere studenter enn det er husrom til. Feilen er selvsagt at inntak og hybelbygging skulle ha skjedd parallellt. Nå er det jo ting på gang da, med tynnveggede OL-hybler borte ved flyplassen. (Landingslys på taket?) Likevel er de sikkert bedre enn de på Storelva som i følge avisa Tromsø er direkte helsefarlige å bo i. Men før man kanskje får ut fingern med bygging av utrolig mange flere hybler, må vi leve med råttne hus til delvis horribel pris. Særlig gjelder dette de nye studentene som ofte er usikre på hvor mye som er «akseptabelt» eller normalt å ta i leie. De tar selvfølgelig lettere det første og dyreste enn oss som «vet» at alt over to tusen for en hybel er blodpris. Og dette vet noen å utnytte. Gi dem heller fingern!

Av Torgeir Eikeland

Spennende kunstprogram

Mange studenter er ikke klar over det varierte og gode tilbudet re navn som Edvard Munch og Odd Nerdrum. Flere interessante kunstforeningene i Tromsø tilbyr. Nordnorsk Kunstmuseum kunstnere vil i løpet av høsten innta 3.etasje i Musègata 2, kan tilby både kunstnere med nordnorsk tilhørighet, samt stør- nordnorsk kunstmuseums lokaler for midlertidige utstillinger.

Vikarierende bestyrer Greta Bjørnhaug på Nordnorsk Kunstmuseum kan presentere et spennende kunstprogram utover høsten.

Nordnorsk kunstmuseum består av en fast og en temporær samling.

Museet ble åpnet i 1988, og det ligger en sterk entusiasme bak foreningen. Et av de første bildene museet fikk, ble gitt av Johanne Marie Hansen Krone. Hun så behovet for et nordnorsk kunstmuseum, og ville med gaven bidra til å gjøre dette mulig.

Mangfold

- Vi legger vekt på mangfold, sier Greta Bjørnhaug. Hun tar oss med på en kunsthistorisk rundtur som starter med verk av Tidemand og Gude og ender opp hos Odd Nerdrum. I mellomtiden har hun presentert kjente kunstnere som Edvard Munch, naturalistene Thaulow og Krohg, og 30-års modernistene Winge og Strømme.

Den faste delen av samlingen består hovedsaklig av langtidslån fra Nasjonalgalleriet og Museet for samtidskunst. Foruten egne kjøp får museet tildelt verk fra Norsk kulturråd. Utstillingen er bygd opp kronologisk og består av kunstverk fra 1838 til vår samtid.

Nordnorsk kunstmuseum betyr ikke bare billedkunst, her er også grafikk, foto, skulpturer, tekstil og kunsthåndverk.

Variert samling

Greta Bjørnhaug forteller at hun ser på museet som et lite «nasjonalgalleri». Med dette mener Bjørnhaug at i tillegg til nordnorske kunstnere, legger man vekt på å kjøpe inn verk av kunstnere fra hele landet. Allikevel settes innkjøp av nordnorsk kunst i høysetet.

Den midlertidige delen av samlingen er sannsynligvis den minst besøkte. Store deler av den midlertidige utstillingen finner vi i 3.etasje, som slettes ikke er så lett å finne.

Greta Bjørnhaug forteller at på grunn av beliggenheten av «loftet», er det altfor mange som bare får med seg den faste utstillingen i 2.etasje.

Peder Balke

For tiden gjemmer 3.etasje Peder Balke (1804-1887). Balke er ingen nordnorsk kunstner, men utstillingen hans består av nordnorske motiver. Balke gjorde en rundreise i Nord-Norge, og det var fra denne turen han hentet sin inspirasjon til disse bildene. Balke ble regnet som en nytenker, og som flere andre kunstnere var han ikke anerkjent i sin

samtid. Særlig i sin teknikk skiller Balke seg ut ifra kunstnere fra samme tidsepoke. En kan si at motivene til Balke er preget av nasjonalromantikken, men rent teknisk er bildene malt med forbausende moderne teknikker. Noen bilder er forholdsvis tradisjonelle, (for eksempel reinsdyr i solnedgang), mens andre bilder har et forbausende moderne preg over seg.

Spennende høstprogram

Nordnorsk Kunstmuseum har et spennende høstprogram for kunstinteresserte. 24. september åpner Inger Sitter (1929-) vandreutstilling. Inger Sitter beveger seg mot en stadig sterkere abstraksjon preget av Pariser-skolen. Hun har også dekorert regjeringsbygget i Oslo og Handelshøyskolen i Bergen. Kunsthistorie-studenter ved Universitetet i Tromsø vil få en egen omvisning 23. september.

Greta Bjørnhaug nøler ikke med å kalle Sitter for "Norsk kunsts grand old lady".

Åse Kleveland kommer

14. november vil det bli en høytidelig åpning av en ny utstilling som vil få navnet «Dansk sommer, norsk vinter». Utstillingen består av plakater og fotos. Det vil bli holdt kurs med tanke på at plakater og fotos er en fullverdig måte å uttrykke kunst på. Dette er samarbeid mellom Norge og Danmark, og handler om fordommer oss imellom. Et eksempel er nordmenns harselas med dansk skiteknikk. Som en liten kjendisnyhet kan vi nevne at denne utstillingen vil bli høytidelig åpnet av den danske

kulturministeren og vår egen kjære Åse Kleveland.

Denne utstillingen vil vare ut 1994.

Buss til Nordnorsk kunstmuseum?

- Vi burde sette opp busser fra UiTø til Nordnorsk kunstmuseum, sier Greta Bjørnhaug. Museet ønsker seg flere besøkende, selv om antallet besøkende har steget siden oppstarten i 1988. Bjørnhaug sier at hun synes det er vanskelig å trekke folk til museet, og hun ser gjerne at museet får besøk av et større publikum.

- Vi har et ensartet publikum, fortsetter Bjørnhaug, og mener at flere studenter burde benytte seg av det brede tilbudet Nordnorsk kunstmuseum har.

Pilotgallerier

Nordnorsk kunstmuseum er med på et spennende prosjekt som kalles «Pilotgallerier for barn og unge», som går over 3 år. Våren 1992 vedtok Norsk kulturråd å sette igang et 3-årig prøveprosjekt om formidling av bil ledkunst, kunsthåndverk og kunstnerisk fotografi til barn og unge. Dette prosjektet har som deltager 6 forskjellige kunstmuseum over hele landet.

- Vi ønsker alle studenter velkommen til Nordnorsk kunstmuseum, sier Greta Bjørnhaug. Museet har et bredt tilbud med kunst fra forskjellige tidsepoker, retninger og kunstformer. Og det beste av alt: det koster ingenting å glede seg over kunsten!

U Alexander Kristiansen, Andreas Lorange og Marianne Strøm (foto)

Dette er et av bildene du kan se på Nordnorsk kunstmuseum.

Fra Ole Brumm til Hamlet

Erik Junge Eliassen, også kalt «Elia» er 25 år og fra Tromsø. I fjor sjokkerte han Tromsø med å løpe naken gjennom Storgata med øks for å promotere sin finske hverdagstragedie i regi av «Rødbrusteateret», en bedrift som skaffet ham en plass i politiets arkiv.

Hans noe utradisjonelle teaterform satte også sitt preg på sommerens «pønk-versjon» av «Hamlet», hvor han var ansvarlig for regien, selve oversettelsen til nord-norsk og rollen som Horatio. Scenedekorasjonene til forestillingen, bestående av søppelsekker og ting funnet i fjæra, skapte rabalder i de etablerte kretser.

Nå kommer han på turne til Tromsø med Fyllingsdalen Nye Teater og forestillingen «Ole Brumm». A. A. Milnes historie om den kloke og underfundige bjørnen og de andre dyrene i Hundremeterskogen, er her i en ny versjon, basert på en engelsk musikal.

Kjendis

Vi møter en ung mann som nettopp er iferd med å ta av mot den stjernedeckede teaterhimmelen, en ny tilværelse han har et noe ambivalent forhold til. Slik Ole Brumm har det når han svever opp i luften på jakt etter honning hvor sinte bier kommer og stikker ham, slik kan også livet som «kjent» fortone seg. Denne tilværelsen med sine fordeler og ulemper er noe han gjerne snakker om. -Jeg har fått en slags status som "ny-kjendis" her i byen; og jeg opplever det ikke som utelukkende positivt...Man blir utsatt når man har trynet i avisen hver dag.... Jeg synes selv at min person er rimelig uinteressant, men forstår at dette er en bivirkning av det jeg gjør. Jeg driver og vender meg til at personlighet plutselig er interessant, sier Erik.

Opplevelser av negativ art er noe han må ta med på kjøpet. ; sladder og «sleivete» bemerkninger er en del av det hele. -Jeg er etterhvert sluttet å være en person, jeg er blitt mer et begrep. Eller kallenavnet «Elia» er blitt det, og personen blir mer og mer skjult. Jo lengere jeg er borte fra Tromsø, jo vanskeligere blir det å se ham.

Han vil gjerne ha kontroll over det som vil skje med ham videre. -Det er ikke noen hemmelighet at jeg får en del tilbud. Så jeg prøver å være litt selektiv. Hva innebærer de tilbud jeg får, hva koster det meg personlig.

Han har fått filmtilbud, men har valgt å legge disse på is foreløpig: -Nå holder jeg på å eksperimentere med teater. Vil gjerne bli flinkere til akkurat det. Man må lære å krype før man kan lære å gå. Kommer jo fra trange kår, sånn teatermessig sett, sier Erik.

«Elia» har sin bakgrunn fra skolerevyer, som senere dannet utgangspunktet for «Rødbrusteateret».

Han er opptatt av at teateret skal ha en rabulistisk form, og er ofte i opposisjon til de gjeldende teaterkonvensjoner.

Frittstående gruppe

-I Tromsø har vi ingen teatertradisjon, men revy- og fortellertradisjonen står sterkt. Først var vi en del revyfolk som kom sammen og laget kabaret. Vi prøvde å gjøre noe litt på kanten, og vi gjorde alt motsatt av det som gjaldt. Vi spilte sketsjer, korte nummer. Så fant vi ut at nå begynner vi med teater, og begynte å skrive. Og det var begynnelsen på «Rødbrusteateret», forteller Erik.

«Rødbrusteateret» er en frittstående gruppe bestående av to personer; «Elia»

selv og scenografen Stein Elvestad. Teateret har ikke et fast ensemble, men inviterer folk til å være med på sine oppsetninger.

«Elia», som kaller seg «Rødbrusteaterets "far"», sier selv at han i teatersammenheng er fullstendig kompromiløs. Han har ikke tro på et demokratisk teaterstyre, og vil helst kontrollere hele prosessen selv.

-I det øyeblikket jeg ikke får være med på å påvirke teaterprosessen, så er jeg ikke i teateret lengere. For tiden jobber jeg med teater på to plan. I Fyllingsdalen Nye Teater er jeg institusjonalisert, hvor min påvirkning er liten. Her var jeg bare med på å lage kostymene, mens i «Rødbrusteateret» er jeg med på å bestemme alt fra begynnelsen. Jeg og Elvestad gjør alt forarbeidet ferdig før vi henter inn folk. Elvestad, som var den som fikk meg med på revy, er også den eneste jeg kan samarbeide med.

Deres neste felles prosjekt blir en oppsetning av «Robin Hood», hvor de planlegger en spesiell versjon av denne klassikeren og en utstrakt bruk av statister.

Eliassen har nå begynt på sin fjerde sesong i Bergen ved Fyllingsdalen Nye Teater. Før rollen som Ole Brumm har han vært med i andre barneforestillinger som «Pippi Langstrømpe» og «Jungelboken».

-Jeg fikk noen fine tilbud fra Bergen, og det jeg driver med i

Junge Eliassen, populært kalt "Elia", har klare meninger om det å være skuespiller.

Bergen har helt andre dimensjoner enn det jeg drev på med i Tromsø. Jeg trives en del i Bergen, men drømmen er å kunne leve av det her oppe, og lage fri-teater med dem jeg ellers jobber ilag med. Tilbudet om å spille Ole Brumm er mitt fjerde engasjement, og jeg tror det er drømmerollen for mange skuespillere. Jeg hadde to drømmeroller veldig tidlig; Ole Brumm, Horatio i «Hamlet». Nå ser det også kanskje ut til at jeg får spille «Karlson på taket».

Eliassen har nå gjort 97 forestillinger som Ole Brumm, og har sine bestemte meninger om sin rolleskikkelse. For mange er Ole Brumm etterhvert blitt et kultsymbol, men tolkningen av

en enkel, men filosoferende bjørn vil ikke «Elia» være med på.

-Han er veldig dum, fordi han bruker så lang tid på å finne ut av ting. Men han er ikke så dum at han buser ut med ting. Han går rundt og tenker veldig lenge, han er ikke den kjappeste i verden. Jo lengere han får tenkt, jo bedre løsninger kommer han ut med. Tolkningen min er en veldig teatralisk tolkning, det er det som er så artig med Ole Brumm; alle har hver sin tolkning av hvem og hvordan han er. Min barndoms Ole Brumm er en helt annen enn den Ole Brumm jeg jobbet meg frem til ut i fra det manuset jeg jobbet med. Og han er dum. Han er veloverveid dum. Han har ikke mye vett.

Det er ikke bare smarte sannheter innpakket i ekstrem naivitet?

-Nei, kanskje er den dumska-

pen som jeg snakker om, det dere kaller naivitet. Her er det bare snakk om begrepsvending, det er bestandig sånn.

- Jeg er etterhvert sluttet å være en person, jeg er blitt mer et begrep.

Han finner også en del likheter mellom seg og sin rolleskikkelse.

-La oss ta utgangspunkt i den måten dere oppfatter Ole Brumm som kultfigur. Han

er veldig resonnerende, veldig frem og tilbake, og han bruker lang tid til å komme frem til en løsning. Og slik er vel jeg og. Og så er jeg egentlig ganske snill.

Forestillingen kommer hit til Tromsø den 27. september.

U Nina Hellerud, Verena Wolf og Geir Martinsen (foto)

Revymafiaen kaller de seg, den nye revygruppa i Tromsø som har spilt revyen «Gammelt nytt» på Folkets hus i vel ei uke. Initiativtakerne er Terje Trollvik og Øyvind Hilmarsen. De kan fortelle at navnet er ironisk og henspiller på at noen mener revymiljøet i Tromsø består av en «mafia» der det er vanskelig å få innpass.

U Ellisiv Lindkvist og An-Magritt Gjertsen (foto)

I «Dynastiet anno 1794» er kjærlighet, sjalusi og død hovedingrediensene.

REVYMAFIAEN

Gammelt nytt består av omtrent halvparten gamle nummer der et er henta fra Tindtrollrevyen, ett fra Polarshow og resten fra gamle bragerevyer. Andre halvparten har ensemblet skrevet eksklusivt til denne revyen.

Øyvind og Terje forteller videre at mange av skuespillerne er skolerevyinstruktører som har lyst til å stå på scenen igjen. Intensjonen er at folk skal ha det artig.

-Vi 'e fornøyd' viss folk flire, opplyser Terje. Og det har slått godt an. Revymafiaen har spilt to forestillinger hver dag i ei uke. Siste forestilling kl 21.00 har som regel vært stappfull, mens første forestillinga har vært noe laber. Rent økonomisk tror de det vil gå opp i opp. Alle jobber på idealistisk basis.

-Få med at vi ikke har kommunal støtte eller underskuddsgaranti, sier Øyvind.

De starta øvinga 8. august og har jobba i tre intensive uker. Det meste er sjølinstruert, men Finn Arve Sørbøe fra Påtryneteateret og Hege Østbye som går på danseskole i England kom og hjalp til med siste hand på verket. Målet til Terje og Øyvind er at revyen skal bli en årlig affære som settes opp hver høst når folk og studenter begynner å komme tilbake. Ensemblet vil bli det samme til neste år såfremt skuespillerne ønsker å være med.

Navnet Revymafiaen henspiller på at noen mener revymiljøet i Tromsø består av en «mafia» der det er vanskelig å få innpass.

Gammelt nytt

REVY - (fr. revue, eg. gransking), mønstring; oversikt; lett og underholdende teaterforestilling bygget over aktuelle hendelser, ofte med sang, dans og stort utstyr (Aschehoug og Gyldendals leksikon).

Revy-revy har noen kalt denne revyen for å understreke sjangeren til denne forestillinga. Man kan mene hva man vil om revy i seg sjøl, og det gjør man vel også. Gammelt nytt er underholdende i sin sjanger. Tittelen er treffende, ettersom det som stort sett presenteres er gammelt nytt, sjøl om noen av nummerne tar kornet på aktuelle hendelser. Åpningsnummeret spiller på feiringa av Tromsø bys 200 års jubileum tidlig i sommer. «En anelse dødt» er et lattervekkende nummer om to kvinners menstruelle lidelser som reklamen klarer å kurere. Replikkene til aktørene her er henta fra ferske reklamefilmer, om enn noe omskrevet. «M&M» er også artig, en sangtekst der de bruker Crash Test Dummies kjente melodi mmm. Mens «Bytur» sketsjene 1, 2 og 3 går på det eldgamle «bone i byen», der dumme landsens folk kommer til byen og skjønner svært lite.

Revyen har klart å holde en viss aktualitet, men er så godt som blotta for politisk innhold, om man ikke oppfatter «Lettkokt» om Ungdommens hus som et spark til de tidligere Ungdommens Hus brukerne. En revy som denne skal være morsom, det var jo også intiativtakernes intensjon. Når de da forsøker seg med et «seriøst» nummer, en patetisk hyllest av en ballade til Tromsø by, blir det nesten pinlig. Heldigvis kommer «Dynastiet anno 1794» rett etterpå og lar oss få le igjen, en operaparodi med kjente melodier til nye tekster der kjærlighet, sjalusi og død er hovedingredienser. Alt i alt var det mye latter i salen. Endel sluttpoeng var riktignok ikke særlig gode, men Tromsø er liten og vi er glad for ethvert kreativt tiltak, er det ikke så?

Byen Tromsø - med STORE bokstaver

BOK

Boka om Tromsø fra fotograf Yngve Olsen og tekstforfatter Skjalg Andreasen er blitt ei feit bok i ordets rette forstand. Bildene formelig renner

av gråtoner og teksten er med feite bokstaver. Akkurat som Tromsøværingene selv prater fett

og stort. Boka er skrevet som en gave til Tromsø by, i anledning 200 års jubileet - en by disse guttene er helt fortapte i, på godt og vondt. Mest godt. Som den gaven dette er til byen må man si det er en god gave også til dem som bor der og har sitt hjerte der. For boken er svært så hjertelig. Til og med "gutten på kaia" er beskrevet på en forherligende måte, og de to får nærmest den

ne gjengen til å virke som en nødvendig del av Tromsø. Og som en nødvendig målestokk for de vellykkede. Boka sin måte å si ting rett fram på er grei og gjør den behagelig å lese, og bildene er så profesjonelt bearbejdet i mørkerommet at det er en fryd å hvile øynene på dem. Noen kunstnerisk bok er det ikke, noe den vel neppe er ment å være heller. Men man kjenner seg

igjen selv om man er "bone" og ikke fra byen. Forøvrig ett tema som kommer opp til det kjedsommelige i alle deler av boka.

Men alle som har ett forhold til Tromsø bør unne seg denne boka, den er absolutt verdt prisen på i underkant av 200 kroner.

U Geir K. Ronland

Kroken på døra for konserter i Tromsø?

Peppes Pizza flytter inn og Borti Natta ut. Resultat: byen står uten en konsertscene av noenlunde format. Og dermed brenner det et blått lys for i første omgang Polar Music Festival, og i neste omgang alle større rockekonserter. Utopia har prøvd å finne ut hvor prekær situasjonen er.

Torgeir Aasmo, profesjonell konsertarrangør i Tromsø gjennom flere år og styremedlem i Polar Music Festival har (ikke uventet) synspunkter nok på dette til å fylle halve avisa. Her er et utdrag.

- Det er en myte at utelivet i Tromsø er så bra, sier han.

- Det er tendenser til selvtilfredshet og stagnasjon i bransjen. Utestedene er godt fornøyd med å selge øl over disk, og bryr seg i mindre grad om den kulturelle siden av saken. Det er økonomisk langt tryggere å selge øl enn å gamble med konsertarrangementer. Særlig med de køene vi ser ute på byen i helgene nå om dagen.

Aasmo etterlyser også folk i bransjen med «peil» og mener at det nå er mest tilfeldigheter som styrer. For det krever nemlig planlegging og tålmodighet å bygge opp et konsertsted. Man må være forberedt på en og annen baksmell underveis.

Derfor trengs det både guts, pågangsmot og idealisme for å profilere et utested som rockescene, og disse egenskapene er ifølge Aasmo ikke altfor fremtredende i restaurantbransjen i byen.

Han innrømmer dog at det ikke er mange plasser i byen som egner seg noe større som konsertlokale, og at det er mye arbeid og lite å tjene på å arrangere konserter. Blant de som har vært villige til å ta dette bryderiet, framhever han spesielt Blå Rock.

- De har lenge vist uvanlig velvilje når det gjelder konserter. Og det er også tendenser til initiativ ellers i bransjen. For eksempel ønsker Carl Johan nå å bli det nye live-stedet. Det synes som Borti Nattas forsvinning har gjort at man har gjenoppdaget markedet. Men det er litt sent nå. Jeg har alt fått signaler fra managere og impresarioer srp på om at det er dalende interesse for å arrangere konserter i Tromsø. Dette betyr ikke at ikke mange band

er interesserte i å spille i byen. Tromsø er populær blant artistene. Men mangelen på en større scene gjør at sjansene for å gå i pluss er drastisk reduserte.

Nå henger jo også Polar Music Festival i en tynn tråd, i og med at man er avhengig av å få leie Brygga (det tidligere Ungdommens Hus) som hovedscene med dertil hørende skjenkebevilling. Det er nemlig ingen andre konsertlokaler i byen som etter festivalkomiteéns syn egner seg som hovedscene.

Og hvis Polar Music Festival må avlyses, vil dette ifølge Aasmo være en direkte katastrofe for konsertlivet i byen. Da blir Tromsø radert fra rockekartet, og enda færre turneer vil nå opp hit.

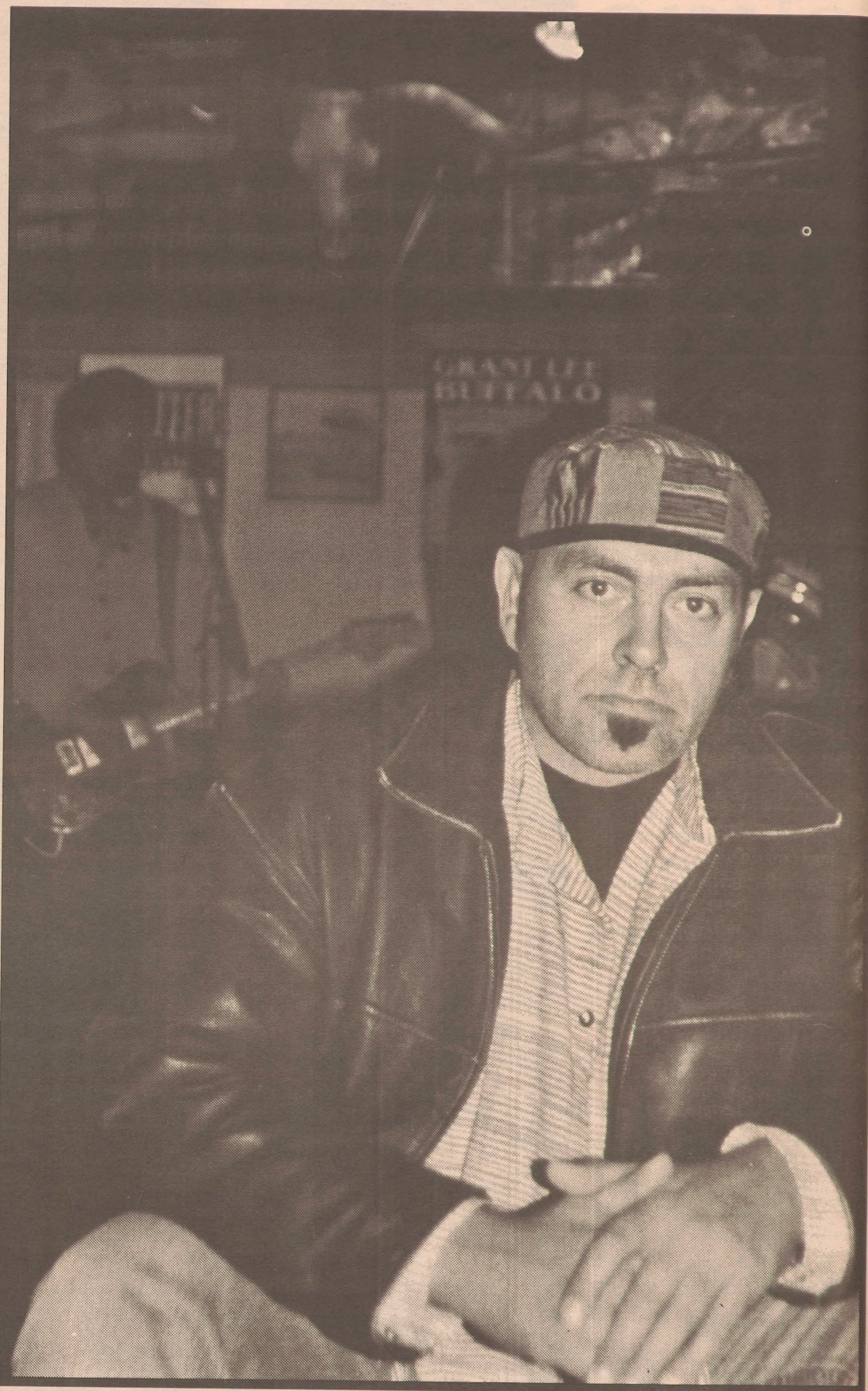
Dette vil igjen bidra til å føre Tromsø inn i en kulturell bakevje ettersom rockekonserter også er med på å markedsføre Tromsø som kulturby eller «Nordens Paris». Nå går det mer i retning av finkulturelle arrangementer.

- Det er ikke noe galt med finkultur, sier Aasmo. Det er bare det at den utelukker et stor del av publikum. Og rock er også en svært viktig del av kulturen vår.

I løpet av intervjuet dukker et annet medlem av festivalkomiteen opp. Det er Esben Høllers, også gammel travet i bransjen med en fortid fra klubben Rock Absinth.

- Utestedene i Tromsø er en samling støvkafeer og naust, mener han.

- Det er pinlig. Kulturlandskapet er negativt. Avviklingen av festivalen i fjor hjalp riktignok forståelsen for behovet for en konsertscene blant både kulturpamper og publikum. Men det er en fare for at det nå blir feil folk som overtar. Feil folk sitter med pengene. Og blir vi nødt til å avvikle festivalen på en samling småscener, vil dette skuffe forventningene festivalen i fjor skapte.

Konsertarrangør, Torgeir Aasmo, går en mager konserthøst i møte.

Passive studenter

Aasmo er også litt forundra over at ikke studentene har grepet fatt i noe av denne problematikken. Studentstyret har vist lite initiativ. Og når noen studenter i vår stelte i stand konsert med YM-stammen i aud. max, møtte bare 150 stykker opp.

- Muligens kan noe av denne passiviteten skyldes manglende tradisjon og samhörighet, og fraværet av et eget studentsted, spekulerer han.

- Men det sier jeg, at restaurantbransjen skjelder i buksene for den dagen studentene får et eget sted!

Som de fleste nå vet, er «Brygga», det tidligere Ungdommens Hus, aktuelt som nytt studenthus. Utopia har prøvd å finne ut hva som skjer, men det er fortsatt fint lite konkret å få ut av både kommunen og studentstyret. Mye tyder imidlertid på at ting kan være på gang etter at ungdommen nå er kastet ut. (Selv om vi selvfølgelig slett-aldeles-ikke applauderer utkastelsen.) Følg med! Be-

slutningen vil bli tatt i umiddelbar framtid.

Rogers?

Vi har også snakket litt med Kent Vikbjerg på Platebaren, som er mannen bak James Brown-konserten i Polarhallen i vår og nå også Hanne Boel på samme sted.

- Det er riktig at vi mangler en scene for å arrangere større ting. Det er ikke bestandig det går like bra å arrangere i Polarhallen. Ellers er Kulturhuset mye opptatt og det er vanskelig å slippe til. Alternativet er Fokus Kino, men også der har man samme problemet. Men det er altså ikke mangel på velvilje fra kommunen eller Tromsø Kino som er problemet. Jeg har flere aktuelle navn på programmet utover høsten, men er avhengig av en litt større klubbscene for å kunne avvikle konsertene.

Vikbjerg ser ikke så svart på utsiktene til å få nettopp dette. For eksempel er det to eksisterende utesteder som nå skal, eller holder på å bygge om. Deriblant Rogers(!) men

for å få noe som er helt midt i blinken, tror han nok det må bygges et helt nytt lokale.

Og dermed hiver vi oss på telefonen for å spørre folka på Rogers hvordan de har tenkt seg dette.

Markedssjef Harald Hansen er svært forhåpningsfull angående stedets sjanser til å gjøre det bra på konsertfronten.

- Vi kommer til å åpne i midten av måneden. Kapasiteten blir på omkring 400 tilskuere, og vi vil ha anledning til å ta inn større band. Dette har vært under planlegging i ett års tid og har ingenting med stengningen av Borti Natta å gjøre. Klarer vi å få folk til å komme, har jeg stor tro på at dette kan gå bra.

Han forteller videre at stedet nå vil satse på en mer rocka og røff profil i forhold til discoen som før har dominert lokalene. Og man har allerede sikret seg konserter med Marius Müller, Ingenting og Trø Små Kinesere i høst. Det arbeides også med flere, som for eksempel Bel Canto. Hansen ser heller ingen hindring for at Rogers

an være med på å arrangere Polar Music Festival. Så kanskje et sted som til nå har vært mindre populært blant studentene kan bli byens nye konsertscene?

Blues og kos

Geir Sandal på Carl Johan kan bekrefte at man satser på stedet som en live-scene, men i et mindre skala.

- Vi har en kapasitet på 250-300 personer avhengig av hvor man setter opp scenen. Og vi ønsker å være et lunt og koselig kjellerlokale hvor folk kan komme og høre levende musikk for en rimelig pris. Torsdagene vil bli bluesbaserte og vi har et samarbeid med bluesklubben for å dra i gang dette. Ellers satser vi på et variert kulturtilbud.

Han sier også at man kommer til å avvente hva som skjer på annet hold før man satser på et større band. Men profilen vil fortsatt ligge på hyggelig atmosfære og kontakt mellom publikum og artister. Her antyder vi at man kanskje kan sammenligne det med Kjellern... Men det vil Sandal aldeles ikke være snakk om. Verre reklame kan han knapt tenke seg!

- Dessuten kommer vi til å bygge opp til litt andre aktiviteter enn bare høy rockemusikk og øl, legger han til.

- Som for eksempel spilleverder. Vi tror det kan være interessant. Og vi satser på et allsidig publikum. De fleste som kommer hit er mellom 23 og 40 år.

«Her kjem dampen»

Nærmere deadline snapper vi også opp en positiv nyhet om at man på Dampen pub/kafeteria holder på å sette i stand et større konsertlokale. Nå er neppe dette stedet som er best kjent blant studentene i Tromsø. Vi tok kontakt med Odd Egil Nilsen på Dampen Pub for å finne ut hva dette var for noe.

- Jo, kommende helg kommer vi til å ha et åpningsarrangement, hvor vi satser på en del lokale band og kanskje en hovedattraksjon i tillegg. Vi vil ha en kapasitet på 500 gjester eller fler.

Avgjørelsen om å bygge om etter det vi hører tatt for ganske kort tid siden. Og den innebærer en total omlegging av trift av stedet. Man vil satse på en flerkulturell profil, kanskje med samarbeid med jazzklubben og Rikskonsertene. Med andre ord en heving fra vanlig diskoteknivå. Ellers satser det på jevnlig konsertarrangementer i samarbeid med Aasmo, Vikbjerg og andre. For mange som antagelig ikke vet hvor Dampen Pub er, så ligger den i andre etasje i Kirkegata 1, i samme bygg som tingsgrutekontoret.

Etter det vi kan skjønne, ser det altså ikke helsvart ut med hensyn til brukbare konsertlokaler i byen. Får man nå i tillegg avvirket en brukbar rockefestival, ser det enda bedre

Vil vi noengang få oppleve slik stemning i Tromsø igjen? Fra fjorårets Polar Music Festival (arkivfoto).

Polar Music Festival i fritt fall...

...og det uten sikkerhetsnett. Sist torsdag holdt styret i Polar Music Festival (PMF) pressekonferanse hvor de kunne opplyse at politikerne er i ferd med å spenne beinkrok for arrangementet. For uten skjenkebevilling; ingen festival.

- Det ser ut som dette skyldes et problem oppe i hodet til politikerne, sier Monalf Figenschau, styreleder i PMF. (De andre i styret er Esben Helmersen, Torgeir Aasmo og Erling Stensrud.)

- Bevillingsutvalget har nemlig gitt negativ innstilling til vår søknad om en ukens skjenkebevilling på Brygga. Ellers er man i kulturavdelinga svært positiv til at vi skal få bruke stedet til hovedscene. Det ser imidlertid ut som man som en ren botsøvelse vil nekte oss å selge øl der fordi rusmisbruk var en av årsakene til at huset ble tømt. Man er åpenbart redd for signaleffekten.

- Det virker som mange politikere har et nærmest religiøst forhold til Brygga, skyter Esben Helmersen inn.

- Slik situasjonen er nå, er den ganske enkelt et ubenyttet stort lokale, som vi ikke får selge øl i fordi den har den fortida den har.

PMF var i utgangspunktet skeptiske til å bruke Brygga som scene fordi den har et så belastet rykte. Alt i vår fikk de forespørsel fra kommunens kulturavdeling om de ikke var interessert i å bruke stedet. Når nå Brygga gjenstår som eneste alternativ til hovedscene, blir det altså satt bom for skjenking.

- Det er bare å innse at for å trekke folk til en rockefestival i dag, må man ha ølservering, sier Figenschau.

- Slik er det bare, enten man liker det eller ikke. Det er alt

så ikke for å tjene penger at vi vil ha skjenking. Vi kommer også til å hyre inn et profesjonelt vaktsselskap til å ta seg av servering og vakthold.

PMF stiller også et stort spørsmålsteget ved at man nekter skjenkebevilling til et seriøst kulturarrangement, mens byen ellers er full av skjenkesteder som for en stor del baserer seg på å helle øl ned i strupen på folk for 40 kroner halvliteren.

Eneste alternativ

Ifølge festivalkomiteen er det pr. dags dato ingen andre steder som egner seg godt nok som hovedscene for festivalen. Det fins enkelte plasser som godt kan brukes til konserter, men ingen som holder mål for de helt store evenementene. Ellers har man tråla byen for alternativer. Polarhallen er for usentral. Telt er for dyrt med alt det fører med seg. Pareringshuset nedenfor SAS-hotellet var perfekt helt til det i begynnelsen av måneden ble revet(!). Derfor har stemningen i festivalkomiteen fra tid til annen vært mildt sagt laber. Akkurat nå ser det ut til at man mest flyter på galgenhumor etter hvert som tida begynner å renne ut. Festivalen er nemlig berammet til å starte allerede 17. oktober, og før det er det ikke så rent lite som må ordnes.

- Dampen Pub ville eventuelt kunne brukes når den er ferdig ombygd, sier Aasmo.

- Men tida er for knapp til at vi kan gamble på at det går i orden.

Dermed kan man ikke som i fjor kjøre lokale band parallelt med de større navnene. Det har man ikke råd til. PMF understreker derfor viktigheten for byens musikkmiljø i å få en hovedscene, slik at lokale band kan få prøve seg foran et større publikum.

- I og med at vi nå er nødt til å si ja eller nei til en del av de aktuelle banda, kan det hende at vi kjører en småscenefestival hvis vi ikke får Brygga, sier Torgeir Aasmo.

- For vi er jo forpliktet til å oppfylle kontraktene. Og blant de aktuelle navnene har vi ting som Motorpsycho, Steve Wynn Quartet, finske 22 Pistepirkko, Hedningarna, Atomic Swing, Weld, House of Freaks, Vamp og annet som ennå ikke er klart.

Men PMF ser flere problemer i å avvikle festivalen på denne måten. Et viktig moment er at man vil skuffe forventningene fjorårets suksess skapte. Slik man har lagt opp løpet, har man satset på en gradvis oppgradering fra år til år. Fjorårets festival hadde et budsjett på bare 400 000 kroner, og gikk med et lite overskudd.

- Dette kvalifiserer nærmest til plass i Guinness Rekordbok, hevder Figenschau. Det er nemlig helt unikt at en musikkfestival går i pluss første året den arrangeres. Men vi kan ikke gjennomføre festivalen av

ren prestisje og gå med tap. For vi står personlig inne for midlene. Så det tredje alternativet blir å droppe hele greia.

Viktig for Tromsø som kulturby

Gutta i festivalkomiteen er også ivrige etter å understreke hvor stor betydning festivalen vil ha for å holde Tromsø på kulturkartet. For eksempel vil den bli byjubileets hovedarrangement i oktober. Dessuten blir den barentsregionens kulturarrangement i 1994. Fordi den stabler på beina en del band fra Nordkalotten, får den støtte fra Barentsutvalget.

- Dessuten blir den del av åpninga av Nord-Norsk Kultursenter, opplyses det.

- Åse Kleveland kommer dit, og vi har skrevet og bedt henne åpne PMF også. Dessuten faller den sammen med Nordisk Råds sesjon som i år er lagt til Tromsø. Altså vil et stort pressekorps befinne seg i byen akkurat denne uka.

Som man skjønner vil det bety en del for Tromsøs image som kulturby å få avvirket en skikkelig rockefestival. Nå venter man bare på formannskapets avgjørelse angående skjenkebevilling. Den faller 19. september, som dermed blir deadline for PMF's være eller ikke være.

Torgeir Eikeland og Thomas Harris (foto)

Torgeir Eikeland

And there was much rejoicing! For de fleste vi har snakket med er svært så fornøyd med filmklubbens høstprogram. Her er nok av snacks både for de blodtørstige og for de dype. Og dessuten mye spennende for den filminteresserte som vil ha supplement til det som går på kino.

Høstprogrammet er demokratisk avgjort innad i filmklubbens styre, og baserer seg for en stor del på ønsker fra medlemmene. Særlig filmer av Jarmusch og Woo har vært etterspurt. Og klubben har klart å følge opp med to av førstnevnte filmer. «Stranger than paradise» har alt blitt vist og senere kommer også «Down by Law». John Woo's hysterisk voldelige «Hard Boiled» kan nytes som nattkino sent i november.

Styreleder Hilde Bjørnå i filmklubben forteller at det gjerne er problemer med distribusjon og importmuligheter som hindrer dem i å sette opp filmer de vil ha. Og da kan det bli aktuelt å importere filmer selv. Men også slikt kan bli vanskeligere fordi man i utlandet nå blir mer skeptisk til å låne ut filmer av frykt for piratkopiering.

Hilde Bjørnå er godt tilfreds med filmklubbens oppslutning. I fjor hadde man 800 registrerte medlemmer. De mener også at klubben har klart å skape et svært godt tilbud i tillegg til det kinoe-

Fra "Down by Law" som filmklubben viser 12. november (fra "Z").

Variert film-meny!

ne klarer å stable på bena. Særlig tatt i betraktning at klubben ikke mottar økonomisk støtte av noe slag og heller ikke disponerer eget lokale. Verdensteateret låner man nemlig bare av Tromsø Kino.

Tema

Temaet denne høsten er amerikansk uavhengig film, som man kan lese mer om i høstens programhefte. Her er det en del rare lavbudsjettfilmer som mange av dagens studenter var for unge til å få med seg da de kom. Som for eksempel kultklassikeren «Eraserhead» av David Lynch.

Galskap i tråd med studentenes ofte morbide humor finner vi også på høstens program. For eksempel ser kommende fredags nattvisning av «Ruben og Ed» lovende ut i så henseende. Den handler blant annet om å begrave en frossen katt i Utah-ørkenen...

Leder i Tromsø Filmklubb, Hilde Bjørnå (arkivfoto).

Et undertema er forresten såkalt «bodyhorror», representert ved «Tetsuo 2», «Frankenstein», «The Incredible Shrinking Man» og «Alien 1/2/3». Videre satses det i høst på kortfilmer som forrett til hovedvisningene.

Filmklubben satser nå på å profilere seg sterkere utad i forhold til både media og publikum.

Et ledd i dette er til dømes de nye t-skjortene deres. Høstens program står på ryggen, så da slipper man å lure på hva som går til helga.

Idealisme?

Det er langt fra bare sære filmer som er satt opp i høst. Klubben er avhengig av noen sikre «bankersfilmer» for å trekke folk så de får råd til å sette opp smalere ting. «A Hard Days Night» bør for eksempel være en sikker hit med oppmøte av både gammel(?) og ung. Trippelvisningen av «Alien 1/2/3» kan vel også spille inn noen kroner hvis folk gidder å se dem ennå en gang. Det understrekes imidlertid at det å gjøre en visning til en «happening» i seg selv har en evne til å trekke folk. Derfor kommer også Kate Goodnow fra Institutt for Massekommunikasjon i Bergen for å innlede denne maratonsesongen. Hun har skrevet hoved-

fagsoppgave blant annet om morsrolla i disse filmene. (Morsrolla til hvem? Sigourney Weaver eller det eggleggende monsteret? Er de i så fall bilder på åttitallets morsideal?)

Sagt på spissen skal altså de «sikre» filmene skaffe penger til visning av mer sære filmer som man viser av hensyn til de få som vil se. Eller ut fra et enda mer idealistisk motiv om å få ting vist uansett! For noen filmer fortjener å bli vist, selv om publikum skulle svikte. Da har man i alle fall fått tilbudet. Så vidt vi kan bedømme er imidlertid høstens program akkurat passe sært. Her er filmer mange har hørt om, men færre har sett. Og de mer ukjente tingene ser også spennende ut. Derfor spør vi et meget bra semester for filmklubben.

U Torgeir Eikeland

HAR DU LYST TIL Å TRENE
JAZZBALLET ELLER MODERNEDANS ?!!!!

TROMSØ DANSETEATER

KAN TILBY DEG...

Jazzballett - (for litt øvet) : Mandager kl: 19.00
Moderne dans - (for litt øvet) : Tirsdager kl: 19.00
Moderne dans - (for nybegynnere) : Torsdager kl: 19.00

STED: Rådstua, Vestregate 48.

PRIS: Kr. 900,- for 14 uker

For mer informasjon eller påmelding ring oss på
Tlf: 776 86619, man-fre kl: 11.00 - 14.00.

Tromsø Kommune,
Sosialeksjonen, søker etter

STØTTEKONTAKTER

i ettervernet / ederskapsvernet

Vi søker etter personer med integritet, trygghet og evne til selvstendig og målrettet arbeid.

Ta snarest kontakt med:

Ettervernsleder Kathe Beate Klavenes, tlf: 776 82394

STUDENTSAMFUNNET
INVITERER:

ÅPNINGSFEST

Semesteret innledes med den tradisjonelle festen for alle studentene ved UiTø. Vi oppfordrer særlig nye studenter til å komme og bli kjent med sine medstudenter. Samtidig blir det:

KONSERT MED:

LARS BREMNES BAND

"-En blanding av jazz, pop og viser, der liketil saksofonen trakteres på dialekt. Denne mannen har en framtid!" (Tønsberg Blad)

Gratis adgang for nye studenter (ta med studentbeviset),

Medlemmer kr. 40,- andre 60,-

AUD MAX/Hovedgården ONSDAG 14. SEPTEMBER

dørene åpnes kl. 2000, Konserten tar til ca. 2100, VELKOMMEN!

Glanset filmblad

Filmmagasinet er siste nytt i den heller korte rekken av norske filmblader. Bak Filmmagasinet står Geir Kamsvåg. Kamsvåg var også redaktør av dette lille og ganske uinteressante filmbladet som alltid lå og slang i foajen på kinoen. Vel, Filmmagasinet ligger imidlertid ikke å slenger på kinoen, men står derimot pent oppstilt hos Narvesen til den nette sum av 45 kr per nummer. Men hva får man egentlig for disse 45 kronene; man får hundre sider med glanset papir og en masse fargebilder. Det kan virke som om redaksjonen har gått beserk i filmbyråenes arkiv over promotivonbilder. Filmmagasinet er og blir et filmblad i den lettere sjangeren og det er nettopp det som også er meningen med bladet. Så å angripe bladet for overfladisk behandling av film som seriøs kunst ville bare være latterlig. Filmmagasinet er et blad for dem som elsker Hollywood film, filmstjerner og for dem hvis eneste tilmærmelse til filmmediet er å gå på syver'n hver søndag. Filmmagasinet skal holde deg som filmforbruker orientert i den stadig voksende filmjungelen. Redaksjonen har lagt stor vekt på å har et vidt spekter av stoff i bladet. De har alt fra intervju med mer eller mindre kjente stjerner, anmeldelser, konkurranser og reportasjer fra filmnispillinger. Et pluss skal de ha for sitt tilbakeblikk på filmhistorien i spalten; «Før filmen fikk farger», som denne gang satte fokus på Film Noir. Selv om den ble altfor overfladisk. Et tema som Film Noir kunne man med god samvittighet ha ofret et par sider til på. Filmmagasinet skal geleide deg mellom stolradene og ned i de rette kinosete. Bladet legger stor vekt på å være forbrukervennlig. De ulike filmene blir rangert etter god gammeldags ungdomsskole skala, der S er det beste og Lg det dårligste. Dette kan kanskje si noe om hvilke målgruppe man sikter seg inn mot som lesere av bladet. Norsk film er en ting redaksjon vil skal stå som en sentral ting i bladet. Dette er absolutt et tiltak som er prisverdig. Det spørs bare om de klarer å følge det opp. Man vet jo at erfaring at norsk film ikke akkurat er det som selger best.

U Jørgen Flint

Mot Vannmannens Tid

-Å definere New Age-bevegelsen er som å spikre skjelett på veggen, sier innlederen.

-Vel, det kan da umulig være så håpløst, tenker jeg, og ser for meg en flokk fanatikere med lysende blikk i lystig allsang. Men jeg tar gruelig feil.

En dansk teolog ved navn David Dorland er invitert til Tromsø for å snakke om New Age. Vi befinner oss i Store Auditorium på MH-bygget. Etter min mening et svært upassende sted for så høytflyvende og mystiske saker som New Age - her bør man diskutere saklige, vitenskapelige tema som kroppens anatomi og virusykdommer, ikke sjelelig balanse, reinkarnasjon og yoga.

Men David Dorland er svært så saklig. Jeg begynner å lytte.

-En av grunnene til at det er så vanskelig å si hva New Age er, er at bevegelsen ikke har noen fast struktur eller organisasjon, fastslår David Dorland. -Det finnes ingen egne kirker, ikke noe øverste organ, ingen ledelse. New Age består av mennesker som har et felles syn på hvorfor vi er her og hva vi bør gjøre med våre liv på jorden. Mange i New Age-bevegelsen er tidligere kristne, mange definerer seg selv fortsatt som kristne. Men det finnes minst to gode grunner til å si at New Age-bevegelsen er noe eget, noe på siden av kristendommen: New Age bygger på ei forestilling om reinkarnasjon, og den bygger på at mennesket er kommet til jorden ikke for å bli frelst av Gud, men for å frelse seg selv.

Yoga og aurafotografering

I følge New Age-bevegelsens tidsregning befinner vi oss nå helt på slutten av Fiskenes Tid. Dette er kristendommens tid, og den har vart i omtrent 2000 år. Den neste tidsalder, som vil ta til rundt århundreskiftet, er Vannmannens Tid - eller med andre ord Den Nye Tid, The New Age. Dette vil bli en tid med høyere bevissthet, større forståelse og bedre mennesker enn det kristendommens tid ga oss. Vi vil oppnå en universell fred og enhet, kjærlighet og broderskap mellom alle folk.

-En tiltrekkende tanke, eller hva?, smiler den danske teologen, og fortsetter i en litt mer kritisk tone: -Ideen er at mennesket skal bruke livet sitt på å finne en annen vei, bygd på sjelelig balanse og kontakt med en høyere verden. Dette oppnår man blant annet ved å praktisere yoga, utsette seg for håndspåleggelse, akupunktur og healing. Noe av dette kan nok være greit nok - i beste fall er det ikke skadelig. Men man skal være sikker på at «medisinman-

nen» eller instruktøren kan sine ting. Enkle yoga-øvelser kan virke mot sin hensikt hvis man ikke er sikker på at man gjør dem riktig. Man opererer med såkalte shakra, kraftsenter i kroppen. Den nederste shakra befinner seg i underlivet, mens den øverste svever over hodet. Hensikten med yoga er å

ren svindel.

-Det er synd å tjene penger på andre menneskers tro - men det skjer. Innenfor New Age har man en forestilling om at alle mennesker har en aura rundt seg, hvor sjelens tilstand kan «avleses». Enkelte fotografer påstår at de kan ta bilder av din aura, for

bolere og forestillinger fra alle de store verdensreligionene. Her finner du hinduismens indiske lotus og taoismens yin og yang, begge symboler på sjelelig balanse, du finner den egyptiske skarabè, et bilde på evig liv. Også den egyptiske pyramiden - et gammelt symbol for kraftsenter -

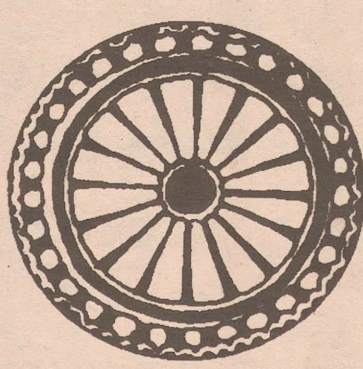

bevege menneskets bevissthet fra nederste til øverste shakra. Mange av øvelsene inneholder spesielle pusteteknikker, og man kan helt klart bli både svimmel og kvalm av dette - men det spørres om det kan kalles «en høyere bevissthet». Aurafotografering er - i følge den danske presten - et eksempel på

så å fortelle deg hvordan du har det, rent sjelelig. Dette er selvfølgelig humbug og svindel fra ende til annen. Naturmedisin er en ting, fototeknikk noe helt annet.

Vestlig og østlig filosofi
New Age tar opp i seg sym-

er representert. Man kan også se islett av norrøn religion i form av verdenstreet Yggdrasil, som holder verden samlet.

-Et av de viktigste symbolene er kanskje sommerfuglen. Den har blitt helt sentral i den vestlige tolkinga av reinkarnasjon. Akkurat denne tolkinga er gan-

ske interessant, fordi den sier noe vesentlig om forskjellen på østlig og vestlig tenking. I østlige religioner, for eksempel hinduismen, er gjenfødelse en straff, en pine og plage for menneskene. Du fødes på nytt og på nytt, til stadig nye liv fulle av slit og strev. Målet med livet er å leve så «riktig» som mulig, slik at du oppnår frihet fra livet og evig hvile, eller Nirvana, så fort som mulig. Livet i seg selv kan aldri gi deg lykke. Lykke finner du bare i Nirvana. I vestlig filosofi, derimot, har man ei helt motsatt oppfatning av hva gjenfødelse innebærer. Gjenfødelse er i seg selv en velsignelse, fordi den gir deg sjansen til å samle erfaring gjennom mange liv. Dermed blir du et bedre og rikere menneske fra liv til liv, helt til du til slutt har levd så mange ganger at du er «utlært» i livets skole og bare har den endelige døden og evig hvile igjen. Når New Age-bevegelsen bruker sommerfuglen er det nettopp denne vestlige oppfatninga av gjenfødelse det siktes til: Det gjenfødte mennesket er som en vakker sommerfugl som trer ut av døden, puppen, og inn i et nytt liv som er rikere og bedre enn det forrige. Det er kanskje ikke riktig å si at vi i Vesten har misforstått hva gjenfødsels-syklusene egentlig innebærer, men det er i alle fall sikkert at noe har forandret seg på veien fra Øst-Asia til Vest-Europa.

Venter ikke på Gud

Den danske teolog smiler og tørker panna etter den lange tiraden.

-For å gå tilbake til utgangspunktet; New Age er en løs, forholdsvis uorganisert bevegelse, som hele tiden definerer seg selv utifra de oppfatningene som de mange tusen medlemmene mener er riktig. «-Lag din egen cocktail», skal noen en gang ha sagt, -kanskje en smule useriøst, men faktumet står fast: New Age består av mennesker som tror fullt og fast på at det er mulig for det enkelte menneske å gjøre noe for å endre både sin egen og sin nestes skjebne. De venter ikke på at Gud - eller for å ta et eksempel som kanskje ligger flere av dagens mennesker nærmere, teknologien, - skal frelse dem. De mener at de gjennom sine handlinger kan frelse seg selv.

Starkt budskap? Kanskje det. Men hvem vet - kanskje kommer totusenårs-riket og Vannmannens Tid seilende opp en gang etter århundreskiftet. Ideen om å gå sitt eget liv etter i sømmene og endre sine egne handlinger, finne en balanse og et samspill, ligger tross alt ikke så langt unna mange av dagens mer jordnære bevegelser, for eksempel innen miljøvern. Og spiller det egentlig noen rolle om menneskene drives av tro på en høyere bevissthet eller frykt for atomkraftverk, bare de tenker gjennom sin livsførsel? Hvis noen av de barna som var til stede i Store Auditorium sist fredag fikk med seg noe av David Dorlands budskap, så tror jeg han har en misjon.

U Kari Myklebost

Angstfylt geni

Alfred Hitchcock ble født 13 januar 1899. Han vokste opp i London-forstaden Leytonstone. Familien var katolikker og tilhørte den lavere middelklasse. Faren trodde på disiplin og streng barneoppdragelse. Han kunne til tider ta i bruk ganske utradisjonelle metoder for å få skikk på Alfred. Episoden hvor faren fikk en venn av seg som var politimann, til å låse stakkers lille Alfred inn i en fengselscelle, må ha satt dype spor i unge Alfreds sinn. Han utviklet etterhvert en sterk følelse av frykt, en frykt for å bli innblandet i noe galt. Vi

kan i ettertid konstantere at nettopp dette med den uskyldige som mistenkes og forfølges av politiet er noe som står sentralt i mange av Hitchcocks filmer.

Ensom gutt

Mye av ungdomstiden tilbrakte Hitchcock i ensomhet. Han fattet imidlertid allerede i ung alder interesse for kriminalitet og kriminell adferd. Han tilbrakte derfor mye tid i Scotland Yard Black Museum. Mordsakene ved Old Bailey Court var også noe Hitchcock var svært opptatt av på denne tiden. Han var også svært interessert i teknikk. Han begynte derfor å studere ved School of Engineering and Navigation, samtidig som han studerte kunst ved universitetet i London. Det var under disse studiene at interessen for film ble vekket. Han fikk sin grunnleggende filmutdannelse under stumfilmtiden. Noe som nok førte til at han så potensiale i å utnytte kameraet til det maksimale.

Stumfilm

Hitchcock debuterte som regissør i 1925 med stumfilmen *The Pleasure Garden*. Dette ble ingen spesiell suksess. Det var først året etter med filmen *The Lodger* at hans talent kom til sin fulle rett. Begeistringen for denne filmen bragte adjektivet «Hitchcockian» inn i filmspråket. Filmen *Blackmail* kom i 1929 og var Englands første langfilm med synkronisert lyd. Hitchcock viste med denne filmen stor talent for utnyttelse av lyden som et selvstendig virkemiddel. Filmen ble en stor suksess hos både publikum og kritikere.

Til USA

I 1940 fikk filmprodusenten David O. Selznick overtalt Hitchcock til å dra til USA, hvor han siden oppholdt seg. Hans første film for Selznick var *Rebecca*. Rebecca fikk Oscar for årets beste film i 1940. Hans beste film fra 40-tallet er kanskje likevel *Notorius* (1946), med Ingrid Bergman og Cary Grant i hovedrollene. Filmen karakteriseres som romantisk thriller og er et godt eksempel på Hitchcocks unike evne til å uttrykke følelser som mistenksomhet, misunnelse, sjalusi, begjær eller fortvilelse uten å bruke dialog. Her ligger nok også noe av hemmeligheten bak mye av Hitchcocks suksess.

Andre aspekter ved hans suksess kan være hans omhyggelige og nitide forarbeid. Han var også ekspert å bygge opp spenningen ved hjelp av billedkomposisjoner, belysning, kamerabevegelser, klipping, sjokkeffekter, musikk og lydeffekter.

Likevel ligger nok hans største styrke i det at han er en god historieforteller og at han faktisk har gode historier å fortelle. Hitchcocks filmer er aldri kjedelige, han klarer hele tiden å holde på publikum ved hjelp av humor, uhygge og spenning, gjerne om hverandre.

Hitchcock er også meget gjennomtenkt i sin bruk av kamera. Han bruker kameraet bevisst til å ta stilling til episoder, personer og detaljer. Kameraet brukes for å presentere ett synspunkt eller en bestemt side ved situasjonen.

Intellektuelt mord

Repet (1948) er på mange måter ingen typisk Hitchcock film. Selv sier han at filmen brøt med alle hans prinsipper om film. Film skapes i redigeringen og montasje. *Repet* kan nesten ses på som et eksperiment med så lange kameratagninger som mulig. På grunn av at filmmagasinene ikke tok mer enn ca ni minutter med film, så måtte overgangene skjules ved at man «kjørte» kameraet inn ryggen på personene eller bak en søyle. Handlingen i *Repet* er sterkt inspirert av saken Leopold/Loeb. To kamerater beslutter å drepe en tredje kamerat for den «intellektuelle spenningen» dette medfører. De legger han så i en kiste, plasserer den midt i stuen og inviterer til selskap. Blant gjestene finner vi den dreptes far, forlovede, tante og gamle lærer. På grunn av filmens noe spesielle stil blir vi som publikummere også endel av filmen. Vi er hele tiden med i selskapet og det skjer ikke noe som vi går glipp av. Vi blir en gjest på lik linje med de andre, om enn noe mer usynlig.

Kikkeren i oss

Vindu mot bakgården er regnet som en av Hitchcocks aller beste filmer. Den kom i 1954 og forteller historien om fotografen Jeff (James Stewart) som har brukt benet og sitter praktisk talt isolert i sin leilighet. Han får imidlertid regelmessig besøk av hjemmehjelpen Stella og kjæresten Lisa (Grace Kelly). Det blir etterhvert lange dager for Jeff og han kjeder seg mye. For å få litt spenning i livet begynner han

Alfred Hitchcock er utvilsomt en av filmhistoriens mest sentrale regissører. Over en periode på femti år leverte han nesten seksti filmer. Den ene bedre og mer spennende enn den andre.

Dusjscenen i Psycho (1960) som Hitchcock brukte syv dager på å ta.

derfor å kikke på naboene sine med kikkert. Vindu mot bakgården begynner med at vi får se et nærbilde av en smilende Jeff. Han ser ut av vinduet og ser en liten hund fires ned fra en veranda i en liten kurv. Kamera vender så tilbake til det smilende ansiktet til Jeff. Deretter ser vi en lett påkledd pike som trener i sin leilighet. Når vi så vender tilbake til Jeffs smilende ansikt ser vi nå på han som en kikker. For å få frem dette bruker Hitchcock den Russiske filmregissøren Pudovkins berømte montasje-teknikk. Teknikken gikk ut på å vise et nærbilde av en mann. Hans uttrykksløse ansikt ble først fulgt av et dødt barn. Mannen virket da medlidende. Deretter fulgte bilde av en tallerken mat. Mannen virket da sulten, selv om ansiktsuttrykket hans forble det samme. Dennen meget effektive teknikken gjorde Hitchcock seg bruk av når han skulle få frem kikkermotivet i filmen.

Et av de fortellertekniske triks som blir brukt i filmen er dette med at vi som tilskuerer får vite ting som hovedpersonen ikke får vite. Dette gjør at scener med dagligdags handling kan få en ny og hårreisende betydning. I Vindu mot bakgården får vi se alt fra Jeffs synsvinkel, bare med ett lite unntak. Mens Jeff sover får vi se noe som får oss til å tvile på om Jeff har rett. Når vi da senere hører en politimann som sier til Jeff: «Du tar feil, vi har øyenvitner på det». Da faller det oss ikke inn å tvile hverken på utsagnet eller øyenvitnet, vi så det jo vi også.

Høydeskrekk

En annen sentral Hitchcock film er Vertigo (1958). Her møter vi James Stewart som den tidligere politimannen John «Scottie» Ferguson. Nå jobber John som privatdektektiv og får i oppdrag å skygge en kvinne. John forelsker seg i kvinnen og hans liv mister totalt meningen når hun dør i en ulykke. Senere treffer han en kvinne som på en prikk ligner på hans tidligere kjæreste. Vertigo inneholder endel tekniske finurligheter. Blant annet det klassiske kysset mellom James Stewart og Kim Novak filmet med en 360 graders effekt. Måten det ble gjort på var at skuespillerene stod på en plate som gikk rundt mens kameraet stod i ro og filmet. Effekten av det hele må kunne sies å være meget bra. En annen interessant ting var hvordan han løste effekten med det å føle svimmelhet. Det ble løst på den måten at Hitchcock kjører kamera ned mot avgrunnen mens objektivet zoomer tilbake. Senere har Steven Spielberg brukt effekten i Haisommer og påstår at det var han som oppfant den.

Sinnsyksom

Psycho (1960) er nok den mest kjente av alle Hitchcock sine filmer. Selv om fargefilmen

forlengst var kommet valgte Hitchcock likevel å spille inn filmen i svart/hvitt. Når han fikk spørsmål om hvorfor, svarte han: «Because of the blood». Psycho er av mange regnet som Hitchcocks beste film. I et intervju med Francois Truffaut sier Hitchcock selv om filmen: «Min største tilfredsstillelse var at filmen hadde så sterk effekt på publikum. Det føles svært tilfredsstillende gjennom filmkunst å kunne oppnå noe som minner om en massereaksjon. Med Psycho oppnådde vi utvilsomt dette. Det dreide seg ikke om et budskap som skulle gripe publikum, det var heller ikke tale om de store skuespillerprestasjonene, og heller ikke begeistringen for romanen som skapte reaksjonene. Publikum var grepet av ren film».

Psycho er utvilsomt en av de best konstruerte filmer som noengang er laget. Hver minste detalj er nøye planlagt, ingenting

er overlatt til tilfeldighetene. Hitchcock vet nøyaktig hva han gjør og hvorfor han gjør det. Bare på sekvensen om dusjmordet brukte Hitchcock syv dager og sytti forskjellige kameravinkler. Dette er et godt eksempel på hvor grundig Hitchcock var med å skape effekter som skulle få frem de rette reaksjonene hos publikum. Psycho spiller åpenlyst og uhemmet på publikums følelser. De første førtifem minuttene av filmen bruker Hitchcock til å bygge opp sympati og identifikasjon med hovedpersonen Marion Crane (Janet Leigh). Halveis i filmen dør imidlertid Marion. Hun blir brutalt stukket ihjel under den etterhvert så berømte dusjscenen. Plutselig er filmen uten noen hovedperson. De andre karakterene i filmen har til nå bare vært bi-personer. Psycho bryter her med en sentrale konvensjon i fortellerkunsten. Hitchcock har nå publikum helt i sin makt. Nå blir etterhvert vår sympati dreid over på den tilsynelatende hyggelige mannen Norman Bates (Anthony Perkins). Hitchcock bruker enkle manipulerings effekter og leder publikum dit han vil. Da Psycho kom i 1960 kom det endel kritikk som gikk på det at Hitchcock brukte sinnsyksom som et bærende element i filmen.

De fleste av Hitchcocks filmer har forbrytelse som tema og med undertoner av filosofi, religion og psykologi. Filmene har alltid en dypere mening. For eksempel kan Repet ses på som en

Scene fra filmen Repet, en film som kan sies å handle om humanisme og overmenneskefilosofi.

film om humanisme og overmenneskefilosofi. Vindu mot bakgården om kikkere og sensasjonslyst og Vertigo om skyldfølelse og virkelighetsflukt.

Statisten Hitchcock

Hitchcock er en av de få regissører som er blitt like kjent som filmstjernene. Ikke bare av navn, men også av utseende. Ingen andre regissører klarte heller aldri å få navnet sitt med så store bokstaver på filmplakaten. Hitchcock var også alltid med i filmene sine et lite øyeblikk som statist. Etterhvert ble interessen for denne detaljen så stor at han valgte å gjøre sin entre allerede i fortekstene. Slik at det ikke skulle distrahere tilskuerene for meget.

Til tross for sin kjendisstatus levde Hitchcock et rolig og tilbaketrukket liv. Han avskydde spenning i sitt eget liv og uttalte en gang: «Mange tror at jeg er et monster, men jeg er kanskje den som er mest engstelig av alle». Det var få mennesker som kjente til hans angst og hvor sterkt han selv følte de følelsene han formidlet til publikum.

Aldri Oscar

Til tross for sitt enestående talent som filmskaper, mottok Hitchcock aldri noen Oscar for sitt arbeide. Han ble nominert fem ganger, men nådde aldri helt opp. Likevel har han motatt flere utmerkelse enn noen annen filmskaper. Han er blant annet blitt hedret som æresdoktor ved flere ulike universiteter. I januar 1980 ble han adlet av Dronning Elisabeth. Fire måneder senere, 29. april 1980, døde han.

U Jørgen Flint

Never Mind The Bollocks, Here's Diddy Wah Diddy

Et stappfullt Blå Rock hadde møtt opp til årets musikkbegivenhet natt til første september. Endelig hadde Diddy Wha Diddy fått fingeren ut og bestemt seg for å slippe løs musikken sin til et lesehungrig publikum.

Realesefesten til Diddy Wha Diddy's første CD var et uomtvistelig faktum. CD'en bærer navnet Diddy Wah Diddy og er et must for alle som bruker Dagblad-lista til å tørke seg i ræva. Skiva har et opplag på 1000 eksemplarer og er gitt ut av gutta i bandet sjøl. Selskapet heter forøvrig Sado polaris production.

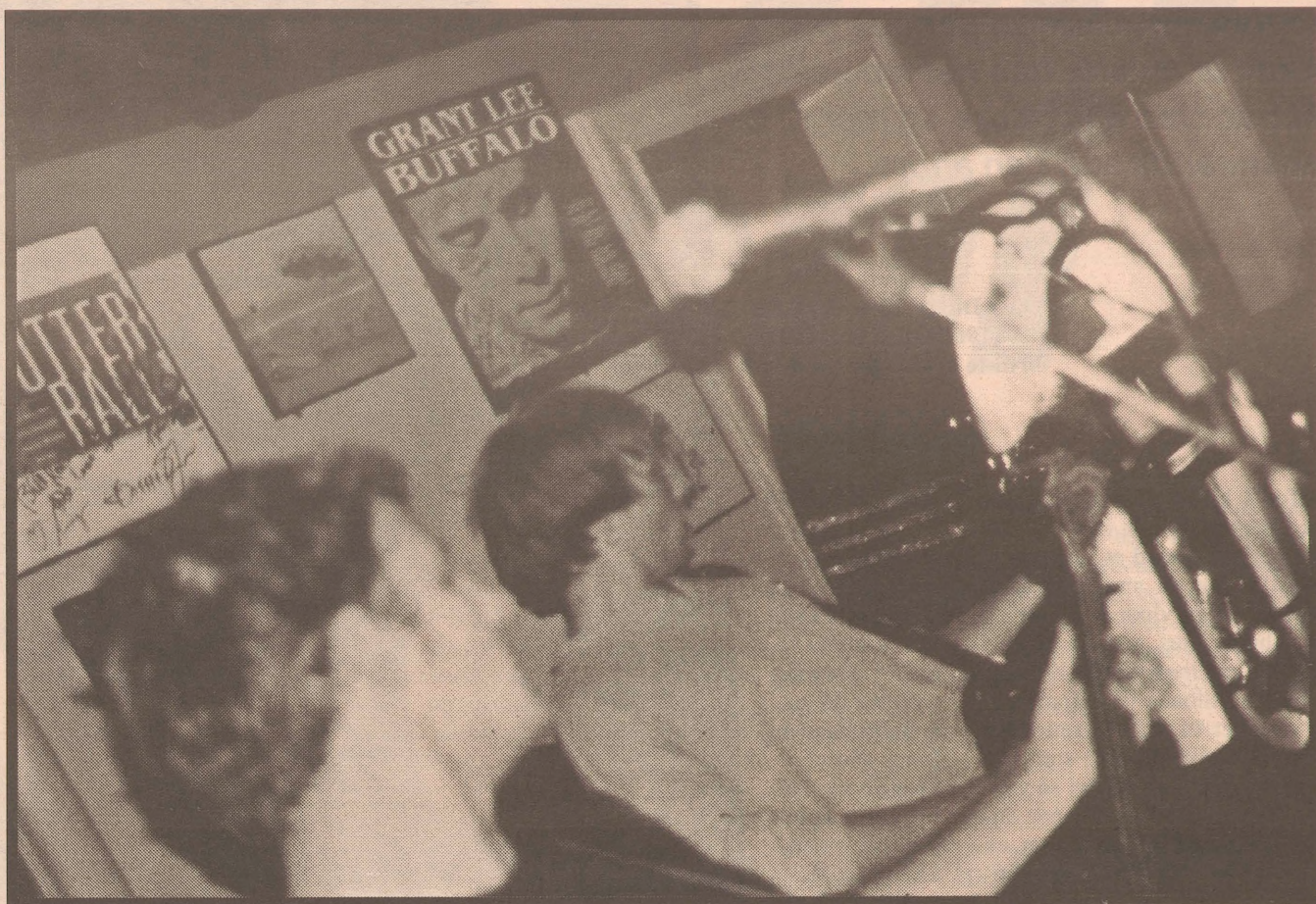
Men som sagt, realesefesten var et faktum og etter mye om og men og mye øl entra DWD scena kvart på tolv. Første låta var «Krypnin», ei god gammel DWD låt som handler om verdens sterkeste dop! Salen, hvis man kan kalle de to ståplassene framfor bandet en sal, eksploderte. Folk reiste seg opp, klatra i bjelker og tak for å få sett noe av det som foregikk på scenen. Lyden var upåklagelig, stemningen høy, men fy faen for et lokale å arrangere konsert i. Blå Rock er utvilsomt ikke noe konsertlokale å lage sanger om. Prø-

Diddy Wha Diddy skapte furore på realese-konserten sin på Blå Rock.

ver man å poge er sjansen meget stor for at man med et lite feilsteg flyer over bord fulle av øl. Men uansett om DWD hadde spilt på utedassen til betemora mi ville konserten vært bra. DWD kjørte på med kompromissløs knallhard punk. Vokalist Per-Ivar Jensen brølte og skreik som bare Biafra og Rotten kunne gjort etter han. Dette er han sansynligvis klar

over siden han med stor takt og tone avslørte sitt ego da første låten fra CD'en blei presentert - «Viva Per-Ivar». DWD var nok mest interessert i å drikke seg fulle og feire skiva, hvilket var dem vel unt. Da de etter en knapp

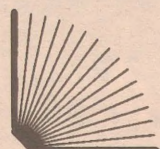
time gikk av scenen til takfaste rop etter mer, var svaret ganske enkelt; -Vi skal bli fulle vi og!

U Karl Inge Skogholt og Andre Bruun (foto)

- VISSTE DU

- AT VI FORETAR 22.000 BOKBESTILLINGER I ÅRET?
- AT VI REGISTRERER OG MOTTAR CA. 6000 NYE TITLER HVERT ÅR?
- AT VI HAR REGISTRERT OVER 26.000 TILTTLER SOM HAR VÆRT INNOM BOKHANDELEN I LØPET AV DE SISTE FIRE ÅRENE?
- AT VÅRE KATALOGER PÅ CD-ROM GIR OSS OPPDATERT INFORMASJON OM HVILKE ENGELSKSPRÅKLIGE TITLER SOM KAN SKAFFES?
- AT FORLAGSSENTRALENS DATABASE GIR OSS OPPDATERT INFORMASJON OM DE ALLER FLESTE NORSKE TITLER?
- AT VI KAN HJELPE DEG MED EMNESØK PÅ NORSK OG ENGELSK?
- AT DET IKKE KOSTER NOE EKSTRA Å FÅ BØKER SPESIALBESTILT?

AKADEMISK KVARTER
B O K H A N D L E R

Hovedgården, Universitetet i Tromsø, 9005 Tromsø. Tlf: 776-44920

**STUDENT
RADIOEN**
FM 105.6

Mandag

- 07.30 **Morrakvitter**
Aktuell byradio med reportasjer, intervjuer og musikk
9 ti 11.
09.10 Formiddagsradio med platestafett, konkurranser og musikk.
11.10 **Tromsstoppen**
De mest solgte platene i Tromsø siste uke
15.00 **Aktuelt 15**
Nyheter og reportasjer
17.30 **Tropical Extravaganza**
18.30 **Ukas nye plater**
21.30 **Radiobiago**
i samarbeid med Ramfjord UIL

Tirsdag

- 07.30 **Morrakvitter**
Aktuell byradio med reportasjer, intervjuer og musikk
9 ti 11.
09.10 Formiddagsradio med platestafett, konkurranser og musikk
11.10 **Ukas nye plater**
15.00 **Aktuelt 15**
Nyheter og reportasjer
22.00 **Jazzforum**
med Tom Jensen
23.00 **Elvisradioen**

Onsdag

- 07.30 **Morrakvitter**
Aktuell byradio med reportasjer, intervjuer og musikk
9 ti 11.
09.10 Formiddagsradio med platestafett, konkurranser og musikk
11.10 **Musikkmaksimum**
Repriseudvalg
15.00 **Aktuelt 15**
Nyheter og reportasjer
21.30 **Studentradioen**
Krimskrams
22.00 **Studenthjørnet**
Aktuelt stoff fra studentmiljøet.

Torsdag

- 07.30 **Morrakvitter**
Aktuell byradio med reportasjer, intervjuer og musikk
9 ti 11.
09.10 Formiddagsradio med platestafett, konkurranser og musikk
11.10 **Elvisradioen**
Repriseudvalg
15.00 **Aktuelt 15**
Nyheter og reportasjer
22.00 **Tropical Extravaganza**
23.00 **Studentradioen**

Fredag

- 07.30 **Morrakvitter**
Aktuell byradio med reportasjer, intervjuer og musikk
9 ti 11.
09.10 Formiddagsradio med platestafett, konkurranser og musikk
11.00 **Jazzforum**
15.00 **Aktuelt 15**
Nyheter og reportasjer
20.00 **Beatservice**
Rytmik og syntetisk
21.00 **Looney tunes**

Lørdag

- 13.30 **Kultur på tvers** Kulturmagasin med aktuelle reportasjer fra byens kulturliv
15.00 **Studentradioen**
Musikk
16.30 **Elektrisk Café**
Techno og undømmelig dansemusikk
17.30 **Blues- og Rock Alliansen**

Søndag

- 10.30 **Søndags-frokost**
12.30 **Populærvitenskapelig magasin**
13.00 **Elvis-radioen**
14.00 **Musikkmaksimum**
16.00 **Tromsstoppen**
17.00 **Bleep-Culture**

**STUDENT
RADIOEN**
FM 105.6

Svingende jazzhøst ... men hvor?

Jazzklubben kritiserer kommunen for bevilgningspolitikken. Mener de legger for liten vekt på det kulturelle under tildeling av skjenkerettigheter.

Som konsertarrangører flest i byen merker også Tromsø Jazzklubb mangelen på passende lokaler for høstens arrangementer. Store navn må utelates fra programmet fordi det ikke finnes steder som rommer folk nok til at konserten vil lønne seg. Et annet, og svært merkbart, problem er at utestedene ikke er villig til å huse konserter i helgene. Lokalet vil likevel bli fyllt med øltørste tromsøværing...Daglig leder i klubben, Marit Sandvik, og Øystein Blix etterlyser det kulturelle aspektet ved tildeling av skjenkebevilgninger.

Unge i sentrum

De unge musikerne står i sentrum i høst. Jazzlinja ved musikkonservatoriet i Trondheim har avlet fram mange dyktige utøvere, og ikke mindre enn tre av konsertene er med musikere herfra. De som tror at jazzten tilhører avdanka 68'ere bør revurdere sin oppfatning, for her blir det mulighet til å høre ny og spennende musikk.

Hva vi kan vente oss...

Høstens første konsert, en jamsession med Henning Gravrok, er allerede avvirket, men fortvil ikke, det er mer godt i vente.

21. sept. besøker Very Early byen. Bandet består av Asbjørn Johannesen, som debuterte her i '86 med Tromsø Storband, på sax, Vigleik Storås på piano samt Harald Johnsen og Ernst Wiggo Sandbakk på bass

Tromsø jazzklubb kan by på mange godbiter utover høsten. Dette til tross for at store navnmå utelates fra programmet fordi det ikke finnes store nok konsertlokaler (arkivfoto).

og trommer.
09. okt. kommer Oregon som er det største navnet denne høsten. **Ralph Towler** burde være velkjent. Han har spilt med alle de «store guttene», blant annet vår egen Jan Garbarek. Sammen med seg har han Glen Moore og Paul McCandles. Siden debuten i 1970 har de både rukket å lage filmmusikk og spille med en rekke symfoniorkestre. Oregon har nylig kommet med ny plate på ECM. Absolutt en av høstens store musikkopplevelser!
14. okt. Hot club de Norvege gjester byen nok en gang....
20. okt. Storytellers, fra jazzlinja i Trondheim, kommer til byen i forbindelse med sin lanseringsturne. Gruppen består av Nils Olav Johansen, Sverre Gjørvad og Svein Folkvord.
29. okt. Nutrio, også fra jazzlinja, er en

av de mest lovende gruppene i norsk jazzmiljø. Det er ikke mange forunt å debutere på ECM....Debutantene er Eldbjørg Raknes, vokal, Christian

Wallunrød, piano og Arve Henriksen, trompet.

08. nov. Mikael Råberg big band. Et av Sveriges beste storband!

29. nov. The Sound of Choise fra Danmark. Kvintetten er kjent for sin åpne, moderne musikk

med islett av både indiske og bulgarske musikktradisjoner.

.....og kanskje kommer Farmers Market og Nord Norsk Ungdomsstorband.

U Vibeke Isaksen og Heidi Johansen (foto)

Tamba Kounda kan tilby eksotiske rytme på Folkets Hus lørdag kveld (foto: Ola Røe).

Lørdag 17. september er det klart for konsert med Tromsø-bandet som bærer det eksotiske navnet Tamba Kounda, i Folkets Hus.

Tamba Kounda består av hele ni personer og ledes av Benoit Tamba, som opprinnelig er fra Senegal i Vest-Afrika. Han kom til Tromsø i 1990 og samlet da folk fra ulike deler av byens musikkmiljø og fikk startet Tamba Kounda, basert på hans egen vestafrikanske musikk fra senegal og Gambia. Inspirasjonen til musikken kommer fra selve dyppet av den afrikanske stammekulturen - wolof, mandinka, jola og fula. Tamba Konda kan musikkalsk sammenlignes med andre band som Salif Keita, Yousou N'Dour og Tore Kounda.

De siste to årene har Tamba Kounda hatt omkring 25 konserter på ulike steder i Nord-Nor-

ge. De har også brukt mye tid den siste tiden på å jobbe med nye låter og utvikle bandet videre til nye musikalske høyder.

Tamba Kounda legger opp til et livlig sceneshow med bruk av fargerike klær og dans på scenen.

Før konserten, i pausen og etter konserten vil platevert Bob Benoni servere en masse Reggae, Salsa og Calypso. Så det er nok ingen tvil om at stemningen vil være høy i Folkets Hus denne kvelden og mulighetene for å danse vil nok også være upåklagelige denne kvelden.

U Jørgen Flint

Åpningstider

Mand.-Fredag 0900-1800
Lørd.-Sønd. STENGT

Sommerfeldsgt. 24
9009 TROMSØ
TLF: 77 68 98 38

Skifting av dekk, slanger, wirer o.l. småreparasjoner mens du venter før kl. 1400

2-3 Dagers leveringstid for større reparasjoner

- Salg av Nishiki sykler
- Vi reparerer alt av sykler
- Delesalg - Utstyr
Godt utvalg i dekk, slanger, wirer mm.

Byens billigste bilutleie

STUDENTER 10% RABATT

RENTANRECK

Telefon 77 613777. Åpent 8.00 - 16.00

Bilde: Vågakallen en majestet i Lofoten, før og nå.

De nordnorske fjellene

- Et lite eventyret fra mystikkens landsdel

De aller fleste av oss er blitt fortalt eventyr. Men et eventyr har ikke bare én form, og heller ikke blir det presentert som eventyr alltid. Noen ganger er det en god fiskehistorie, eller det kan i all sin enkelhet være en fortelling som er så fjern fra all virkelighet at de aller fleste skjønner hva det er. Og selvsagt finnes det mange fantastiske folkeeventyr som lever sitt rike liv i gamle og unge barnesinn. Hva dette eventyret sorterer under får du avgjøre selv.

U Geir Kristian Ronland
(tekst og foto)

Det var en gang for lenge, lenge siden, den gang tusser og troll hersket i Nord-Norge. Den gang fjell ikke bare var fjell og slettes ikke alt var slik det så ut. For alle vi som bor i Nord-Norge vet at en gang var fjellene levende, de gikk rundt og levde sine liv nesten slik vi gjør det i dag. Det eneste som var litt kinkig, var at de ikke kunne vise seg om dagen, for hvis sola fikk skinne på dem, ja da ble de til stein for alltid.

Bergartene i Lofoten er noe av de eldste som man kjenner til i verden, selvsagt er det da også at det var her de største og verste trollene vandret rundt en gang i tiden. Og der var mat nok for dem, de drev med fiske og geiter. Noe Svolværgeita er et bevis på. Den skal forresten i sin tid ha blitt drept av et troll som holdt til i Trollfjorden. Som den gang slettes ikke var en fjord i det hele tatt. Den var da et vann, og der hvor Hurtigruta i dag nesten skrubber sin skutetider på tur inn og ut var det den gang land. Men trollet som drepte Svolværgeita slo også så hardt i fjellet at sjøvannet fosset inn. Geita ble slynget helt til Svolvær av kraften fra slaget og der sitter den den dag i dag.

Men det var ikke Svolværgeita dette eventyret skulle handle om. Dette eventyret tar for seg mange andre og mye større troll. Dette eventyret skal handle om Vågakallen, Hestmannen, Lekamøya, de

syv søstre og trollet i Børgefjell.

I Vågan satt det største av dem alle, Vågakallen. Han hadde en sønn, Hestmannen, som den gang ikke hadde noen viv. Men som gjerne ville ha det. Han satt i fjellet over Svolvær og skulte over Vestfjorden mot Landego. For på Landego var det lystig lek, og de som lekte var Lekamøya og de syv søstre. Dette var noe av det nydeligste Hestmannen hadde sett, ja tenk dere selv åtte nordlandsjenter som svinger seg i fjæresteinene. Særlig la han merke til Lekamøya som var så lett på foten og som hadde slikt et fagert, langt hår. Dette synet ble uutholdelig for Hestmannen, han la på sprang over Vestfjorden så sjøen skvatt og fisken lå tørr igjen på land. For han ville gjøre som vanlig var på den tiden; han ville hente seg en viv. Og da i ordets rette forstand. For hva Lekamøya selv ville, var av mindre betydning for han. Slik det nå var den gangen.

Men Lekamøya så faren som truet henne og la på sprang sørover i leia sammen med de syv søstre. Og løp gjorde de alle, for de kunne jo ikke vite hvem det var Hestmannen ville ha. Lekamøya som var så lett til fots bare økte forspranget til Hestmannen. Da han bare var kommet i nordre Nordland var hun allerede i den andre enden av landsdelen.

Etter hvert gikk det opp for Hestmannen at hun ville slippe unna, og da gjorde han klar buen sin. For hvis ikke

han skulle få henne, skulle ingen andre heller gjøre det. Og som tenkt så handlet, pila fløy mot Lekamøya som nå var kommet seg utenfor kysten av Trønderlag. Og det så stygt ut for den unge møy. Men en som hadde sett opptrinnet var trollet inne i Børgefjell. Han tok da av seg hatten sin og kastet den mot pila, i håp om å stoppe den. De fløy begge gjennom lufta og møttes over Brønnøysund. Hatten landet pent i havet der den ligger den dag i dag, med et hull tvers gjennom seg. Og pila forandret kurs og ligger på havets bunn ute i havet en plass. Lekamøya ble ikke dens offer. Men de ble alle ofre for sola som rant i det samme. For mens alt dette hadde stått på hadde dagen nærmet seg mer enn noen hadde kunne ane. Og de var alle uten beskyttelse da den rant. Hestmannen, som hadde kommet til havet utenfor Svartisen, ble stående der. De syv søstre og Lekamøya som alle hadde rukket til Sandesjøen, ble til stein. Og der står de, alle sammen, den dag i dag.

Snipp snapp snute så var eventyret ute.

Hvis du er i tvil om sannhetsgehalten i denne historien så ta en tur med Hurtigruta. Start gjerne i Tromsø og gå ikke av før du er i Kongens by, Trondheim. Da har du seil gjennom eventyrriket. Alt fra Trollfjorden i nord til Lekamøya i sør får du se, - hvis du tør.

Feil bilde med godt poeng

Energisløsende fontener - ikke Universitetet i Arkhangelsk.

I Utopia for mai - 94 (side 7) er det en artikkel med overskrifta «Studenter hjelper studenter», om hjelp til studenter i universitetsbyen Arkhangelsk i Russland. Til artikkelen er det brukt et bilde som jeg har tatt. Billedtekst: «Universitetet i Arkhangelsk». Og dette stemmer jo ikke!

Saken er at jeg under et besøk i Arkhangelsk sammen med studentstyreprerentanter tillot meg å løsrive meg fra delegasjonen og vandre litt rundt i gatene i Arkhangelsk. Der fant jeg blant annet motivet for bildet, som det er hyggelig at Utopia har trykt og som gir meg anledning til ei forklaring:

Bygningen på bildet er ikke engang det egentlige motivet. Bygningen ligger i utkant av Arkhangelsk sentrum, og er - etter det jeg klarte å finne ut - et slags kjøpesenter! *Motivet* er fontene i forgrunnen. Her var det nemlig et digert springvann som blei holdt åpent. Da hadde akkurat temperaturen forandra seg fra 40 minus til minus 10-15 grader celcius. Sløsing? Ja! Verre enn Universitetet i Tromsø sin egen strømsløsende, vinteroppvarma *labyrinth!*

Poeng: I Russland forgår det ei gedigen sløsing med elektrisitet. Strømmen tas fra atom- og kullkraftverk, og brukes opp på dårlig

isolerte statsbygninger med høyde under taket, på springvann, på å sende ferdig oppvarma vann i rør rundt til byens dusjer etc, etc. Her har Vesten ei stor utfordring. Jeg tror nemlig at den mest realistiske muligheta vi har til å få erstatta atomkrafta i Norvest-Russland med annen elektrisitet, er å først reduserer energiforbruket der. Da må det satses på en energiøkonomisering (ENØK), noe norske myndigheter hittil ikke har villet arbeide aktivt for. At russerne da ikke er motivert, kan dere tenke dere sjøl.

Av Thomas Johansen

Elverhøy

Jeg tenker på min egen galskap, på mine sublimе følelser, sødmen og ikke minst det å bli rykket bort, tatt bort med røttene, drevet avgårde til en ny tid og et nytt sted. Trengselen av tanker som til slutt frigjøres gjennom musikken eller et skjevt latterutbrudd, som ubevisst fant fram selv, i sin lyst etter å måle seg med den stillestående inne-stengte usynlige luften. Det var oftere enn en gang at jeg følte kulden fra min lange grønne skrivebords-pult som strakte seg fra vegg til vegg. Vinduskarmene var nedslitte og fulle av snø. Jeg elsket dem. Jeg elsket dem så mye at jeg syntes synd på dem, på rommet, ja på hele bygningen hvis arkitektoniske form minnet om et nedslitt overdimensjonert uthus. Ofte, når vinduet sto litt på gløtt under snøføyka, eller tidlig om morgenen når snøværet og vinden kom av seg selv, - drysset det alltid noen snøkorn ned på den grønne pulten. Jeg kunne høre hvordan de hvite kornene traff den grønne flaten og hvordan de innimellom virvlet seg inn i noe papir jeg hadde liggende. Hvitt blir til blankt gjen-

nomsiktig vann straks snøkrystallene kommer inn i det varmere rommet. Ligg der og bare høre hvordan vinden farer med dem, virvler dem rundt, se de smelte, raskt.

Uten tak hadde det ikke hjulpet hvor mye jeg hadde skreket over min egen elendighet og frosne lemmer. Naturen ville tatt det den krevde. Den stiller ingen spørsmål, er en slags subjektivist, dog uten følelser i seg selv. Naturen er ekte ut fra det brutale som den ikke legger skjul på, og de varme brisende sansemessige dagene som bringer fram klukkende latter og brusende lyst. Naturen kom før mennesket. Vi er en del av den. Derfor er menneskesinnet skiftende, slik årstidene forandrer seg. menneskets intelligens kan ikke styre dette. Det er rett og slett en naturlov. Smerten er som et siste farvelkys til sin elskede som er i ferd med å bli trukket ned av råkene i isvannet. Å se kjærligheten forsvinne på dypt vann, det uutholdelige i ens egen kropp. Å måtte si farvel...Farvel Elverhøy. Farvel.

Av Jan Ove Rogne

Verden som bibliotek

Det fins en verden som de færreste vet om. En verden som William Gibson i boken *Neuromancer* navnga *Cyberspace*. Denne verden er satt sammen av flere millioner datamaskiner rundt om i hele verden. En elektronisk verden, der man kan oppnå kontakt med personer på andre siden av jordkloden på sekunder. Denne verden er Internet. Som bibliotek er Internet uovertroffet. På universitetsbiblioteket kan du søke i databasen til alle universitetsbibliotekene i Norge; BIBSYS. Det samme kan gjøres fra alle maskiner på Internet. Man får opp en liste over alle bøkene som passet med søkebegrepet, og kan med å trykke

med musa få opp detaljinformasjon om hver enkelt bok. Her kan man også bestille bøker fra sitt lokale universitetsbibliotek. Hvis man er interessert i mer en bare en bokreferanse kan man forsøke en grundigere undersøkelse av tilgjengelig informasjon. For David Hume kan for eksempel finne et eksemplar av «AN ENQUIRY CONCERNING HUMAN UNDERSTANDING» fra 1910 i full tekst. Er man mer interessert i Platons skrifter, finner man blant annet følgende verk tilgjengelig på engelsk fra Gorgias, Laws, Protagoras og The Republic. Hvis ens interesse for filosofi er mangelfull og en er mer interessert i engelske klassi-

kere, da vil project Gutenberg tilby blant annet Bibelen og «The Complete Works of Shakespeare», «A Tale of Two Cities» av Charles Dickens, «Treasure Island» av Robert Louis Stevenson og 150 fler. Et tilsvarende svensk prosjekt, Runeberg, har lagt ut nordiske bøker fritt tilgjengelig. Her finner en blant høydepunktene Eddadiktene på svensk, og «Gösta Berlings saga» av Selma Lagerlöf. Hvis du tror at det bare er gamle klassikere som er lagt ut på Internet, vil du som oftest ha rett. Lov om opphavsrett begrenser muligheten for å legge inn nyere bøker. Men når forfatteren går med på det, slik som Stephen King med sin bok

Umney's Last Case som ble gitt ut på engelsk og tysk på Internet, da vil man finne også nyere bøker. Selvfølgelig vil teknisk litteratur forekomme hyppigere enn annet stoff på nettet. Hvis man er ute etter de europeiske televerkenes standarder, vil man finne dem på [gopher://info.itu.ch/]. Det finnes også utallige bøker med datafaglig innhold.

Hvis man er ute etter norske dokumenter, vil jeg anbefale [http://www.uio.no/offentlig.html], der man vil finne Maastricht-avtalen, Roma-traktaten, Stortingsmelding om informasjonsteknologi i utdanningen og offentlige utredninger. Et interessant ting fra den siste

delen er «Lov om husleieavtaler» [http://www.uio.no/projects/nou/1993-4/toc.html]. Også Peer Gynt skal snart være tilgjengelig for hele verden [http://gonzo.hd.uib.no/NCCH-docs/PEERHTML/HYPERPEER.HTML]. Har du ikke tilgang til Internet? Ta kontakt med Instituttet ditt, og spør hvorfor. Det skulle bare mangle at også alle studentene har tilgang til verdens største datanettverk.

Av Petter Reinholdtsen, leder av Tromsøstudentenes Dataforening

English summary

Reopening Of the University?

The Studentboard will put down a committee which is going to work for reopening of the university in Tromsø.

The fight for an «open» university is the highest priority coming up this year. So far there have been organized several discussiongroups for private students to show a the attitude against the closing of the social science courses.

The comitee will discuss issues such as quality of studies and the way this is measured. A proposal will be worked out concerning how to let in more students and still maintain the quality of the studies.

Gender quotas Inneffective

Moderate gender quotation at the University in Tromsø (UiTø) fail to work. This is one of the conclusions in a repport about the equality of the sexes that was published this summer. The repport deals with the equality of the sexes at all levels and range of subjects at the university. Equality has progressed the furthest in the student body (60% women) and in the administration, according to the repport. The situation is far worse in the scientific staff were there are only 8% women proffesors and 24% women l. amanuensis. The repport suggests a new course of action. The main objective is to accive complete equality of the sexes at the University in Tromsø. Examples of the means to accive

this is flexible work routines for women scientists and scientific recruits, and better evaluation of the employment routines.

The studentflood that never came

The institute for social studies (ISV) closed all their subjects this autumn after approval from the Universitetsstyre. The justification was that the institute didn't have the resources to handle the expected studentflood. In August the wind suddenly changed. The expected flood of new students never came. The students are the losers of this incident, whatever happened. The question is if the whole system of student acceptance shouldn't be reevaluated. In spite of a closely thought through system of student acceptance one has failed to fill all the places in the basic subjects at ISV. After the last round of applicants had been accepted there were more than one

hundred vacant places in the different first year subjects. The vacant places are mainly inn psychology and arkeology first year subjects. The system for accepting applicants that's in place today at UiTø will be put under close scrutiny and evaluated, promises Ingeborg Harsten. The goal is to find a new system that will prove more rational and fair. But Harsten will not promise that a new system will give better results.

The University leadership must resign!

The Studentstyre has lost all faith in the leadership in the University administration and at ISV. The students feel that the management has shown such bad judgement in the case of the closing of ISV, that they should seriously think about if they are competent for their positions. Since the administration at ISV managed to pressurise through the closing of

the University, it has been shown that this was a completely meaningless resolution. There are still 112 vacant places at the social science first year studies. På Julius Skogholt at the Studentstyret believes that the closing of ISV was largely suggested because of internal difficulties in the ISV-administration, and didn't really have anything to do with the ressource situation. In spite of the fact that the principal Ole D. Mjøs also voted for the closing,, the Studentstyre doesn't direct any criticism against him, but maintain that he is the only one in the University management that is fit to be there. -We choose to believe the principals comments about being for the reopening of the University as soon as possible,- to say practically by the next term, På Julius Skogholt ends.

Hadde vi berre vore på djupt vatn...

Det siste eg venta då eg reiste til Arkhangelsk var å oppdage at byen var eit internasjonalt treffpunkt av dimensjonar. Byen var om ikkje akkurat overfylt med utlendingar, så i alle fall et sted kor det hoppa opp nordmenn, tyskerar og hollenderar rundt kvart gatehjørne. Kva har så dette med eit såkalla reisebrev å gjere? Det er eit godt spørsmål.

Solovkiklostret på Solovkiøyene i Kvitesjøen. Eit kloster dei reisande i denne omgang ikkje fekk sett.

Svaret er at det har ingenting med reisebrevet å gjere viss det ikkje var for at i denne hurven med utlendingar, var det også eit norsk fiskebåtmannskap. Som ein logisk konsekvens av dette også ein fiskebåt. Eller, fiskebåt? Det var ein fiskebåt ein gong, no var det ein ikkje særleg luksuriøs jåt.

Dette passa oss som hand i ein velbrukt hanske. Vi hadde allereide i fleire dagar leita etter nokon som skulle ut til Solovkiøyane.

Gammel Stalin-leir

På Solovki ligg det eit gammalt kloster, som har ei svært spennande historie. Klosteret var eit av dei store handelsentra i Nord-Europa i mellomalderen. Eg har latt meg fortelle at enkelte år har handelsinntektane til dette klosteret vore større enn dansk kongen sine skatteinntektar frå Noreg.

Denne rikdomen gav seg då òg utslag i at dette klosteret var rekna som eit av dei tre viktigaste i det gamle Russland. I nyare tid har klosteret vore interneringsleir for politiske fangar. Leiren var ein av dei første som vart oppretta av Stalin.

Ut til dette klosteret fekk vi haik med den norske eingong fiskebåten.

Finst det hav i Noreg?

Vi reiste i meir enn 12 timar utover i Kvitesjøen før vatnet tok

til å bli reint, men då yra det også med sel og fugl. Vêret var vakkert og navigasjonsinstrumenta virka. Men kva hjelp det med navigasjonsinstrument når dei som står til rors ikkje kan halde kursen?

To timar frå havna gjekk vi på grunn. Vi hadde rota oss inn i eit verkeleg støvelhav. Og sette oss grundig fast på høgaste floa. Etter tilhøvesvis kort tid sverma det rundt oss med småbåtar frå den nærmaste øya. Alle skulle sjå på dei underlege utlendingane som hadde segla så galt. Det var omtrent då ei av dei russiske jentene som var ombord, ho hadde aldri vore på havet før, spurte

-Tennene bevega seg som ein rasande stiftmaskin, og eg vart naturleg nok forkjølt.

med forskremte augo, "Finst det hav i Noreg?" Vi forsikra ho om at nordmenn vanlegvis var flinke på sjøen og at vi hadde lang kyst,

men ho verka ikkje heilt overbevist.

Tangsamlarane som yrte rundt oss i småbåtane sine var hyggelege nok, vekselvis prøvde dei å kjøpe eller selge vodka til oss. Vi takka nei på begge spørsmåla.

Drabhjelp

Det var intenst kaldt ombord. Vi kunne ikkje ha motoren igang. Eg trur ikkje at eg nokon gong har frose så mykje. Tennene bevega seg som ein rasande stift-

maskin, og eg vart naturleg nok forkjølt.

Etter godt å vel eit døgn kom det ein slepebåt for å hjelpe oss, skjønt hjelp kan ein knapt kalle det. Vi hadde brukt tida til å rekognosere rundt båten, med god hjelp av dei lokale fiskarane for å finne ut kor det var djupast. Skipperen på slepebåten nekta konsekvent å slepe oss dit. Han skulle absolutt slepe oss ein annan veg.

Vi satt under dekk då dette skjedde. Plutselig høyrte vi eit valdsamt brak, medan heile båten rista. Då det stilna, storma vi opp på dekk. Det viste seg at slepebåten hadde brote av både masta og stammen vår medan han prøvde å dra oss av. Etter den episoda vart han meir villig til å slepe dit vi ville. Vi var av skjeret i løpet av ein augneblink.

Men klosteret såg vi aldri

Vi kom fram trøtte og jævlege. Eg var sjuk og slapp. Sistefly tilbake til Arkhangelsk gjekk klokka 11 dagen etterpå, utan oss. Panikken til å spre seg i det vesle tomannsreisefølget. Korleis skulle vi komme oss tilbake i tide til å nå flyet heim til Tromsø. Eg sov, prøvde å bli frisk, medan partnaren min storma rundt på havna. Ho fant den eine dritingse kapteinen etter den andre, og ingen skulle til Arkhangelsk, panikken var på full veg over i reinspikka angst.

Til slutt fekk vi haik med ein båt som frakta italienske turistar, riktignok til motsatt side av Kvitesjøen av dit vi skulle, men fastlandet vinka i det fjerne.

Vel heime sit minnet av Solovkiklosteret sine spir og tårn enno fast på netthinna.

Berre synd vi aldri rakk å ta det i nærare øyesyn.

Kan hende tvinger minnet oss ut på ein ny tur neste sommar?

Av Pål Julius A. Skogholt

Hungret på topp, og båten grundig fast i floa midt ute i Kvitesjøen.

Tjue kjappe:

Av Torkild Emberland

Fem om xenofobi

- 1) I hvilken gruppe startet Lou Reed sin karriere?
- 2) Hva heter lederen for studentstyret?
- 3) Hvordan lager man cornflakes?
- 4) Hva handler filmen «Citizen Kohn» om?
- 5) Hva er Internet?

Fem om kaffe

- 6) Hva slags fag er informatikk?
- 7) Hvem er Ra?
- 8) Hva betyr det engelske ordet «hopscotch»?
- 9) Hva er «Generasjon Y»?
- 10) Hvor mange overdoser har Billy Idol tatt denne sommeren?

Fem om film

- 11) Hvem regisserte filmen om Charlie Parker?
- 12) Hvilket dyr i skogen betaler mest skatt?
- 13) Hva er P.E.N.
- 14) Hva er «Plan 9 from outer space»?
- 15) Hvor ligger Jøkelfjord?

Fem om Filosofi

- 16) Hva het oraklet som fortalte Sokrates at han ingenting visste?
- 17) Hvor mange skrifter etterlot den samme Sokrates?
- 18) Hvilket yrke hadde Spinoza (1632 - 77)?
- 19) Hvilke filosofer er «Tommy og Tiger'n» oppkalt etter?
- 20) Hva er Hobbs?

Hjørnet

Det er et land langt borte i tenkningens verden, viss navn er totalt irrelevant. I dette landet er det en landsby. I dette landet er det en landsby hvor det bor nisser av den gammel-nordiske varianten. Disse nissene er totalt kaotiske. De lyver og forteller den absolutte sannhet om hverandre, uten mål eller mønster. De er late og udisiplinerte. Med en slik bedregelig holdning til livet er det jo helt klart at livet i den lille landsbyen blir heller lite lykkelig.

Det er et trekk til som peker ut denne lille landsbyen. Nissene har enten rødt eller gult hår. Håret deres er særdeles kort. Denne landsbyen er ikke særlig teknologisk utviklet og de har hverken speil eller sakser.

I landsbyen er det en skallet borgermester. En dag bestemmer borgermesteren seg for at det er nok, og at byen trenger litt disiplin og orden. Så han kaller til seg alle byens nisser på torget. Han gir dem følgende beskjed: «Hør alle byens nisser, situasjonen i vår vakre by har nådd nye dybder av ulykkelighet, og jeg har besluttet at alle de med rødt hår skal møte opp på rådhuset i morgen tidlig. Så skal vi løse alle byens problemer.»

Morgenen etter dukket det opp null og niks nisser. Men ettersom borgermesteren er litt av en luring kalte han til seg alle byens nisser til seg igjen og gjenntok beskjeden sin. Men morgenen etter dukket det heller ikke opp så mye som en eneste nisse. Denne prosessen gjenntok seg dag etter dag helt til morgenen den 31 dagen. Hvorpå alle de rødhårede og ingen av de gulhårede nissene dukket opp på rådhuset.

Spørsmålet er: Hvor mange rødhårede nisser er det i landsbyen? Og aller viktigst. Hvordan kom du frem til svaret? For å spesifisere. Uansett hvor kaotiske nissene er, så er de meget intelligente og de elsker borgermesteren sin og er derfor svært motiverte til å gjøre som han ber dem om.

Marken i eplet er følgende: Nissene har ingen mulighet til å se sitt eget hår og de bruker heller ingen tekniske hjelpemidler for å komme frem til fargen på håret sitt. De finner ut fargen på håret sitt gjennom rent tankemotorisk arbeide, såkalt logikk.

Ps. Oppgaven stammer fra en eksamensoppgave i faget logikk på universitetet i Nederland. Eksamenstiden var 6 timer. Så fortvil ikke hvis du bruker mer enn ti minutter.

Fram mot EU-avstemminga

28. november? For de fleste studenter er datoen ensbetydende med eksamensstress og seine lesekvelder. 28. november er imidlertid også dagen da det norske folk skal si nei eller ja til EU-medlemskap. I denne spalten vil Utopia annonsere både ja- og nei-sidas EU-arrangementer fram mot avstemningsdagen.

Ja-sida

...startet friskt med stand og verving av nye medlemmer under registreringsdagene. Tirsdag 13. september er det medlemsmøte i 3. etasjen på Studenthuset klokka 1800. Tema: «Pusteteknikk» og «Klar til innsats». Ja-menneskene styrker stemmene og ser på planene fremover.

Tirsdag 20. september arrangeres det debattmøte mellom Inge Lønning og Kristen Nygaard på Saga Hotell. Lørdag 24. september stiller Espen Arnesen og Anders Hornslien til debatt mot Trond Giske og Halvard Ingebrigtsen på Folkets Hus i Storgata.

melde seg på.

Torsdag 15. september åpner Bodegaen i Hovedgården med sine pils & politikk-møter. Utover høsten vil det være mulig å se debattprogram på TV her sammen med andre neimennesker. Bodegaen vil være åpen annenhver torsdag framover.

Fredag 23.- søndag 25. september vil Ungdom mot EU og Studenter mot EU si stormønstring i Tromsø gå av stabelen.

Lørdag 24. september er det 22 år siden Norge sa nei til EU sist gang, og dette feires i Kulturhuset. Til jubileet kommer blant andre Mari Boine.

Interessert i mer detaljert informasjon? Er du jammenneske, kontakt Lars Flå, leder for Europabevegelsen på universitetet på telefon 776 83428. Alle nei'ere kan stikke innom Studenter mot EUs pult i kontorlandskapet i andre etasje i Hovedgården, eventuelt ringe Ann Kristin Engstad, leder Sme-Tø, på telefon 776 44582.

Nei-sida

...var også tidlig igang og starta opp studiering på boka «Brussel midt i mot» av Dag Seierstad allerede onsdag 7. september. Studieringen vil gå hver onsdag til og med 21. september, og det er fortsatt mulig å

Fire på rad

Kunne du tenke deg å ta faget humorologi med Arthur Arntzen som foreleser?

Marit Finnanger, psykologi

Jeg trodde først det var en spøk...Ja, jeg tror faktisk det. Man trenger ikke være så seriøs bestandig. Det er viktig å se på den humoristiske sida av livet og bruke tid på det.

Pål Eriksen, russisk

Eh...eh...hm...Ja. Jo. Ja. Det kunne være ufattelig interessant å få hans belysning av saken. Men han har jo bare utgangspunkt i sitt eget arbeid og har ingen dokumentasjon på at han har studert humorens historie og uttrykksformer gjennom tidene.

Ole-Tomas Borud Evensen, allmenn litteraturvitenskap

Hvem er det? (Utopia: Oluf) Er det det? Nei, det kunne jeg ikke for han er jo faen ikke festlig. Han har ikke humor.

Beate Fredheim, psykologi

Ja, det høres artig ut. Jeg er litt Oluf-fan så det går sikkert bra. Slik jeg oppfatta det er humorologi om humor og dens virkemåter på folk.

- 1) The Velvet Underground, 2) Andreas Bakke, 3) Cornflakes først, så melk, 4) Roy Cohn, senator Mc Carthys høyre hånd og kommunistjeger, 5) Internasjonalt datanettverk - selve informasjonshatvaten, 6) Det systematiske studium av algoritmiske prosesser som beskribarnsemomns i tillegg, 7) Egyptisk solguld, fås også som of Poets, 8) A hoppe parad, 9) Generasjonen etter X, så klart, 10) Bare to, 11) Clint Eastwood, 12) Bamnsen, den må betale, 13) International Association of Playwrights, Editors, Essayists and Novelists, 14) Alle tiders kalkunfilm, 15) Kvenangen i Nord-Troms, by, 16) Delfi, 17) Den som intet vet, intet skriver, 18) Han slippe optiske glass, 19) Calvin og Hobbes, 20) En amerikansk

Foto: Vidar Lindrupsen

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

Atter fylles byens ute-steder med sultne studenter. UB er til tider folksomt, og snøen er rett rundt hjørnet. Kort sagt: Nytt semester. Og Utopia hjelper deg med å slå ihjel tida - mens vi enda venter på Nord-norgebanen. Hvis du har gode tips til befriende alternativer til pensum & andre kjipe saker, så stikk innom i glassburet i ISV-kjelleren og del dem med oss andre!

Onsdag 14. september

Kvelden kan startes med TSI-stafetten som går av stabelen kl. 18.00 ved Skarven. Liker man ikke løping kan man sikkert møte inne på Skarven i stedet. Eller man kan rekke...

«Kvinnekamp - umoderne og unødvendig? enig? uenig?» på C-1005, ISV - også det kl. 18.00 - her må det velges. Innleder er Lisbeth Holtedal.

Homopolaris arrangerer videokveld på MH kl. 19.00.

SSF holder sitt årsmøte kl. 19.00 i 3. etg. på Studenthuset. Der blir det sikkert også pizza og kos.

Kvelden fortsetter i «Hiet» i Hovedgården, der Fjellgruppa, TSI arrangerer temamøte om økofilosofi kl. 20.00.

På Blårock er kveldens tema «Funky Metal»...

...og på Universitetet er aftenens finale ÅPNINGSFESTEN!!! Sent men godt innledes høst-semesteret på tradisjonelt vis. Alle nye studenter får sjansen til å drite seg ut foran sine medstudenter. LARS BREMNES BAND spiller opp og ned. Husk studentbevis og intellektuell uniform. Kommer du til AUD MAX (Hovedgården) før kl. 20.00 kommer du ikke inn. To be there or not to be there osv ...

Torsdag 17. september

..er det etter sigende ganske enkelt bare torsdag. Intet nytt.

Fredag 16. september

Har du hemmelige drømmer om å danse med gule gumminus akkompagnert av Gustav Mahler, så er Tromsø Filmklubb (Verdensteateret) stedet å være. Filmen heter «Ruben and Ed» og går kl. 23.00.

Vil du heller redde verden, kan du delta på Miljøhelg på Gåsvær, med tema «Transport og mobilitet». Det varer helt til søndag...

...eller du kan bruke helga til Fjellgruppas høstfest i Grøtforden. Festen varer altså fra fredag til søndag. Her er man ikke beskjedne.

Som dagens siste alternativ kan FSU's opening party and general assembly in the IMR-canteen 20.00 hrs. kanskje friste. Der er det i alle fall free entrance and snacks, og everybody is welcome.

Lørdag 17. september

«Laws of gravity» går på Verdensteateret i regi av filmklubben. Mucho macho.

Et aldri så lite loppemarked blir det også - i et lite forsamlingshus til høyre for svømmehallen ved siden av Stakkevoll-

hallen. På hvilket tidspunkt vites ikke. Finn det den som kan.

Tromsøbandet «Tamba Konda» serverer sine eggende rytmer sammen med platevert Bob Benoni på Folkets Hus kl. 22.00. Bob lover dessuten følgende i sin pressemelding: «Når konsertgjestene er sultne, så kan dem få kjøpe tropisk mat» - så her skulle alt ligge til rette for en begivenhetsrik kveld.

Søndag 18. september

Se og bli sett på Fokus Kino.

Mandag 19. september

Bare mandag.

Tirsdag 20. september

Tromsø Kristelige Studentforbund arrangerer temadag på Prelaten med forfatteren og poeten Håvard Rem.

Onsdag 21. september

Jazzklubben arrangerer konsert med Very Early på Teaterkaféen.

Torsdag 22. september

Latin-Amerikagrappa og Universitetets Senter for Miljø og Utvikling arrangerer Nicaragua-

seminar. Ring 776 45527 for påmelding.

I dag er også deadline for UTROPIA nr 9. Stoff mottas med takk før midnatt.

På Tryne Teateret starter opp igjen sin «Gammel Mannskjitt» - hver torsdag, fredag, lørdag og søndag kl. 20.00 framover. Billetter kun over disk.

Fredag 23. september

Fjellgruppa, TSI arrangerer Alpinklatrekurs for nybegynnere. Hele helga på Kvaløya.

Juss-spirene har sin HUKMAK. Gi og vær glad. Pengene går til Burma.

Lørdag 24. september

«Lidenskapens vinger», en ikke-banal kjærlighetsfilm om en engel som forelsker seg, regisert av Wim Wenders («Paris, Texas»).

Søndag 25. september

Nye sjanser til å se og bli sett. Fokus Kino.

Mandag 26. september

Utopia nr.9/94 kommer ut